

III.

Akční plán Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 až 2020

Obsah

1.	Koncepční řešení sociálního vyloučení.....	9
	Strategický cíl 1.1: Poznání jevu sociálního vyloučení a jeho koncentrované podoby ve formě sociálně vyloučených lokalit.....	9
	Specifický cíl 1.1.1: Zavést systém průběžného monitorování sociálně vyloučených lokalit (SVL identifikovány na základě <i>Analýzy sociálně vyloučených lokalit</i>).....	9
	Specifický cíl 1.1.2: Nová konceptualizace území s větším výskytem sociálně vyloučených osob .	9
	Strategický cíl 1.2: Zlepšení koordinace výkonu státní správy a samosprávy při řešení problematiky sociálně vyloučených lokalit.....	10
	Specifický cíl 1.2.1: Analyzovat kompetence ve veřejné správě v oblasti sociálního začleňování a řešení sociálně vyloučených lokalit včetně identifikace existujících „bílých míst“	10
2.	Bezpečnost	11
	Strategický cíl 2.1: Zvýšení bezpečnosti v sociálně vyloučených lokalitách a jejich okolí ..	11
	Specifický cíl 2.1.1: Zmapování stavu kriminality v sociálně vyloučených lokalitách.....	11
	Specifický cíl 2.1.2: Zmapování míry výskytu latentní kriminality v sociálně vyloučených lokalitách	12
	Specifický cíl 2.1.3: Posilování preventivních a bezpečnostních opatření v sociálně vyloučených lokalitách	13
	Strategický cíl 2.2: Snížení projevů napětí a nepřátelství v souvislosti se sociálním vyloučením	14
	Specifický cíl 2.2.1: Zvýšení pocitu bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách a jejich okolí	14
	Specifický cíl 2.2.2: Zmapování projevů napětí a nepřátelství v souvislosti se sociálním vyloučením	14
	Specifický cíl 2.2.3: Snížení počtu násilných trestných činů spáchaných z nenávisti	15
	Specifický cíl 2.3.2: Zvýšení dostupnosti podpory při vymáhání práva pro osoby ze sociálně vyloučených lokalit.....	17
3.	Bydlení	19
	Strategický cíl 3.1 Minimalizace dlouhodobého bydlení v substandardních formách (ubytovny, jiné k bydlení nevhodné prostory) nebo v pobytových sociálních službách (azylové domy, noclehárny)	19

Specifický cíl 3.1.1: Zajištění standardního bydlení pro 6 000 domácností dlouhodobě žijících mimo standardní bydlení do roku 2020	19
Specifický cíl 3.1.2: Zacílení podpory přechodu do standardního bydlení a prevence ztráty bydlení na rodiny s dětmi v ubytovacích zařízeních a jiných k bydlení nevhodných prostorech..	24
Strategický cíl 3.2: Snížení počtu lidí, kteří ztrácejí samostatné standardní bydlení	25
Specifický cíl 3.2.1: Nové nástroje snižování bezdomovectví	25
Specifický cíl 3.2.2: Vytvoření nástrojů na včasnou identifikaci domácností, kterým hrozí ztráta bydlení a zacílení preventivních aktivit	26
Specifický cíl 3.2.3: Zohlednění adekvátnosti cílové skupiny v připravovaném zákoně o sociálním bydlení	26
Strategický cíl 3.3: Snižování segregace v bydlení	27
Specifický cíl 3.3.1: Zvýšení dostupnosti standardního sociálního bydlení pro sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené osoby v běžné zástavbě	27
Specifický cíl 3.3.2: Prevence segregace v územním plánování a v programech státní podpory v oblasti bydlení	29
Strategický cíl 3.4: Snížení konfliktů v bydlení, řešení problematických situací a podpora spokojeného sousedství osob ohrožených sociálním vyloučením a běžné populace	32
Specifický cíl 3.4.1: Propojit dosavadní nástroje sociální a bezpečnostní politiky a otestovat je při prevenci konfliktů v bydlení, řešení problematických situací a podpory spokojeného a bezpečného sousedství osob ohrožených sociálním vyloučením a běžné populace	32
4. Dluhy	35
Strategický cíl 4.1: Snížení rizika sociálního vyloučení v důsledku předluženosti jednotlivců a domácností	35
Specifický cíl 4.1.1: Pokles celkového počtu nových i stávajících případů řešených v exekučním řízení	35
Specifický cíl 4.1.2: Zvýšení finanční gramotnosti dětí a dospělých osob v oblastech s větším výskytem nízkopříjmových a sociálně vyloučených skupin obyvatel	40
Specifický cíl 4.1.3: Efektivní regulace trhu nebankovních spotřebitelských úvěrů a důsledné postihování porušování zákona	43
Specifický cíl 4.1.4: Zpřístupnění alternativního procesu řešení úpadku pro osoby nesplňující požadavky oddlužení podle insolvenčního zákona	44
Strategický cíl 4.2: Zajištění možnosti efektivně zjistit informace o vlastních dlužích po splatnosti a o probíhajících exekucích na jednom místě	46
Specifický cíl 4.2.1: Vytvoření studie proveditelnosti, která analyzuje možnost vytvoření jednotného místa, kde by bylo možné zjistit všechny vlastní dluhy po splatnosti	46
Specifický cíl 4.2.2: Vytvoření jednotného komplexního rejstříku všech exekucí a výkonů správních rozhodnutí (správních exekucí)	47
5. Podpora rodin, sociální služby a sociální práce	48

Strategický cíl 5.1: Rodiny plnicí definované základní funkce	48
Specifický cíl 5.1.1: Snížit materiální a potravinovou deprivaci rodin v sociálně vyloučených lokalitách[8].....	48
Specifický cíl 5.1.2: Snížit potravinovou deprivaci dětí ve školách.....	48
Specifický cíl 5.1.3: Snížit počet dětí v institucionální výchově	49
Specifický cíl 5.1.4: Podpořit výchovu dětí v přirozeném prostředí	50
Specifický cíl 5.1.5: Snížit míru ohrožení dětí, mládeže a rodin	52
Strategický cíl 5.2: Účinné sociální služby a sociální práce	53
Specifický cíl 5.2.1: Zlepšení dostupnosti sociálních služeb a sociální práce pro obyvatele sociálně vyloučených lokalit.....	53
Specifický cíl 5.2.2: Provázaná a koordinovaná spolupráce aktérů vykonávajících sociální práci a dalších veřejných služeb.....	54
Specifický cíl 5.2.3: Aktivizace a zplnomocňování sociálně vyloučených obyvatel k zapojení do řešení problémů spojených se sociálním vyloučením.....	55
6. VZDĚLÁVÁNÍ	58
Strategický cíl 6.1: Zvýšení počtu dětí ze sociálně vyloučených lokalit absolvujících formy předškolní přípravy ve společném kvalitním vzdělávání poskytovaném metodicky, finančně a technicky zajištěnými odborníky za aktivní spolupráce všech aktérů	58
Specifický cíl: 6.1.1: Zvýšení podílu dětí ze sociálně vyloučených lokalit účastnících se předškolního vzdělávání od 3 let věku (případně od 2 let věku)	58
Strategický cíl 6.2: Zvýšení počtu dětí a žáků ze sociálně vyloučených lokalit absolvujících základní školní docházku ve společném vzdělávání poskytovaném metodicky, finančně a technicky zajištěnými odborníky školského systému	61
Specifický cíl 6.2.1: Zvýšení podílu žáků z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit inkluzivně vzdělávaných v základních školách hlavního vzdělávacího proudu	61
Specifický cíl 6.2.2: Snížení počtu předčasných odchodů žáků ze základního vzdělávání v územích výskytem sociálně vyloučených lokalit.....	63
Specifický cíl 6.2.3: Zjišťování a hodnocení podmínek a průběhu poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních	64
Specifický cíl 6.2.4: Zlepšení školní úspěšnosti žáků z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit na základních školách	65
Specifický cíl 6.2.5: Zvýšení počtu žáků z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit přímo pokračujících po základní škole ve vzdělávání na středních školách.....	66
Strategický cíl 6.3: Zvýšení počtu žáků z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit absolvujících široké spektrum středoškolského vzdělávání	67
Specifický cíl 6.3.1: Příprava středních škol na podporu žáků z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit pro úspěšné absolvování širokého spektra vzdělávacích oborů na středních školách.....	67

Specifický cíl 6.3.2: Zvýšení počtu studentů terciárního vzdělávání z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit.....	71
Strategický cíl 6.4: Zvýšení počtu absolventů terciárního vzdělávání pocházejících ze sociálně vyloučených lokalit.....	72
Specifický cíl 6.4.1: Zvýšení počtu absolventů terciárního vzdělávání pocházejících z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit.....	72
Strategický cíl 6.5: Zvýšení počtu dospělých pocházejících ze sociálně vyloučených lokalit, kteří získají novou kvalifikaci, případně si stávající kvalifikaci zvýší, rozšíří, prohloubí nebo obnoví.....	73
Specifický cíl 6.5.1: Zvýšení počtu dospělých pocházejících ze sociálně vyloučených lokalit, kteří získají novou kvalifikaci, případně si stávající kvalifikaci zvýší, rozšíří, prohloubí nebo obnoví....	73
7. Zaměstnanost	75
Strategický cíl 7.1: Zvýšení zaměstnanosti osob ze sociálně vyloučených lokalit.....	75
Specifický cíl:	75
7.1.1: Zvýšení míry zaměstnanosti osob ve věku 20 – 64 let ze SVL o 25%	75
7.1.2: Zvýšení míry zaměstnanosti starších osob ve věku 55 – 64 let v SVL o 10%.....	75
7.1.3: Snížení míry nezaměstnanosti mladých osob ve věku 15 – 24 let v SVL o 25%	75
Strategický cíl 7.2: Zvýšení zaměstnanosti osob ve zvýšené míře ohrožených sociálním vyloučením	77
Specifické cíle:	77
7.2.1: Zvýšení míry zaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací (stupeň ISCED 0 – 2) v ČR o 10%.....	77
7.2.2: Mladí lidé do 25 let budou mít zajištěno do 4 měsíců od doby, kdy budou zařazeni do evidence ÚP jako uchazeči o zaměstnání, další vzdělávání nebo aktivizační opatření (Záruky pro mladé).....	77
Strategický cíl 7.3: Snížení dlouhodobé nezaměstnanosti	79
Specifické cíle:	79
7.3.1: Snížení podílu osob nezaměstnaných déle než 5 měsíců na celkové nezaměstnanosti v ČR o 10%.....	79
7.3.2: Snížení podílu osob dlouhodobě nezaměstnaných (více než 12 měsíců) na celkové nezaměstnanosti o 5 %.....	79
7.3.3: Zvýšení počtu osob, které přešly z nezaměstnanosti (delší než 5 měsíců) na trh práce a udrželi se v něm déle než 6 měsíců o 25%	79
Strategický cíl 7.5: Snížení rizik spojených se sekundárním trhem práce.....	86
Specifický cíl 7.5.1: Vytvoření podmínek pro to, aby legální práce i za minimální mzdu byla výhodnější než setrvání na sociálních dávkách	86
Strategický cíl 7.6: Odstraňování bariér dostupnosti pracovních příležitostí pro osoby ze SVL.....	87
Specifický cíl 7.6.1: Podpora sladění rodinného a pracovního života	87

Strategický cíl 7.7: Zvýšení zaměstnanosti obyvatel sociálně vyloučených lokalit	88
Specifický cíl 7.7.1: Snížení míry nezaměstnanosti mladých osob ve věku 15 – 24 let v SVL o 25 %	88
8. ZDRAVÍ	89
Strategický cíl 8.1: Podpora behaviorálních změn za účelem zlepšení zdraví obyvatel v sociálně vyloučených lokalitách	89
Specifický cíl 8.1.1: Zvýšit gramotnost v oblasti zdravého životního stylu v sociálně vyloučených lokalitách	89
Strategický cíl 8.2: Zlepšit životní prostředí v sociálně vyloučených lokalitách a regionech s vyšší koncentrací sociálně vyloučených lokalit	90
Specifický cíl 8.2.2: Zajistit zdravé podmínky bydlení v sociálně vyloučených lokalitách	90
Strategický cíl 8.3: Zajistit dostupnost zdravotní péče v sociálně vyloučených lokalitách .	91
Specifický cíl 8.3.1: Podpořit využívání primární zdravotní péče obyvateli sociálně vyloučených lokalit	91
Strategický cíl 8.4: Zajistit relevantní informace pro tvorbu lokálních a regionálních strategií zlepšování zdraví obyvatel sociálně vyloučených lokalit	95
Specifický cíl 8.4.1: Vytvořit systém průběžného sběru dat o zdraví obyvatel v sociálně vyloučených lokalitách	95

Seznam použitých zkratk

APIV	Akční plán inkluzivního vzdělávání
ASZ	Agentura pro sociální začleňování
ČNB	Česká národní banka
ČOI	Česká obchodní inspekce
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
DD	dětský domov
DDŠ	dětský domov se školou
DnB	doplatek na bydlení
DOZP	domov pro zdravotně postižené děti
DÚ	diagnostický ústav
EK ČR	Exekutorská komora ČR
ESIF	Evropský strukturální a investiční fond
HDI	Human development Index
IROP	Integrovaný regionální operační program
KHS	Krajská hygienická stanice
KPSVL	Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám
MF	Ministerstvo financí
MKS	Meziresortní koordinační skupina
MLP	Ministerstvo pro lidská práva
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSp	Ministerstvo spravedlnosti
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NAÚ	Národní akreditační ústav
NNO	nestátní nezisková organizace
NÚDZ	Národní ústav duševního zdraví
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
OP	Operační program
OPZ	Operační program Zaměstnanost
ORP	obce s rozšířenou působností
OSN	Organizace spojených národů
PČR	Policie ČR
PMS	probační a mediační služba
PnB	příplatek na bydlení
SBSV	strategie boje proti sociálnímu vyloučení
SFRB	Státní fond rozvoje bydlení
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SPOD	sociálně právní ochrana dětí

SŠ	střední škola
SVJ	Společenství vlastníků jednotek
SVL	sociálně vyloučená lokalita
SVP	Středisko výchovné péče
SZÚ	Státní zdravotní ústav
ÚP	Úřad práce
ÚV ČR	Úřad vlády ČR
ÚZIS ČR	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
VÚ	výchovný ústav
ZŠ	základní škola

AKČNÍ PLÁN STRATEGIE BOJE PROTI SOCIÁLNÍMU VYLOUČENÍ NA OBDOBÍ 2016 až 2020

Dne 17. února 2016 byla usnesením vlády č. 134 schválena Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 až 2020[1]. Tato **Strategie** se zaměřuje na řešení a eliminaci jednoho z klíčových problémů naší společnosti, jímž je sociální vyloučení a koncentrace sociálně vyloučených osob či osob ohrožených sociálním vyloučením v území. Podle nejnovějšího výzkumu[2] žije **95 000 až 115 000 sociálně vyloučených osob**, tedy lidí potýkajících se s chudobou, koncentrovaných v **606 sociálně vyloučených lokalitách**. Schválený materiál obsahuje obecnou analytickou část popisující situaci v oblasti sociálního vyloučení v České republice, a rovněž analytické texty k jednotlivým tematickým oblastem (bezpečnost, bydlení, dluhy, vzdělávání, rodina a sociální služby, zaměstnanost, zdraví). Byly v něm stanoveny strategické cíle, které sledují zásadní trendy v jednotlivých oblastech. Od strategických cílů byly odvozeny cíle specifické, které stanovují žádoucí stav v roce 2020.

Předkládaný **Akční plán Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 až 2020** rozpracovává schválené cíle Strategie do konkrétních opatření. Akční plán, je opět rozdělen do osmi částí, jimiž jsou koncepční řešení sociálního vyloučení, bezpečnost, bydlení, dluhy, vzdělávání, podpora rodin, sociální služby a sociální práce, zaměstnanost a zdraví. Každé opatření má svého gestora, případně spolugestora i stanovený termín plnění. Pro validnější sledování plnění strategie byly ke každému opatření také stanoveny indikátory, které byly navrženy tak, aby byly v maximální možné míře kvantifikovatelné, a ukazovaly tak úroveň dosahování cíle. U každého opatření je uveden i předpokládaný zdroj financování v případech, že realizace opatření vyžaduje nové finanční zdroje.

Způsob naplňování strategie a jejího akčního plánu bude průběžně sledován a vyhodnocován na úrovni meziresortní pracovní skupiny, a to včetně dopadů do území, kde se koncentrují sociálně vyloučené osoby. Na základě tohoto monitoringu bude akční plán po dílčím vyhodnocení stavu implementace v roce 2018 revidován. Koordinace plnění strategie nadále zůstává v gesci odboru pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR (Agentura).

Při plnění Akčního plánu bude uplatňován průřezový princip genderového mainstreamingu[3], přičemž relevantní opatření budou zohledňovat specifické postavení a potřeby žen a mužů a budou usilovat o podporu genderové rovnosti.

1. Konceptní řešení sociálního vyloučení

Strategický cíl 1.1: Poznání jevu sociálního vyloučení a jeho koncentrované podoby ve formě sociálně vyloučených lokalit		
Specifický cíl 1.1.1: Zavést systém průběžného monitorování sociálně vyloučených lokalit (SVL identifikovány na základě <i>Analýzy sociálně vyloučených lokalit</i>)		
Specifický cíl 1.1.2: Nová konceptualizace území s větším výskytem sociálně vyloučených osob		
<i>Opatření 1.1.1.1: Vytvořit datovou základnu umožňující promítnout statistická data resortů a resortních institucí do území za účelem sledování koncentrace a vývoje zásadních sociálních jevů</i>		
<p>Popis opatření:</p> <p>Pro efektivní řešení sociální exkluze a strukturálních regionálních nerovností je nezbytné disponovat aktuálními relevantními informacemi a přesnými daty o jednotlivých aspektech sociálního vyloučení a jejich vývoji v čase. Potřebné údaje týkající se především rozložení chudoby v území a souvisejících sociálních jevů jsou v současné době v podobě parciálních a oddělených dat shromažďovány v rámci různých statistických systémů jednotlivých resortů a institucí. Tento stav znemožňuje komplexní pohled na tuto problematiku založený na faktech a znalostní bázi, který je předpokladem pro vytváření úspěšných politik sociálního začleňování a územního rozvoje.</p> <p>Cílem opatření je vytvořit s dotčenými resorty společnou datovou základnu, která umožní promítnout statistická data různých resortů a resortních institucí do území za účelem sledování koncentrace a vývoje zásadních sociálních jevů. To vše za respektování právního řádu, především zákona na ochranu osobních údajů. Orgány veřejné správy na všech úrovních tak budou moci aktuálně na základě znalostní báze reagovat na vzniklé problémy či predikovat budoucí vývoj a přizpůsobit mu své politiky.</p> <p>Toto opatření vyžaduje spolupráci resortů při sdílení dat, jejich interpretaci a nové konceptualizaci sociálně vyloučených lokalit a zavedení jejich typologie na základě analytické a výzkumné činnosti Agentury). Agentura připravuje v tomto smyslu projekt do výzvy Projekty veřejné správy zaměřené na inovace v tematických oblastech OPZ v rámci prioritní osy Sociální inovace a mezinárodní spolupráce. V případě, že nebude tento projekt podpořen, předpokládá se zajištění realizace opatření v omezené míře v rámci vnitřních kapacit Agentury i dotčených resortů (zejména MPSV, MV a MSp).</p>		
<p>Indikátor plnění:</p> <ul style="list-style-type: none">• Existence systému propojení statistických dat indikujících sociální vyloučení		

Gesce: ASZ	Spolugesce: MPSV, MV, MSp, MMR, MŠMT, ČSÚ, MZ	Termín plnění: 12/2020
<p>Nároky na státní rozpočet: Opatření neklade nové nároky na státní rozpočet. Opatření neklade nároky na státní rozpočet, bude hrazeno z ESIF (připravovaný projekt do výzvy Projekty veřejné správy zaměřené na inovace v tematických oblastech OPZ v rámci prioritní osy Sociální inovace a mezinárodní spolupráce).</p>		

<p>Strategický cíl 1.2: Zlepšení koordinace výkonu státní správy a samosprávy při řešení problematiky sociálně vyloučených lokalit</p>		
<p>Specifický cíl 1.2.1: Analyzovat kompetence ve veřejné správě v oblasti sociálního začleňování a řešení sociálně vyloučených lokalit včetně identifikace existujících „bílých míst“</p>		
<p>Opatření 1.2.1.1: Vytvořit analýzu kompetencí veřejné správy</p>		
<p>Popis opatření: Cílem tohoto opatření je analyzovat současné kompetence jednotlivých orgánů veřejné správy a dalších subjektů podílejících se na řešení sociální exkluze. Podrobná analýza současného stavu by měla napomoci jasnému vymezení kompetencí na státní i krajské a místní úrovni, k odstranění duplicitních aktivit či odhalení nepokrytých oblastí a být podkladem ke koordinaci úsilí všech aktérů sociálního začleňování. Analýza bude obsahovat doporučení, která budou implementována do legislativních i nelegislativních materiálů týkajících se kompetencí veřejné správy a dalších institucí v oblasti sociálního začleňování.</p>		
<p>Indikátor plnění:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Existence analýzy kompetencí • Realizace doporučených legislativních změn 		
Gesce: ASZ	Spolugesce:	Termín plnění: 12/2017
<p>Nároky na státní rozpočet: Opatření neklade nové nároky na státní rozpočet, bude hrazeno z rozpočtu ASZ.</p>		

2. Bezpečnost

Strategický cíl 2.1: Zvýšení bezpečnosti v sociálně vyloučených lokalitách a jejich okolí

Specifický cíl 2.1.1: Zmapování stavu kriminality v sociálně vyloučených lokalitách

Opatření 2.1.1.1: Propojení a ověření systému sledování kriminality s ohledem na její koncentraci v území

Popis opatření:

Cílem tohoto opatření je prostřednictvím systému pravidelného monitoringu zjistit počet a strukturu trestných činů a jejich koncentrace na území. Výsledkem tohoto monitorovacího systému bude aktualizované zobrazování výskytu kriminality na území ČR v geografickém informačním systému Policie ČR s možným porovnáním výskytu sociálně vyloučených lokalit.

V rámci plnění opatření vznikne pracovní skupina ze zástupců ASZ, MV, PČR, MPSV, MSp (IKSP), která připraví podklady umožňující propojování dat se systémem průběžného sledování kriminality s ohledem na koncentraci na území s dalšími klíčovými daty pro sledování kriminality. Navržená aktualizace sledování kriminality bude obousměrná, tak aby se dala sledovat potřeba v čase. Gestorem této pracovní skupiny je ASZ.

Výstupem opatření bude pravidelně aktualizovaný zdroj dat o výskytu kriminality v území, včetně struktury trestných činů, který bude možné využívat k další analýze a tvorbě regionálních i národních politik a koncepcí.

Ze získaných dat o výskytu kriminality v území proběhne pilotní ověření podílu páchaní kriminality obyvateli sociálně vyloučených lokalit. Pilotní ověření bude realizováno jako výzkumné šetření, kdy vstupními daty jsou data (systém ETŘ) Policie ČR. Gestorem této části opatření je MV. Vyhodnocení účinnosti této pilotáže bude předmětem jednání pracovní skupiny, která navrhne další postup s možností zavedení do běžných procesů a statistiky sledování kriminality.

Toto opatření je součástí uceleného komplexu sledování kriminality v oblastech se sociálně vyloučenými lokalitami, které spolu s dalšími opatřeními tvoří bázi znalostí o kriminalitě v obcích se sociálně vyloučenými lokalitami.

Indikátor plnění:

- Vznik pracovní skupiny
- Aktualizace systému sledování výskytu kriminality a její koncentrace v území podle druhu kriminality
- Pilotní výzkumné šetření o podílu páchaní kriminality obyvateli sociálně vyloučených lokalit

Gesce: MV(P ČR)	Spolugesce: ASZ	Termín plnění: 06/2018
Nároky na státní rozpočet: Opatření neklade nároky na státní rozpočet, bude hrazeno z ESIF.		
Specifický cíl 2.1.2: Zmapování míry výskytu latentní kriminality v sociálně vyloučených lokalitách		
Opatření 2.1.2.1: Analyzovat výzkumné šetření „Bezpečnostní rizika sociálně vyloučených lokalit: Vytváření znalostí a nástrojů pro management a prevenci kriminality“ a vytvořit nástroj pro sledování latentní kriminality		
<p>Popis opatření:</p> <p>Ve vybraných sociálně vyloučených lokalitách bude uskutečněno rozsáhlé výzkumné šetření o bezpečnostních rizicích v rámci výzkumu podpořeného Ministerstvem vnitra ČR s názvem „Bezpečnostní rizika sociálně vyloučených lokalit: Vytváření znalostí a nástrojů pro management a prevenci kriminality.“ Šetření má být dokončeno do konce roku 2018.</p> <p>Projekt se zaměřuje na problematiku „reálné kriminality“ související se sociálně vyloučenými lokalitami. Jeho hlavním cílem je vytvoření inovativních metod a znalostí k identifikaci, analýze a prevenci kriminality. Na základě víceúrovňového terénního výzkumu bude vytvořen software pro analýzu sociálních vazeb ve vyloučených lokalitách a metodika pro rychlé zhodnocení bezpečnostních rizik a předcházení eskalace sociálního napětí na lokální úrovni.</p> <p>ASZ vytvoří analýzu výstupů tohoto výzkumného šetření se zaměřením na výskyt latentní kriminality v sociálně vyloučených lokalitách. Analýza výstupů výzkumu a navrhovaných inovativních metod sledování sociálních vazeb pak bude spolu s dílčími výzkumnými šetřeními, která ASZ realizuje ve spolupracujících obcích, podkladem pro vytvoření systému sledování latentní kriminality v sociálně vyloučených lokalitách, který bude propojen se širším monitorovacím systémem sociálních jevů indikujících přítomnost vyšší koncentrace sociálně vyloučených osob v území.</p> <p>Cílem tohoto opatření je získat nástroj pro pravidelné plošné sledování latentní kriminality, které zvýší expertní znalost o výskytu a podobách latentní kriminality v sociálně vyloučených lokalitách. Toto opatření doplní komplex znalostí o kriminalitě v obcích se sociálně vyloučenými lokalitami.</p>		
<p>Indikátor plnění:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Existence výstupů z výzkumného šetření o bezpečnostních rizicích v sociálně vyloučených lokalitách • Existence analýzy výstupů a návrh systému monitorování latentní kriminality v SVL 		
Gesce: ASZ	Spolugesce: MV, IKSP	Termín plnění: 12/2019 – analýza výzkumného šetření

		(ASZ) 12/2020 – systém monitoringu latentní kriminality v SVL (ASZ)
Nároky na státní rozpočet: Opatření neklade nové nároky na státní rozpočet, bude hrazeno z rozpočtu ASZ.		

Specifický cíl 2.1.3: Posilování preventivních a bezpečnostních opatření v sociálně vyloučených lokalitách		
<i>Opatření 2.1.3.1: Podporovat a rozvíjet zavádění účinných preventivních a bezpečnostních opatření v sociálně vyloučených lokalitách</i>		
<p>Popis opatření:</p> <p>Cílem tohoto opatření je metodicky podporovat obce se sociálně vyloučenými lokalitami v zavádění vhodných preventivních bezpečnostních opatření s ohledem na sociálně vyloučené lokality.</p> <p>Podporu obcím včetně metodické a zejména finanční podpory prostřednictvím národního dotačního programu na prevenci kriminality zajišťuje Ministerstvo vnitra v souladu se schválenou Strategii prevence kriminality. Ministerstvo vnitra v rámci metodické podpory rovněž šíří příklady dobré praxe a každoročně oceňuje úspěšné a inovativní projekty realizované na obcích.</p> <p>Role Agentury pro sociální začleňování v tomto opatření je prostřednictvím konzultací podpořit ve spolupracujících obcích se sociálně vyloučenými lokalitami efektivitu aktivit Ministerstva vnitra, a to především v rámci strategického plánování, koordinace aktivit jednotlivých místních aktérů a přípravě efektivních projektů zacílených na realizaci preventivních bezpečnostních opatření. Agentura pro sociální začleňování se bude rovněž podílet na šíření dobrých praxí mezi spolupracujícími obcemi a přenosu dobrých praxí ze zahraničí. Při své činnosti bude také vyhodnocovat úspěšnost jednotlivých preventivních nástrojů ve specifických podmínkách sociálně vyloučených lokalit.</p>		
<p>Indikátor plnění:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Počet žádostí předložených do programu prevence kriminality (MV) • Počet podpořených projektů z programu prevence kriminality (MV) • Výstupy z evaluačních zpráv z obcí spolupracujících s agenturou (ASZ) • Počet zveřejněných příkladů dobré praxe (MV) 		
Gesce: MV	Spolugesce: ASZ	Termín plnění: 12/2020
Nároky na státní rozpočet: Opatření neklade nové nároky na státní rozpočet, bude hrazeno z rozpočtu ASZ a MV.		

Strategický cíl 2.2: Snížení projevů napětí a nepřátelství v souvislosti se sociálním vyloučením

Specifický cíl 2.2.1: Zvýšení pocitu bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách a jejich okolí

Opatření 2.2.1.1: Podporovat a rozvíjet komunitní práci na úrovni jednotlivých domů

Popis opatření:

Agentura pro sociální začleňování metodicky podporuje obce při zavádění a rozvoji komunitní práce na úrovni jednotlivých domů v sociálně vyloučených lokalitách jako prevence a včasné intervence problémů spojených se sociálním vyloučením, snížení výskytu drobné kriminality a zvýšení bezpečí v domech, zplnomocnění obyvatel domů i sousedství při řešení každodenních problémů a převzetí spoluzodpovědnosti za kvalitu života a stav lokality, ve které žijí (např. podpora domovnictví jako nástroje samosprávy obyvatel domů).

Opatření směřuje k zajištění finanční podpory na rozvoj a zavádění prvků komunitní sociální práce včetně následného vyhodnocení účinnosti komunitního přístupu při realizaci cíle zvýšení pocitu bezpečí v územích s výskytem sociálně vyloučených lokalit. Toto opatření bude zavedeno v rámci OPZ.

Indikátor plnění:

- Výstupy z evaluačních zpráv z obcí spolupracujících s ASZ

Gesce: ASZ

Spolugesce: MPSV, MV

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření neklade nové nároky na státní rozpočet.

Specifický cíl 2.2.2: Zmapování projevů napětí a nepřátelství v souvislosti se sociálním vyloučením

Opatření 2.2.2.1 Zavedení monitoringu projevů napětí a nepřátelství a analýza zdrojů napětí v lokalitách s vyšším výskytem kriminality

Popis opatření:

V obcích spolupracujících s Agenturou pro sociální začleňování, kde je vyšší výskyt kriminality, budou sledovány projevy napětí a nepřátelství v souvislosti se sociálním vyloučením. Monitoring těchto jevů bude proveden v rámci vstupních analýz ASZ. Součástí opatření bude analýza zdrojů napětí mezi obyvateli sociálně vyloučených lokalit a okolím.

Toto opatření doplní komplex znalostí o kriminalitě v obcích se sociálně vyloučenými lokalitami.

Indikátor plnění:

- Výstupy ze vstupních analýz a dílčí výzkumné zprávy ASZ

Gesce: ASZ

Spolugesce:

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření neklade nové nároky na státní rozpočet, bude hrazeno z rozpočtu ASZ.

Specifický cíl 2.2.3: Snížení počtu násilných trestných činů spáchaných z nenávisti

Opatření 2.2.3.1: Zajistit pokračování osvětové kampaně Proti rasismu a násilí z nenávisti

Popis opatření:

Trestné činy spáchané z nenávisti jako např. fyzické nebo psychické násilí, nenávistné projevy či vandalismus, případně nepřátelství vůči určité skupině lidí ve společnosti se stává v naší společnosti novým nežádoucím fenoménem, na který je vhodné přiměřeným způsobem reagovat. Zvyšování povědomí a informovanost veřejnosti o těchto projevech a možnostech jak jim předcházet je možné zprostředkovat pomocí realizací osvětových aktivit.

Cílem tohoto opatření je zajistit pokračování osvětové kampaně Proti rasismu a násilí z nenávisti i po ukončení podpory z FM EHP v dubnu 2017 v míře umožňující zajištění kontinuity a překlenutí období do vyhlášení nových výzev z FM EHP a Norsko. Osvětové aktivity budou směřovat ke snižování napětí ve společnosti a zmírňování její případné radikalizace.

Indikátor plnění:

- Zajištění pokračování kampaně o problematice násilí z nenávisti

Gesce: ÚV

Spolugesce:

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Do konce roku 2017 bude financováno z rozpočtové kapitoly ÚV, poté se bude jednat o podpoře z FM EHP/Norska.

Opatření 2.3.1.2: Zajistit průběžné specifické vzdělávání strážníků městské/obecní policie podle aktualizované vyhlášky č. 418/2008 Sb.**Popis opatření:**

Cílem tohoto opatření je zařazení problematiky sociálního vyloučení a etnických menšin do vzdělávání strážníků obecní policie. Zvýšení kompetencí strážníků obecní/městské policie v této oblasti výrazným způsobem přispěje ke zvýšení schopnosti efektivně řešit problémy vyplývající ze soužití majority a sociálně vyloučených či jiných minorit.

Toto opatření bude naplněno tím, že do prováděcí vyhlášky č. 418/2008 Sb. bude zpracován požadavek na vzdělávání strážníků městské/obecní policie v oblasti sociálního vyloučení a interetnického soužití. Do přílohy č. 1 vyhlášky pak budou zařazeny zkušební otázky týkající se této problematiky.

Agentura pro sociální začleňování se bude podílet na naplňování opatření tím, že připraví vzdělávací modul určený pro školitele strážníků obecní policie v problematice sociálního vyloučení a interetnického soužití. Součástí vzdělávacího modulu bude jeho pilotní ověření. Vzdělávací modul pak bude poskytnut vzdělávacím institucím, které se zabývají vzděláváním strážníků obecní policie.

Indikátor plnění:

- Aktualizace vyhlášky č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní polici, ve znění pozdějších předpisů (MV)
- Vzdělávací modul pro školitele strážníků obecní policie v problematice sociálního vyloučení a interetnického soužití (ASZ)
- Pilotáž vzdělávacího modulu (ASZ)

Gesce: MV**Spolugesce:** ASZ**Termín plnění:**

12/2018 –
aktualizace vyhlášky
(MV)
6/2019 – vzdělávání
pro školitele (ASZ)
12/2020 – pilotáž
modulu (ASZ)

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Příprava vzdělávacího modulu včetně pilotáže bude financována z rozpočtu ASZ.

Specifický cíl 2.3.2: Zvýšení dostupnosti podpory při vymáhání práva pro osoby ze sociálně vyloučených lokalit**Opatření 2.3.2.1: Podpořit realizaci mentoringu při dohledu nad výkonem alternativních trestů u obyvatel sociálně vyloučených lokalit****Popis opatření:**

V rámci tohoto opatření bude vytvořen národní dotační titul pro financování služby mentoringu/romský mentoring (viz např. Rubikon centrum, z.s.) využívané při dohledu nad osobami vykonávajícími alternativní tresty/opatření (u dětí a mladistvých ve věku 15 - 18 let). Mentoring je osvědčeným nástrojem pro zvýšení pravděpodobnosti, že odsouzení z řad sociálně vyloučených splní podmínky alternativního trestu/přestupku a nebude jim uložen trest odnětí svobody, který by jim výrazně zkomplikoval integraci do většinové společnosti. Tato služba, kterou v současné době provozují nestátní neziskové organizace ve spolupráci s místními pobočkami probační a mediační služby, se jeví jako efektivní a využívaný nástroj prevence kriminality a prohlubování sociálního vyloučení. Jejím vedlejším efektem je pak zplnomocňování osob pocházejících ze sociálně vyloučeného prostředí a jejich vyšší participace při řešení sociálního vyloučení prostřednictvím podpory přirozených leaderů komunity, kterým zároveň nabízí vítanou pracovní příležitost. Je tedy vhodné zajistit její stabilnější a systémové financování.

Zřízením dotačního titulu pro službu mentoringu/romský mentoring bude umožněno rozšíření této služby do dalších potřebných lokalit. Probační a mediační služba a sociální pracovníci v obcích III. typu v rámci svých obligatorních aktivit s pachateli trestné činnosti odsouzenými k alternativním trestům pak budou moci tuto službu více využívat a zefektivnit tak svou činnost.

[1] (u dětí a mladistvých ve věku 15- 18 let).

Indikátor plnění:

- Existence dotačního titulu MSp pro financování služby mentoringu/romský mentoring

Gesce: MSp**Spolugesce:****Termín plnění:** 12/2017**Nároky na státní rozpočet:**

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Náklady na opatření budou hrazeny z rozpočtové kapitoly MSp, zřízení systému lze hradit ze zdrojů ESIF (OPZ) nebo FM EHP/Norsko.

Opatření 2.3.2.2: Zajistit bezplatnou právní pomoc garantovanou státem**Popis opatření:**

Toto opatření směřuje k vytvoření funkčního systému bezplatné právní pomoci garantované státem. V tržním prostředí je právní pomoc pro sociálně vyloučené osoby

takřka nedosažitelná, čímž je jim mnohdy znemožněno vymáhání svých práv.

V rámci tohoto opatření bude vytvořena zákonná úprava o státem zajištěné bezplatné právní pomoci. Po přijetí právní úpravy a uplynutí doby stanovené v Závěrečné zprávě hodnocení dopadů regulace Ministerstvo spravedlnosti zrealizuje vyhodnocení dopadů právní normy v rámci přezkumu účinnosti regulace.

Agentura pro sociální začleňování poté na základě poskytnutých údajů z přezkumu účinnosti regulace dopadů zhodnotí dopad nové právní úpravy na specifickou společenskou skupinu osob ze sociálně vyloučených lokalit.

Indikátor plnění:

- Předložení zákonné normy o státem zajištěné bezplatné právní pomoci Vládě ČR (MŠP)
- Zhodnocení dopadů přijetí zákonné normy ke vztahu k osobám ze sociálně vyloučených lokalit (ASZ)

Gesce: MŠP

Spolugesce: ASZ

Termín plnění:
12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Náklady na zhodnocení dopadu právní úpravy na osoby ze sociálně vyloučených lokalit budou hrazeny z rozpočtu ASZ.

3. Bydlení

Strategický cíl 3.1 Minimalizace dlouhodobého bydlení v substandardních formách (ubytovny, jiné k bydlení nevhodné prostory) nebo v pobytových sociálních službách (azylové domy, noclehárny)

Specifický cíl 3.1.1: Zajištění standardního bydlení pro 6 000 domácností dlouhodobě žijících mimo standardní bydlení do roku 2020

Opatření 3.1.1.1: Monitorovat využití bytů postavených se státní podporou domácnostmi, které se nacházely bez bydlení, v substandardních formách bydlení nebo v pobytových sociálních službách (azylové domy apod.)

Popis opatření:

V realizovaných programech (resp. dotačních titulech) podpory pořízení nebo výstavby sociálního nebo nájemního bydlení z národních zdrojů (dotace MMR, případně zacílené programy SFRB) je cílová skupina domácností vymezena širěji, než jsou domácnosti žijící mimo standardní bydlení. Domácnosti, které jsou nyní mimo standardní bydlení, tak nemusí být adekvátně zastoupeny mezi nájemci podporovaných bytů. Průběžné vyhodnocování programu (zejména dotačního titulu MMR Vstupní byty) se proto zaměří na sledování počtu domácností jednotlivých definovaných skupin. v rámci cílové skupiny a jejich podílu, vůči ostatním domácnostem. V případě, když nebudou podporované byty využívány pro bydlení těchto domácností, budou vyhodnoceny příčiny takového jevu a následně navrženo řešení problému.

Pro dosažení tohoto cíle je nezbytné:

- V relevantních dotačních titulech (MMR Vstupní byty) sledovat podíl domácností, které obývají podporované byty z úžeji vydefinované cílové skupiny (domácnosti bez bydlení, v substandardním bydlení, v tíživé sociální situaci, ukončení výkonu trestu, dosažení plnoletosti a opouštění ústavní výchovného zařízení nebo náhradní rodinné péče).
- V případě, kdy bude zjištěn nízký počet nájemců z cílové skupiny v podporovaných bytech titulu Vstupní byt, vyhodnotit příčiny takového stavu, a navrhnout řešení.

Indikátor plnění:

- Materiál vyhodnocující využívání podpořených bytů domácnostmi přicházejícími ze substandardního bydlení, včetně případných návrhů na změnu podmínek daného dotačního titulu

Gesce: MMR

Spolugesce: MLP

Termín plnění:

Každoročně od 3/2019

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Opatření 3.1.1.2: Zajistit podporu přechodu do standardního bydlení prostřednictvím sociálních služeb nebo sociální práce na obcích

Popis opatření:

Pro získání a udržení standardního bydlení potřebují domácnosti, které nyní žijí v ubytovacích zařízeních, azylových domech apod., zpravidla podporu spočívající v několika vzájemně provázaných krocích, jejichž zajištění musí být vzájemně koordinováno. Podle zkušeností již realizovaných nebo probíhajících projektů se jedná především o:

- vyhledání vhodného bytu (v bytovém fondu obce, neziskové organizace nebo na volném trhu s využitím služeb profesionálních realitních makléřů),
- uzavření podnájemní nebo nájemní smlouvy a dalších smluv spojených s bydlením,
- podporu při stěhování a vybavení nového bytu (základní nábytek apod.),
- různě intenzivní podporu při plnění finančních a nefinančních závazků spojených s bydlením (placení nájmu, běžná údržba bytu, dodržování pravidel soužití v domě apod.).

Tuto podporu mohou v dostatečné rozsahu zajistit projekty realizované obcemi nebo neziskovými organizacemi. (Pozn.: Domácností mimo standardní bydlení se rozumí domácnost sociálně vyloučených žijící v ubytovacích zařízeních, jiných než obytných prostorech, nebo v obdobných podmínkách nevhodných pro bydlení, které budou upřesněny v příslušných výzvách, např. extrémně přelidněné byty).

Podmínky pro poskytování dotačních prostředků by měly být upraveny tak, aby efektivněji stimulovaly k dosahování výsledků, kterým je úspěšný přechod do standardního bydlení a jeho úspěšné udržení (prevence opakované ztráty bydlení).

Pro dosažení tohoto cíle je nezbytné:

- Na základě již existujících zkušeností obcí a neziskových organizací připravit typový projekt/projekty na podporu přechodu do standardního bydlení, který bude obsahovat potřebné aktivity a umožní rámcově stanovit výdaje pro úspěšnou podporu přechodu do standardního bydlení.
- S využitím rámcových nákladů nastavit parametry výzev v ESIF OPZ tak, aby byly efektivně zajištěny zdroje na podporu takto koncipovaných projektů pro obce a neziskové organizace s alokací pro podporu nejméně 6000 domácností, a to zejména domácností s dětmi.
- Promítnout rámcové náklady do podmínek dotací z národních zdrojů (podpora sociální práce na obcích) tak, aby jejich poskytováním byla zajištěna podpora úspěšného přechodu domácností
- Zajistit prostředky na kofinancování těchto projektů prostřednictvím dotačních mechanismů na financování sociální práce na obcích a financování sítě sociálních služeb,
- Monitorovat úspěšnost těchto projektů

Indikátor plnění:

- Existence metodiky a typových projektů pro podporu přechodu domácností do

standardního bydlení s vyčíslením rámcových nákladů

- Existence výzvy OPZ umožňující také podporu sociální práce/služeb pro zajištění podpory domácností při přechodu do standardního bydlení s využitím rámcových nákladů
- Existence způsobu (metody) sledování poskytování dotací na sociální práci na obcích včetně vykazování a hodnocení jejich dopadů
- Počet úspěšně podpořených osob v projektech zaměřených na přechod do standardního bydlení realizovaných obcemi a NNO
- Zohlednění potřeby případného navýšení kapacit sociální práce a sociálních služeb v dotačních titulech podpory sociální práce obcí a při financování sociálních služeb.

Gesce: MPSV

Spolugesce:

Termín plnění:
12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Předpokládá se dominantně využití prostředků ESIF. Následná podpora domácností při udržení bydlení se předpokládá primárně v rámci sociální práce/sociálních služeb, které jsou již poskytovány. V lokalitách, kde takové služby (zejména terénní sociální práce) nejsou, bude nutné jejich rozšíření.

Opatření 3.1.1.3: Monitoring podpory přechodu do standardního bydlení v systému dávek státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi

Popis opatření:

Přechod do standardního bydlení znamená pro domácnost změnu v pravidelných měsíčních nákladech na bydlení a některé jednorázové výdaje.

Podpora domácností v nájemním bydlení je realizována prostřednictvím příspěvku na bydlení. Žadatel o příspěvek na bydlení může (dle právní úpravy platné od 1. 1.2015) žádat o tuto dávku nově již od měsíce, kdy splní podmínku jak trvalého pobytu v daném bytě, tak platné nájemní smlouvy. Do nákladů bude (tzv. fikcí) započteno dle § 25 odst. 2 písm. c) zákona č. 117/1995 Sb. o SSP 80% normativních nákladů na bydlení.

Při přechodu do standardního bydlení brání některým domácnostem vysoké vstupní náklady na úhradu jistoty (až ve výši 6 měsíčních nájmu dle NOZ, v praxi bývá vyžadována nižší částka), nebo na pořízení základního vybavení bytu. Využívání možnosti úhrady jistoty z dávky mimořádné okamžité pomoci je nutné monitorovat s ohledem na dosažení strategického cíle 3.1.1. Využívání tohoto nástroje povede k významnému snížení existujících bariér a umožní domácnostem v bytové nouzi snadnější přístup na bytový trh.

Pro dosažení tohoto cíle je nezbytné:

Sledovat počet dávek mimořádné okamžité pomoci poskytovaných na úhradu jistoty a vyhodnocovat jejich poskytování v kontextu dosahování strategického cíle 3.1.1. a 3.1.2.

Indikátor plnění:

- Metodický pokyn ÚP pro výplatu dávek MOP na pokrytí jistoty a vstupních nákladů při zařízení bytu
- Počet dávek mimořádné okamžité pomoci použitých na úhradu jistoty při přechodu do standardního bydlení celkem; a počet dávek vyplacených domácnostem s dětmi

Gesce: GŘ ÚP, MPSV

Spolugesce: ASZ

Termín plnění:
12/2016 a každoročně

Nároky na státní rozpočet:

V případě doplatku na bydlení se nepředpokládá výrazné zvýšení nákladů oproti současnosti.

Předpokládá se, že při přechodu 6000 domácností budou částečně využity sociální byty podporované v rámci programu IROP a z národních zdrojů (MMR, SFRB) a v závěru období (2019-2020) také sociální nebo dostupné byty podle připravovaného zákona o sociálním bydlení, kde nebude úhrada jistoty nutná. Úhrada jistoty pomocí dávky mimořádné okamžité pomoci pro 4000 domácností představuje výdaj dávkového systému ve výši zhruba 80 milionů Kč. Dlouhodobě se však nejedná o navýšení výdajů státního rozpočtu. [\[5\]](#)

Opatření 3.1.1.4: Nastavit spolupráci relevantních subjektů při podpoře domácností přecházejících do standardního bydlení

Popis opatření:

Úspěšný přechod domácností ze substandardního ubytování do bydlení vyžaduje jak podporu na úhradu nutných nákladů (prostřednictvím sociálních dávek), tak podporu sociální práce při zvládnání všech finančních a nefinančních povinností spojených s bydlením, stejně jako kompetencí spojených se získáním a následným udržením bytu. Protože do systému této podpory je vhodné a účelné zapojit více subjektů (Úřady práce, sociální pracovníci obcí, OSPOD, poskytovatelé sociálních služeb, komunitní sociální pracovníci apod.), je nutné metodicky podpořit a usměrnit jejich interdisciplinární a multidisciplinární spolupráci.

Pro toto opatření je nezbytné:

- Vytvořit metodiky nebo manuály, které podpoří a usměrní vzájemnou spolupráci a komunikaci uvedených institucí při podpoře přechodu domácností do standardního bydlení.

Indikátor plnění:

- Existence interních pokynů MPSV/GŘÚP stanovujících pravidla pro vytváření motivačních plánů pro příjemce doplatku na bydlení v ubytovacích zařízeních
- Existence metodiky spolupráce ÚP, sociálních pracovníků obcí, poskytovatelů sociálních služeb, pracovníků OSPOD a dalších aktérů při podpoře přechodu domácností do standardního bydlení

Gesce: MPSV	Spolugesce: ASZ, GŘ ÚP	Termín plnění: 12/2017
Nároky na státní rozpočet: Opatření nevyžaduje další prostředky ze státního rozpočtu, bude realizováno ze zdrojů MPSV a GŘ ÚP.		

Opatření 3.1.1.5: Zajistit průběžný monitoring a vyhodnocování účinnosti opatření a dosahování cíle		
Popis opatření: Pro dosažení specifického cíle je nutný pravidelný monitoring situace, vyhodnocování účinnosti realizovaných opatření, řešení jejich vazby na další opatření v oblasti sociálních služeb, oddlužení apod. a návrhy jejich doplnění nebo modifikace na základě získávaných zkušeností. Monitoring a evaluaci bude zastřešovat pracovní skupina na úrovni náměstků dotřených rezortů (MPSV, MMR, MLP) a bude každoročně předkládat vládě zprávu o vývoji situace a návrhy na legislativní nebo nelegislativní opatření pro dosažení stanoveného cíle.		
<u>Konkrétně je nutné zajistit:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Strukturu pro průběžný monitoring a vyhodnocování plnění jednotlivých úkolů a počtu úspěšně podpořených domácností. • Meziřezortní pracovní skupinu vyhodnocující postup při dosahování specifického cíle a navrhující opatření pro jeho dosažení. 		
Indikátor plnění: <ul style="list-style-type: none"> • Existence úvodní zprávy charakterizující stav v roce 2016 (počet osob v substandardním bydlení v krajích, ORP, obcích) • Existence každoroční monitorovací zprávy předložené vládě obsahující: <ul style="list-style-type: none"> • statistiky počtu domácností, kterým bylo zajištěno standardní bydlení • statistiky počtu domácností, které si toto bydlení udržely • vyhodnocení realizovaných opatření • návrhy na úpravu opatření 		
Gesce: ASZ	Spolugesce: MPSV, MMR	Termín plnění: Každoročně od 2017 na konci I. kvartálu
Nároky na státní rozpočet: Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude realizováno z prostředků ASZ.		

Specifický cíl 3.1.2: Zacílení podpory přechodu do standardního bydlení a prevence ztráty bydlení na rodiny s dětmi v ubytovacích zařízeních a jiných k bydlení nevhodných prostorech

Opatření 3.1.2.1: Zajistit podporu prevence ztráty bydlení rodin s dětmi

Popis opatření:

Vedle zajištění podpory domácností s dětmi, které nyní žijí v substandardních formách, je pro dosažení specifického cíle nutné také minimalizovat počet domácností s dětmi, které přicházejí o vhodné bydlení v bytech a jsou nuceny využívat substandardní formy bydlení. Domácnosti, které bydlí ve standardním, vhodném bydlení, musí být podporovány při jeho udržení. Při této podpoře by měly spolupracovat všechny relevantní subjekty. Tyto aktivity budou podporovány jak v rámci systémových projektů realizovaných MPSV, tak s pomocí výzev ESIF pro další subjekty.

Pro dosažení tohoto cíle je nezbytné:

- Zajistit efektivní spolupráci a výměnu informací OSPOD, úřadů práce, sociálních pracovníků obcí a obecních úřadů, pracovníků v sociálních službách a dalších aktérů při identifikaci domácností s dětmi, které jsou ohrožené ztrátou bydlení, a při účinném odvrácení tohoto rizika.
- Zajistit provádění depistáží¹ domácností s dětmi, kde by mohla hrozit ztráta bydlení, a nabídnout jim podporu pro udržení bydlení.

Indikátor plnění:

- Počet domácností s dětmi, kterým je nově přiznáván doplatek na bydlení v substandardních formách bydlení
- Počet domácností s dětmi, které pobírají doplatek na bydlení v substandardních formách bydlení déle než 6 měsíců/12 měsíců.
- Metodické postupy pro spolupráci aktérů při prevenci ztráty bydlení
- Počet projektů zaměřených na sociální práci při řešení problematiky bydlení

Gesce: MPSV

Spolugesce: ASZ

Termín plnění:

Metodiky 12/2017, další projekty průběžně

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Předpokládá se využití prostředků ESIF na projekty depistáže domácností s dětmi, které jsou ohrožené ztrátou bydlení, a na následné preventivní aktivity na udržení bydlení. Aktivity budou také součástí činností aktérů bez vyšších nároků na státní rozpočet.

¹ Za depistáž se považuje cílené a systematické vyhledávání osob či skupin osob v nepříznivé sociální situaci sociálním pracovníkem v jejich přirozeném prostředí za účelem nabízení pomoci.

Strategický cíl 3.2: Snížení počtu lidí, kteří ztrácejí samostatné standardní bydlení**Specifický cíl 3.2.1: Nové nástroje snižování bezdomovectví****Opatření 3.2.1.1: Metodicky ukotvit a evaluovat pilotní projekty typu „housing led“ a analyzovat systémové bariéry jejich úspěšnosti****Popis opatření:**

V současnosti proběhly nebo probíhají pilotní projekty ukončování bezdomovectví využívající přístupy „housing led“ orientované prioritně na zajištění bydlení (např. „housing first“ - bydlení především), které jsou v českém prostředí sociální inovací a testují nové přístupy k ukončování bezdomovectví, zajišťování bytů a podpory sociální práce pro osoby bez domova. Tyto projekty využívají odlišné terminologie, metody sociální práce apod. Proběhne sběr a identifikace těchto programů, evaluace jejich úspěšnosti, používaných metod apod. Budou identifikovány hlavní systémové bariéry úspěšnosti projektů typu „housing first“ a připravena metodika pro aplikaci tohoto přístupu v českém kontextu.

Indikátor plnění:

- Existence evaluační zprávy
- Existence metodiky – příručka pro realizaci projektů typu „housing first“

Gesce: ASZ**Spolugesce:** MPSV**Termín plnění:** 12/2017**Nároky na státní rozpočet:**

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude hrazeno z prostředků ASZ.

Opatření 3.2.1.2: Zajistit podporu pro nové nástroje snižování bezdomovectví**Popis opatření:**

Po vyhodnocení a metodickém ukotvení projektů typu „housing first“ dojde ve smyslu inovačního cyklu k upevnění a rozšíření této inovace. Programy typu „housing first“ budou podporovány jako standardní nástroj ukončování bezdomovectví v rámci běžných programů z národních zdrojů nebo ESIF.

Indikátor plnění:

- Existence výzvy na podporu projektů typu „housing first“ z národních zdrojů a/nebo z ESIF
- Počet osob, které s podporou těchto programů získaly a udržely si standardní bydlení po dobu nejméně 12 měsíců.

Gesce: MPSV**Spolugesce:** ASZ**Termín plnění:** 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Předpokládá se využití zdrojů ESIF nebo stávajících národních zdrojů

Specifický cíl 3.2.2: Vytvoření nástrojů na včasnou identifikaci domácností, kterým hrozí ztráta bydlení a zacílení preventivních aktivit***Opatření 3.2.2.1: Zahrnout identifikaci rizika ztráty bydlení do monitoringu sociálního vyloučení*****Popis opatření:**

Identifikace domácností, které jsou ohrožené ztrátou bydlení, je složitým úkolem, který vyžaduje včasné sdílení informací mezi více aktéry veřejné správy, neziskového i soukromého sektoru, a při kterém je nutné překonávat řadu legislativních a institucionálních překážek. Pro včasné zacílení intervencí jsou však tyto aktivity nezbytné. Riziko ztráty bydlení by proto mělo být součástí systému monitorujícího sociální vyloučení.

Pro tento cíl je nezbytné:

- Definovat indikátory rizika ztráty bydlení, včetně způsobu jejich sběru.
- Zahrnutí těchto indikátorů do systému monitoringu sociálního vyloučení.

Indikátor plnění:

- Existence systému monitoringu sociálního vyloučení, který bude zahrnovat indikátory rizika ztráty bydlení.

Geisce: ASZ**Spolugesce:** MPSV**Termín plnění:** 12/2020**Nároky na státní rozpočet:**

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Opatření je součástí komplexu monitorování jevů sociálního vyloučení (viz kapitola 1) a bude hrazeno z prostředků ESIF.

Specifický cíl 3.2.3: Zohlednění adekvátnosti cílové skupiny v připravovaném zákoně o sociálním bydlení***Opatření 3.2.3.1: Sledovat a vyhodnocovat dopady zákona o sociálním bydlení na sociálně vyloučené lokality*****Popis opatření:**

Připravovaný zákon o sociálním bydlení bude řešit otázky zajištění bydlení pro osoby v bytové nouzi, čímž dojde k zásadní změně v možnostech sociálního začleňování. Mezi jednotlivými sociálně vyloučenými lokalitami se odlišuje stav bytového fondu (některé

domy v sociálně vyloučených lokalitách jsou rekonstruované nebo udržované, zatímco jiné domy jsou ve špatném stavu), podíl domácností žijících na ubytovnách apod. Část obyvatel sociálně vyloučených lokalit tedy bude cílovou skupinou zákona o sociálním bydlení, ale jiná část obyvatel sociálně vyloučených lokalit může zůstat mimo cílovou skupinu. V důsledku postupné implementace zákona lze proto očekávat změny také v rámci sociálně vyloučených lokalit, které je třeba průběžně monitorovat a navrhnout řešení případných negativních jevů.

Po tento cíl je nezbytné:

- Připravit expertní vyhodnocení možných dopadů zákona o sociálním bydlení na sociálně vyloučené lokality, navrhnout jejich monitoring a na jeho základě formulovat nelegislativní nebo legislativní opatření na úpravy v systému sociálního bydlení.

Indikátor plnění:

- Existence zprávy o očekávaných dopadech zákona o sociálním bydlení na sociálně vyloučené lokality.
- Existence průběžné monitorovací zprávy s návrhy na případné změny v systému sociálního bydlení.

Gesce: MPSV

Spolugesce: ASZ

Termín plnění:

Zahájení monitoringu s účinností zákona o sociálním bydlení, průběžné vyhodnocování dopadů

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje další prostředky ze státního rozpočtu, bude realizováno ze zdrojů MPSV a ASZ.

Strategický cíl 3.3: Snižování segregace v bydlení

Specifický cíl 3.3.1: Zvýšení dostupnosti standardního sociálního bydlení pro sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené osoby v běžné zástavbě

Opatření 3.3.1.1: Zaměřit relevantní dotační tituly podpory sociálního bydlení na sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené osoby

Popis opatření:

Programy podpory výstavby nebo pořízení bydlení určeného pro sociálně znevýhodněné domácnosti (podporované byty) definují cílové skupiny na základě příjmových nebo dalších kritérií, které přímo neindikují bytovou nouzi. Takto definovaná cílová skupina je poté širší, než je skupina osob ohrožených sociálním vyloučením v bytové nouzi ve smyslu typologie ETHOS (např. na ubytovnách v sociálně vyloučených lokalitách).

Situace aktuálního bydlení, resp. bytové nouze domácností, by měla být posuzována při pronájmu bytu domácnostem v rámci cílové skupiny relevantních programů (tj. v rámci širěji definované cílové skupiny by měly být prioritně ubytovány domácnosti splňující některé z kritérií dle ETHOS).

Pro tento cíl je nezbytné:

- Vytvořit metodiku pro definici bytové nouze (vycházející z evropské typologie bezdomovectví ETHOS), aplikovat ji při vymezení/prioritizaci cílové skupiny ve všech relevantních programech veřejné podpory v oblasti bydlení (zejména dotační titul Vstupní byty), kde vzniká bydlení určené pro sociálně znevýhodněné domácnosti.

Indikátor plnění:

- Existence metodiky pro definici bytové nouze (vycházející z evropské typologie bezdomovectví ETHOS)
- Existence programů/výzev na podporu výstavby bydlení pro relevantní cílové skupiny z národních nebo evropských zdrojů (sociální bydlení, vstupní byty apod.) definující cílovou skupinu s pomocí typologie ETHOS.
- Úkol může být splněn také schválením a implementací zákona o sociálním bydlení, který by měl tyto otázky upravit. V tomto případě bude gestorem opatření MPSV a spolugestory MMR a MLP.

Gesce:
MMR, MPSV

Spolugesce: MLP

Termín plnění: 12/2017

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje další prostředky ze státního rozpočtu, bude realizováno v rámci schválených programů.

Opatření 3.3.1.2: Kontrolovat zákonnost pravidel pro hospodaření s obecními byty

Popis opatření:

Mnohé sociálně vyloučené lokality v minulosti vznikly v důsledku rozhodnutí obcí o vymezení bydlení pro osoby ohrožené sociálním vyloučením pouze v některých objektech nebo částech města. Pronajímání uvolněných bytů v majetku obcí je obvykle upraveno pravidly pro hospodaření s obecními byty (nebo obdobně nazvanými dokumenty). Ve své činnosti se ASZ a KVOP setkávají s případy, kdy jsou tato pravidla v řadě otázek zjevně nepřiměřená svému účelu, čímž je snižována dostupnost standardního bydlení mimo sociálně vyloučené lokality. Kultivace pravidel pro hospodaření s obecními byty proto může významně zvýšit dostupnost bydlení pro sociálně vyloučené mimo sociálně vyloučené lokality.

Pro tento cíl je nezbytné:

- MV v rámci probíhající kontrolní činnosti výkonu samostatné působnosti obcí bude zajišťovat sběr pravidel pro hospodaření s obecními byty pro následné posouzení jejich souladu s platnou legislativou a v případě shledání rozporu s platnou legislativou přistoupí k uplatnění dozorových opatření. Před uplatněním výkonu dozoru bude v rámci metodické pomoci formulováno konkrétní doporučení pro změnu problematických pravidel.
- MV, ASZ a KVOP se budou informovat o svých zjištěních a vyhodnocovat je.

Indikátor plnění:

- Existence každoroční zprávy MV o počtu a závěrech z provedených kontrol rozhodování obcí.

Gesce: MV

Spolugesce: ASZ

Termín plnění: Každoročně od I. čtvrtletí 2017

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje další prostředky ze státního rozpočtu, bude realizováno z prostředků MV a ASZ.

Specifický cíl 3.3.2: Prevence segregace v územním plánování a v programech státní podpory v oblasti bydlení

Opatření 3.3.2.1: Zajistit nesegregovaný charakter bydlení podporovaného z veřejných zdrojů

Popis opatření:

Vytváření bytového fondu sloužícího pro bydlení osob ohrožených sociálním vyloučením, nebo jinak znevýhodněných, je spojeno s rizikem vzniku rezidenční segregace, rozšířením nebo vznikem nových sociálně vyloučených lokalit. Toto riziko lze minimalizovat nastavením kritérií, která neumožní vznik takových bytů (nákupem, výstavbou) v lokalitách, které jsou segregované, nebo kde by mohla rezidenční segregace vzniknout.

Pro tento cíl je nezbytné:

- Vytvořit pravidla/standardy pro prevenci segregace pro systém sociálního bydlení, aplikovat je ve všech relevantních programech veřejné podpory v oblasti bydlení, kde vzniká bydlení určené pro sociálně znevýhodněné domácnosti.

Indikátor plnění:

- Existence pravidel/standardů pro prevenci segregace v systému sociálního bydlení
- Existence programů/výzev na podporu výstavby bydlení pro relevantní cílové skupiny z národních nebo evropských zdrojů (sociální bydlení, vstupní byty apod.) obsahující podmínky pro nesegregovaný charakter podporovaného bydlení

- Úkol může být splněn také schválením a implementací zákona o sociálním bydlení, který by měl tyto otázky upravit.

Gesce: MMR

Spolugesce:

Termín plnění: 12/2017

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje další prostředky ze státního rozpočtu, bude realizováno z prostředků MMR

Opatření 3.3.2.2: Podporovat kvalitní veřejné prostory v sociálně vyloučených lokalitách nebo jejich blízkosti

Popis opatření:

Jedním z negativních důsledků rezidenční segregace je v řadě sociálně vyloučených lokalit dlouhodobé zanedbávání veřejných prostorů, které proto neplní svou funkci pro možnost smysluplného trávení volného času nebo vykonávání dalších aktivit, což má negativní dopady na mimoškolní aktivity dětí a mládeže, bezpečnost apod. Vhodný návrh veřejných prostorů z hlediska jejich funkce, vybavenosti funkčními prvky apod. může přispět ke zvýšení bezpečnosti omezení konfliktů a negativních jevů v sousedství (např. oddělením vzájemně se rušících aktivit, vytvoření plochy pro volnočasové aktivity apod.). Již existující programy a výzvy z národních zdrojů a ESIF by měly být využívány také v sociálně vyloučených lokalitách.

Pro tento cíl je nezbytné:

- Stimulovat využití programů podporujících realizaci revitalizace veřejných prostorů pro projekty, které řeší sociálně vyloučené lokality nebo s nimi funkčně propojená území, a projektů, které využívají participaci obyvatel
- Monitorovat podporované územní studie veřejných prostranství, které řeší sociálně vyloučené lokality nebo s nimi funkčně propojená území

Indikátor plnění:

- Počet územních studií veřejných prostranství řešících sociálně vyloučené lokality nebo s nimi funkčně propojená území
- Počet podpořených projektů revitalizace panelových sídlišť řešících sociálně vyloučené lokality nebo s nimi funkčně propojená území

Gesce: MMR

Spolugesce: ASZ

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Předpokládá se využití stávajících programů státního rozpočtu (dotace MMR) nebo ESIF (IROP – územní studie veřejných prostranství).

Opatření 3.3.2.3: Připravit komplexní program revitalizace rozsáhlých sociálně vyloučených lokalit

Popis opatření:

Vznik nových nesegregovaných kapacit pro sociální bydlení bude významným přínosem pro sociální začleňování, samo o sobě však nezaručuje, že dojde k postupnému zániku již existujících lokalit rezidenční segregace – rozsáhlých sociálně vyloučených lokalit. Je pravděpodobné, že bez koordinované intervence zacílené na tyto lokality nedojde k významné změně jejich charakteru – proměně sociálního složení tak, aby došlo k jejich desegregaci. V současnosti je realizace takových změn obtížná, protože možnosti dotační nebo úvěrové podpory investičních projektů jsou (i) velmi fragmentované do různých národních a evropských programů (MMR, IROP, SFRB, MŽP apod.) a (ii) často omezené na specifické příjemce (např. pouze obce mohou být příjemcem dotace na demolici budov určených k bydlení v SVL, která má být následována úpravou prostoru), kteří v řadě případů nejsou vlastníky objektů v sociálně vyloučených lokalitách. Za takové situace lze úspěšně realizovat jen dílčí opatření v těchto územích, nikoliv však jejich komplexní proměnu, protože není zaručena úspěšnost projektů v různých soutěžích. Pouze komplexní program, který bude moci financovat široké spektrum aktivit, umožní proměnu takových území.

Pro tento cíl je nezbytné:

- S využitím metodických postupů na identifikaci rezidenční segregace a sociálního vyloučení identifikovat ty sociálně vyloučené lokality, které mají po komplexní revitalizaci potenciál k významné pozitivní změně vedoucí k desegregaci.
- Na základě zahraničních a domácích zkušeností připravit strategie přeměny vybraných území a připravit komplexní program na jejich podporu

Indikátor plnění:

- Existence materiálu návrhu programu komplexní revitalizace rozsáhlých sociálně vyloučených lokalit.
- Existence připraveného otevřeného dotačního titulu na komplexní přeměnu segregovaných lokalit

Gesce: ASZ

Spolugesce: MMR, MPSV

Termín plnění: 12/2018

Nároky na státní rozpočet:

Opatření v tuto chvíli nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Kalkulace nákladů na nový dotační program bude specifikována v rámci přípravy nového dotačního programu, který bude předložen v rámci aktualizace akčního plánu.

Strategický cíl 3.4: Snížení konfliktů v bydlení, řešení problematických situací a podpora spokojeného sousedství osob ohrožených sociálním vyloučením a běžné populace

Specifický cíl 3.4.1: Propojit dosavadní nástroje sociální a bezpečnostní politiky a otestovat je při prevenci konfliktů v bydlení, řešení problematických situací a podpory spokojeného a bezpečného sousedství osob ohrožených sociálním vyloučením a běžné populace

Opatření 3.4.1.1: Připravit a realizovat pilotní program řešení konfliktů v bydlení a podpory dobrého sousedství

Popis opatření:

Nástroje podpory sociální práce, sociálních služeb, a z velké části také komunitní práce, se ze své definice zaměřují na podporu klientů z řad sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených osob. Zejména v sociálně vyloučených lokalitách, kde v bezprostředním sousedství žijí sociálně vyloučení obyvatelé a ostatní členové společnosti, dochází k situacím, kdy nedorozumění mezi sousedy mohou eskalovat do konfliktů, což zhoršuje kvalitu života a přispívá ke stigmatizaci lokality i sociálně vyloučených osob. Zejména v těchto situacích je proto vhodné podpořit dobré sousedství také prací s obyvateli, kteří nejsou v sociálním vyloučení, a pomáhat jim při řešení reálných problémů v sousedství tak, aby mohlo dojít k sociálnímu začleňování.

Pro tento cíl je nezbytné:

- Ve vybrané lokalitě nebo lokalitách s dlouhodobými problémy v soužití, latentním napětím a občasnými otevřenými konflikty mezi sociálně vyloučenými obyvateli a ostatní populací připravit a realizovat aktivity na prevenci konfliktních situací a řešení identifikovaných problémů (sociální práce, komunitní práce, participační mechanismy).
- V těchto aktivitách budou propojeni všichni relevantní aktéři z řad veřejné správy (sociální pracovníci obecních úřadů, úřady práce, policie a městská policie, probační a mediační služba), neziskových organizací, SVJ/bytových družstev, cílové skupiny apod.

Indikátor plnění:

- Existence zprávy o realizaci aktivity, obsahující popis jejích dopadů

Gesce: ASZ

Spolugesce: MPSV, MV

Termín plnění: 12/2018

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje dodatečné prostředky ze státního rozpočtu, bude realizováno ze zdrojů ASZ a spolugesťorů.

Opatření 3.4.1.2: Zajistit metodickou a finanční podporu pro projekty na řešení konfliktů v bydlení a podpory dobrého sousedství

Popis opatření:

Na základě zkušeností se spoluprací více aktérů při podpoře dobrého sousedství osob ohrožených sociálním vyloučením a běžné populace, včasném řešení sousedských konfliktů atd. budou připravena metodická doporučení pro jednotlivé aktéry. Zároveň bude připraven program pro podporu takových aktivit, aby byla zajištěna možnost šíření dobré praxe.

Pro tento cíl je nezbytné:

- Adaptovat stávající nebo vytvořit nové dotační programy na podporu tohoto typu aktivit.

Indikátor plnění:

- Existence metodiky podpory dobrého sousedství
- Existence programu na podporu projektů využívajících tuto metodiku

Gesce: ASZ

Spolugesce: MPSV, MV

Termín plnění: 12/2019

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude hrazeno z prostředků ASZ.

Opatření 3.4.2.1: Analyzovat a vyhodnotit dopady regulace na standardy bydlení v sociálně vyloučených lokalitách

Popis opatření:

Extenzivní mapování sociálně vyloučených lokalit (tzv. Gabalova mapa I. a II.) i intenzivní výzkumy v jednotlivých lokalitách působení ASZ dokumentují špatný stavebně-technický stav obytných budov v sociálně vyloučených lokalitách. Jedná se však pouze o rychlé hodnocení stavu budov, pouze v některých studiích byl sledován vývoj tohoto stavu a aktivity relevantních orgánů (stavební úřady, hygienická služba, požární dozor) při dohledu nad stavem těchto budov. Poznatky v této oblasti je proto třeba rozšířit a vyhodnotit s ohledem na existující právní rámec. Standardy bydlení se rozumí veškeré právní normy, které ovlivňují technický stav bytů. Bude proto připravena studie, která ve zhruba 5 - 10 vybraných lokalitách bude ve spolupráci s těmito orgány analyzovat zkušenosti s kontrolou standardů bydlení v sociálně vyloučených lokalitách a případné překážky při jejich vynuovení. Role spolugesstů je zejména v konzultaci výsledků studie z hlediska jejich věcné gesce.

Pro tento cíl je nezbytné:

- Na základě znalosti právních předpisů ovlivňujících stav bytů provést analýzu

dopadů této regulace v sociálně vyloučených lokalitách. Analýza bude zahrnovat několik vzájemně provázaných kroků:

- Identifikace hlavních problémů ve standardu bydlení v sociálně vyloučených lokalitách na základě proběhlých nebo nově provedených terénních výzkumů
- Analýza aktivit relevantních orgánů veřejné správy při implementaci a kontrole dodržování relevantních předpisů v sociálně vyloučených lokalitách – na základě dotazníkového šetření a rozhovorů s relevantními institucemi
- Syntéza poznatků, identifikace případných nedostatků a návrhy na jejich řešení pomocí legislativních a nelegislativních nástrojů

Indikátor plnění:

- Existence studie analyzující dopady regulace na sociálně vyloučené lokality identifikující hlavní slabá místa v existující regulaci nebo v jejich implementaci a obsahující doporučení na zlepšení stavu

Gesce: ASZ

Spolugesce: MMR, MZd,
MPO, MV

Termín plnění: 12/2018

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje další prostředky ze státního rozpočtu, bude realizováno ze zdrojů ASZ a spolugesťorů.

4. Dluhy

Strategický cíl 4.1: Snížení rizika sociálního vyloučení v důsledku předluženosti jednotlivců a domácností

Specifický cíl 4.1.1: Pokles celkového počtu nových i stávajících případů řešených v exekučním řízení

Opatření 4.1.1.1: Posílit regulační opatření v oblasti exekucí a zajistit dostatečnou kontrolu soudních exekutorů

Popis opatření:

Jedním z aktuálně nejpalčivějších problémů na poli vymáhání pohledávek v exekučním řízení je rychlý nárůst počtu mnohačetných exekucí. Exekutorská komora ČR v současné době eviduje již téměř půl milionu osob se 3 a více exekucemi a situace se dále zhoršuje. V kombinaci s neexistencí jakýchkoli regulačních poplatků a neexistencí místní příslušnosti soudních exekutorů, kdy proti povinnému je vedeno několik exekučních řízení více exekutory, a ti tak duplikují stejné činnosti^[6], tato praxe vede ke značné neefektivitě systému exekučního vymáhání.

Tento stav je dlouhodobě neudržitelný, protože neúměrně zatěžuje celý systém, výrazně snižuje vymahatelnost pohledávek, zvyšuje neefektivitu a nestabilitu vymáhacího procesu, zvyšuje společenské náklady a v konečném důsledku tak poškozují nejen povinné, ale i celou společnost. Současný stav navíc tvrdě dopadá na nejzranitelnější skupiny obyvatel.

Zavedením následujících regulačních opatření lze snížit nadužívání exekucí a snížit celkové náklady exekučního vymáhání:

- zavedení poplatků pro věřitele při podání exekučního návrhu,
- zavedení povinnosti pro věřitele platit zálohy na náklady exekuce,
- zavedení místní příslušnosti soudních exekutorů,
- snížení exekutorského tarifu,
- pravidelné transparentní zveřejňování zpráv dozorových orgánů (EK ČR, MSp) o své kontrolní činnosti a k provedeným kontrolám soudních exekutorů.

V souvislosti s výše uvedenými soudními poplatky a zálohami je nutné současně definovat výjimky z tohoto pravidla (např. pohledávky na výživném, náhrada škody na zdraví atp.).

Cílem výše uvedených opatření je snížit nadužívání exekucí, zvýšit efektivitu systému vymáhání pohledávek v exekučním řízení a v neposlední řadě snížit náklady, které nese celá společnost.

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- novela zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád,
- změna Vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb. o odměně a náhradách

soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem ve znění pozdějších předpisů,

- novela zákona č.120/2001 Sb., Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád),
- zavedení transparentního procesu pravidelného zveřejňování zpráv MSp a EK ČR o své kontrolní činnosti exekutorských úřadů včetně monitoringu stížností na soudní exekutory dle důvodu podání.

Indikátor plnění:

- Předložení návrhu příslušné právní úpravy, která zavádí poplatky pro věřitele při podání exekučního návrhu, Vládě ČR
- Předložení návrhu příslušné právní úpravy, která zavádí povinnost pro věřitele platit zálohy na náklady exekuce, Vládě ČR
- Předložení návrhu příslušné právní úpravy, která upravuje místní příslušnost soudních exekutorů, Vládě ČR
- Předložení návrhu příslušné právní úpravy, která upravuje snížení exekutorského tarifu, Vládě ČR
- MSp a EK ČR pravidelně transparentně zveřejňují detailnější zprávu o své dozorové a kontrolní činnosti soudních exekutorů včetně evidence stížností dle důvodu podání

Gesce: MSp

Spolugesce:

Termín plnění: 06/2017

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Očekává se úspora finančních prostředků v důsledku nižšího zatížení veřejných institucí.

Opatření 4.1.1.2.: Změnit systém poskytování dat z Centrální evidence exekucí

Popis opatření:

Centrální evidence exekucí (CEE) v současné podobě umožňuje získat za poplatek 60 Kč v základním náhledu informaci pouze o počtu exekucí a spisové značce konkrétního případu u exekučního úřadu. Další informace jsou pak poskytnuty pro každé exekuční řízení zvlášť po zaplacení dalších 60 Kč. Pokud tedy povinný potřebuje získat podrobnější informace například o svých 10 exekucích, musí tak zaplatit celkem 660 Kč. I tak se ale z výpisu nedozví některé podstatné informace jako například původního a současného věřitele, nebo dlužnou částku včetně příslušenství. Poskytnutá služba je tak ve značném nepoměru ke své ceně.

Z tohoto důvodu je potřeba rozšířit informace uváděné ve výpisu z CEE a zavést jiný systém plateb, jako je to běžné u jiných podobných registrů (např. BRKI, NRKI, Solus).

Smyslem opatření je zavést efektivnější způsob získávání informací z CEE, který odstraní současný drahý systém založený na paušální platbě za každou informaci, zvýší

informační hodnotu, například uvedením věřitele, a zároveň zajistí dostatečnou míru ochrany osobních údajů povinných.

Cílem je snížit riziko rezignace povinného na řešení své situace v důsledku nedostupnosti dat z finančních důvodů a naopak umožnit povinným rychlejší a efektivnější řešení svých dluhů v procesu exekučního vymáhání. Ve svém důsledku se očekává vyšší počet úspěšně ukončených exekucí a vyšší uspokojení věřitelů.

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- spolupráce Ministerstva spravedlnosti a Exekutorské komory ČR,
- změna vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 329/2008 Sb. o centrální evidenci exekucí ve znění pozdějších předpisů,
- nalezení vhodného technického řešení.

Indikátor plnění:

- Existence nového efektivnějšího systému získávání informací z CEE

Gesce: MSp

Spolugesce:

Termín plnění: 12/2017

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Opatření 4.1.1.3.: Sjednotit a zjednodušit exekuční příkazy vydávané exekutorskými úřady

Popis opatření:

Exekuční příkazy a příkazy k úhradě nákladů exekuce nejsou v současné době jednotné, každý exekutorský úřad používá jinou strukturu s různou úrovní detailu. To je často pro povinné či osoby pracující s exekučními příkazy (např. zaměstnavatele) nepřehledné, matoucí, zbytečně složité a klíčové informace se tam ztrácí nebo přímo absentují.

Jeví se tedy jako vhodné a nanejvýš potřebné, aby byl definován jednotný vzor exekučního příkazu, který bude výrazně jednodušší (ideálně formulářového typu), bude obsahovat povinné údaje a bude používán všemi exekutorskými úřady.

Cílem výše uvedených opatření je jasně, srozumitelně a úplně informovat povinného o vymáhané povinnosti a tím mu umožnit rychlejší a efektivnější řešení svých dluhů v exekučním procesu. Opatření má vést k vyšší aktivitě povinného, vyššímu počtu úspěšně ukončených exekucí a tím i k vyššímu uspokojení věřitelů. V neposlední řadě toto opatření usnadní práci všem, kteří pracují s exekučními příkazy (zaměstnavatelé, dluhové poradny, sociální pracovníci aj.).

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytná:

- definice jednotného vzoru exekučního příkazu formulářového typu v jasné a srozumitelné podobě,

- změna vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 418/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, případně zákona č.120/2001 Sb., Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (Exekuční řád).

Indikátor plnění:

- Předložení návrhu příslušné právní úpravy, která zavádí povinné užívání jednotného formátu exekučního příkazu Vládě ČR

Gesce: MSp

Spolugesce:

Termín plnění:12/2017

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu

Opatření 4.1.1.4.: Zajistit dostatečné zdroje dat pro monitoring zadluženosti a předluženosti osob v ČR

Popis opatření:

Vzrůstající zadluženost a předluženost osob je problémem, který neúměrně zatěžuje veřejné rozpočty, představuje výrazná socioekonomická rizika a ohrožuje konkurenceschopnost a stabilitu země a v případně ekonomických propadů pak může mít pro mnoho lidí závažné existenční následky.

Přes nespornou důležitost monitorování tohoto fenoménu žádný komplexní monitoring zadluženosti v ČR neexistuje. Zároveň neexistuje monitoring zadluženosti a předluženosti osob v rámci sociálně vyloučených lokalit, kde je to fenomén zcela zásadní a klíčový.

Z tohoto důvodu je třeba zajistit poskytování anonymizovaných dat z:

- Insolvenčního rejstříku (ISIR),
- Rejstříku zahájených exekucí (RZE),
- Centrální evidence exekucí (EK ČR).

Výše uvedená data budou poskytována pro potřeby institucí veřejné správy, včetně Agentury pro sociální začleňování. Ve spojení s výběrovým šetřením příjmů a životních podmínek domácností (SILC) toto opatření umožní lépe zmapovat a analyzovat problematiku zadlužování českých domácností a její vývoj v čase.

Cílem výše uvedeného opatření je zavést monitoring zadluženosti a předluženosti v ČR s akcentem na SVL, sledovat vývoj v čase a pružně reagovat na nastalé změny.

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- pravidelné poskytování výše uvedených dat Ministerstvem spravedlnosti,
- efektivní správa dat ve výše uvedených rejstřících.

Indikátor plnění:

- Existence procesu pravidelného sběru anonymizovaných dat z výše uvedených rejstříků.

Gesce: MSp**Spolugesce:** ASZ**Termín plnění:** 12/2018**Nároky na státní rozpočet:**

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Náklady na opatření budou hrazeny z rozpočtové kapitoly MSp, případně z ESIF (váže se k opatření 1.1.1.1).

Opatření 4.1.1.5.: Legislativně upravit ochranu nepostižitelných prostředků na účtu povinného**Popis opatření:**

Dle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, lze exekučně zablokovat a inkasovat z bankovního účtu povinného příkázáním pohledávky i ty příjmy, které jsou exekučně nepostižitelné (např. nezabavitelné minimum po srážkách ze mzdy a důchodu, některé sociální dávky aj.). Tento stav hrubě zasahuje do základních práv a svobod povinného, kterému tak nezůstávají žádné prostředky na krytí základních existenčních a životních potřeb nejen svých, ale i těch, k nimž má zákonnou vyživovací povinnost. Současně nemožnost disponovat se svým účtem vede k odchodu z bankovního systému, čímž se těmto osobám zvyšují transakční náklady na placení výdajů (platby složenkou, na přepážkách bank atp.). V neposlední řadě vzniká nový dluh na samotném bankovním účtu, který často nelze zrušit, ačkoli není používán.

Cílem tohoto opatření je tak napravit současný stav, kdy dochází k dvojímu sražení (postižení) mzdy povinného, mohou být sraženy i nepostižitelné příjmy a současně povinný nemůže jakkoli disponovat se svým účtem a tím se vystavuje riziku vzniku nových dluhů (sekundárního zadlužení).

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- úprava zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (§ 304 a následné), případně zákona č. 120/2001 Sb., Exekuční řád,
- spolupráce s Českou bankovní asociací k nalezení vhodného technického řešení úpravy bankovních systémů,
- ověřit Ministerstvem financí soulad navrhované úpravy se Směrnicí č.2007/64/ES, o platebních službách na vnitřním trhu.

Indikátor plnění:

- Předložení návrhu příslušné právní úpravy, která umožňuje chránit exekučně nepostižitelné příjmy povinného na jeho bankovním účtu a v rámci bankovního styku s nimi volně disponovat, Vládě ČR

Gesce: MSp**Spolugesce:****Termín plnění:** 06/2017

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Specifický cíl 4.1.2: Zvýšení finanční gramotnosti dětí a dospělých osob v oblastech s větším výskytem nízkopříjmových a sociálně vyloučených skupin obyvatel

Opatření 4.1.2.1.: Zavést nové a rozšířit stávající odborné dluhové poradenství v obcích se sociálně vyloučenými lokalitami

Popis opatření:

Opatření reaguje na současnou situaci nedostatečného pokrytí sociálně vyloučených lokalit odbornými dluhovými poradnami, které v kombinaci s terénní prací mají umožnit včasný záchyt lidí ohrožených sociálním vyloučením z důvodu vysoké zadluženosti, pomoci jim v tíživé finanční situaci pomocí odborné služby poskytované zdarma a současně šířit osvětu a informovanost o problematice zadlužování a možnostech řešení.

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- spolupráce neziskových organizací, zástupců obce a Úřadů práce,
- propojení terénní práce s ambulantní formou dluhové poradny,
- zajištění dostupnosti služby sepsání návrhu na povolení oddlužení v místě pobytu zdarma,
- šíření příkladů dobré praxe,

Indikátor plnění:

- každá obec zařazená do KPSVL má v dosahu ambulantní dluhovou poradnu v rámci odborného sociálního poradenství, která nabízí možnost zpracování insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení
- existence databáze příkladů dobré praxe

Gesce: ASZ

Spolugesce: MPSV

Termín plnění:
12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude hrazeno z ESIF (OP Z).

Opatření 4.1.2.2.: Zvýšit informovanost osob v sociálně vyloučených lokalitách o dluhové problematice a způsobech řešení zadlužení formou tematických kampaní

Popis opatření:

Ačkoli je současná právní úprava ochrany spotřebitele již na poměrně dobré úrovni, lidé ji často nedokáží využívat. Informovanost občanů v oblasti dluhové problematiky, zejména pak rizika spojená s úvěry a dluhy, používané predátorské praktiky, nevhodné smluvní

podmínky, nebezpečí takzvaných oddlužovacích agentur atp., je aktuálně na velmi nízké, nedostatečné úrovni.

Toto opatření směřuje k šíření osvěty v oblastech se sociálně vyloučenými lokalitami, kde má mimo jiné upozornit na nekalé praktiky nejen v oblasti půjčování peněz, ale i celého řetězce obchodu s dluhy. Dále má propagovat a odkazovat na odborné dluhové poradenství a současně vzdělávat v oblasti dluhové problematiky.

Cílem tohoto opatření je tak zvýšit povědomí o rizicích spojených se zadlužováním, možnostech využití odborného dluhového poradenství a o základních aspektech současné legislativy týkající se ochrany spotřebitele.

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- zpracovat informační protidluhové kampaně (velkoformátové výstavní panely, krátké video spoty, inzerce),
- šíření takto vytvořených kampaní v obcích se sociálně vyloučenými lokalitami ve spojení s tematickými semináři a diskuzemi.

Indikátor plnění:

- Existence výše uvedených informačních protidluhových kampaní
- Počet obcí, kde jsou vytvořené kampaně využívány (>10)

Gesce: ASZ

Spolugesce: MPSV

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude hrazeno z prostředků projektu ASZ a projektů podpořených z OPZ.

Opatření 4.1.2.3.: Provést speciální průzkum dluhové problematiky

Popis opatření:

Velmi důležitou podskupinou finanční gramotnosti je gramotnost dluhová, která je zaměřena na specifika dluhové problematiky, zejména pak na podmínky a rizika půjček, motivy a mechanismy poskytovatelů úvěrů, nekalé praktiky půjčovatelů a oddlužovacích agentur, orientace ve smlouvách, správné postupy při finančních problémech atp.

Dluhová gramotnost je v dnešním světě postaveném na dluzích nezbytnou součástí socioekonomických kompetencí a důležitým preventivním nástrojem proti nezdravému zadlužování.

Cílem tohoto opatření je nejen zjistit úroveň dluhové gramotnosti, ale současně identifikovat nejkritičtějších oblastí v dluhové problematice a formulovat vhodná doporučení.

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- vytvoření a realizace průzkumu týkající se dluhové problematiky (včetně případného

zohlednění genderově specifických potřeb žen a mužů)

- vyhodnocení výsledků a formulování doporučení.

Indikátor plnění:

- Provedení průzkum finanční a dluhové gramotnosti včetně závěrů a doporučení

Gesce: ASZ

Spolugesce:

Termín plnění: 12/2017

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude hrazeno z prostředků ASZ.

Opatření 4.1.2.4.: Zařadit problematiku sociálně vyloučených lokalit a sociálně vyloučených osob do revize Národní strategie finančního vzdělávání a budoucích revizí RVP

Popis opatření:

Nad nutností zvyšování úrovně finanční gramotnosti, jako jednoho z pilířů ochrany spotřebitele na finančním trhu, panuje dnes všeobecná shoda a v rámci RVP byly již definovány osnovy pro výuku finanční gramotnosti na základních i středních školách. Čas věnovaný výuce tématu je pak ale ponechán na rozhodnutí jednotlivých škol. Zejména v oblastech se sociálně vyloučenými lokalitami se jeví jako bezpodmínečně nutné prohloubení výuky v oblasti zadlužení, předlužení a krizových finančních situací v rodině, a to více propagovat a v praxi aplikovat výuku finanční a dluhové gramotnosti s ohledem na vyšší riziko sociální exkluze z důvodu vyšší míry předluženosti v těchto oblastech.

Cílem opatření je revidovaný standard finanční gramotnosti pro žáky škol v rámci revidované Národní strategie finančního vzdělávání ve vazbě na revize rámcových vzdělávacích programů v gesci MŠMT.

Indikátor plnění:

- Téma zvyšování finanční gramotnosti obyvatel, zejména žáků ze sociálně vyloučených lokalit je řešeno v rámci revize Národní strategie finančního vzdělávání a budoucích revizí RVP.

Gesce: ASZ

Spolugesce: MF, MŠMT

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Opatření 4.1.2.5.: Zavést akreditovaný vzdělávací program pro pracovníky, kteří pracují se zadluženými osobami v rámci dluhového poradenství

Popis opatření:

Zabezpečení kvalitního vzdělávání pracovníků, kteří pracují se zadluženými a předluženými osobami, je základní podmínkou pro rozšiřování sítě odborného dluhového poradenství. Nedostatek kvalitních dluhových poradců spolu s omezenou možností jejich odborného vzdělávání má nezřídka za následek poskytování této služby v nedostatečné kvalitě. Ve svém důsledku pak taková služba může klientům těchto poraden spíše uškodit.

V rámci tohoto opatření bude vytvořen akreditovaný program vzdělávání dluhových poradců, který bude vzdělanostním standardem pro poskytovatele dluhového poradenství.

Cílem výše uvedeného opatření je zabezpečení základního standardu kvalitního dluhového poradenství, který podpoří efektivní řešení zadlužení obyvatel sociálně vyloučených lokalit a eliminuje rizika spojená s poskytováním neoborného a nekvalitního dluhového poradenství.

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytná:

- Spolupráce s neziskovými organizacemi, které se dlouhodobě věnují dluhové problematice v praxi na přípravě vzdělávacího modulu
- Akreditace vzdělávacího programu Ministerstvem práce a sociálních věcí

Indikátor plnění:

- existence akreditovaného kurzu (kurzů) pro vzdělávání pracovníků v oblasti dluhového poradenství v celkovém rozsahu minimálně 50 hodin

Gesce: ASZ

Spolugesce: MPSV

Termín plnění: 12/2018

Nároky na státní rozpočet:

Opatření neklade další nároky na státní rozpočet, bude financováno ze zdrojů ASZ.

Specifický cíl 4.1.3: Efektivní regulace trhu nebankovních spotřebitelských úvěrů a důsledné postihování porušování zákona

Opatření 4.1.3.1: Zabezpečit dostatečnou kontrolu bankovních a především nebankovních společností na trhu spotřebitelských úvěrů

Popis opatření:

Podnikatelská činnost v oblasti poskytování nebankovních spotřebitelských úvěrů byla po mnoho let prakticky neregulována a nedostatečně dozorována a kontrolována. V souvislosti s nově přijatým zákonem č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, přechází s účinností od 1. 12. 2016 dohled nad činností nebankovních společností poskytujících spotřebitelské úvěry pod správu České národní banky.

Cílem tohoto opatření je nastavení procesu efektivní a transparentní kontroly těchto nebankovních subjektů.

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- pravidelně zveřejňovat zprávy dozorového orgánu o své kontrolní činnosti včetně obecných informací a anonymizované detaily k provedeným kontrolám a jejich výsledkům

Indikátor plnění:

- počet zkontrolovaných subjektů poskytujících spotřebitelské úvěry
- zveřejněné obecné informace o výsledcích těchto kontrol v anonymizované podobě

Gesce: ČNB

Spolugesce:

Termín plnění: 12/2020
(průběžně)

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude realizováno ze zdrojů ČNB.

Specifický cíl 4.1.4: Zpřístupnění alternativního procesu řešení úpadku pro osoby nesplňující požadavky oddlužení podle insolvenčního zákona

Opatření 4.1.4.1.: Definovat podmínky, které umožní oddlužení i sociálně vyloučeným osobám a dalším, kteří nesplňují aktuální podmínky oddlužení podle insolvenčního zákona

Popis opatření:

Určitá část společností se stává permanentními dlužníky, kteří se čím dál více propadají do dluhové pasti. Počet osob s více než 3 exekucemi se již blíží půl milionu, z nově zahájených exekucí je 50 % na osoby s 10 a více exekucemi. Více než 90 % nových exekucí je nařízeno proti osobám, které již minimálně jednu exekuci mají.

Naproti tomu je každoročně schváleno jen přibližně 20 tisíc návrhů na povolení oddlužení. Vzhledem k enormním celospolečenským nákladům spojeným s předlužeností obyvatel je třeba urychleně řešit problém vysokého počtu osob v dluhové pasti, které jsou, vzhledem ke značné míře předluženosti, ohrožené sociálním vyloučením.

S ohledem na společenské náklady s tím spojené je zřejmé, že zpřístupnit institut oddlužení širšímu okruhu osob, a tím je postupně sociálně a ekonomicky aktivizovat, je výhodnější způsob řešení, než ponechání předlužených osob v dluhové pasti.

Trendy postupného uvolňování podmínek, za kterých lze vstoupit do procesu oddlužení, lze rovněž v současnosti pozorovat v mnoha státech EU.

Cílem tohoto opatření je umožnit řešení úpadku formou oddlužení dle Insolvenčního zákona většímu množství osob, které nesplňují současné podmínky.

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- definování alternativních podmínek, za kterých je možné oddlužení dle Insolvenčního zákona i pro ty osoby v úpadku, které aktuální podmínky nesplňují,
- novelizace zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (Insolvenční

zákon).

Indikátor plnění:

Předložení návrhu příslušné právní úpravy, která umožňuje využití institutu oddlužení širšímu okruhu osob, Vládě ČR

Gesce: MSp

Spolugesce: ASZ

Termín plnění: 06/2017

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Naopak v případě nepřijetí novely hrozí negativní dopady na státní rozpočet z důvodu vyšších sociálních výdajů a nižších příjmů státního rozpočtu.

Opatření 4.1.4.2.: Vytvořit studii možných variant řešení růstu dluhů u osob ve výkonu trestu a možností alternativního splácení

Popis opatření:

Protože se osobám ve výkonu trestu odnětí svobody standardním způsobem počítají úroky z prodlení a jiné sankce za dluhy po splatnosti, a současně jejich reálná možnost své dluhy jakkoli splácet je velmi omezená, zadlužení se během výkonu trestu výrazně prohlubuje. Kromě záznamu v rejstříku trestů mají pak tak tyto osoby po opuštění výkonu trestu odnětí svobody další významnou překážku pro znovuzачlenění do společnosti.

Cílem tohoto opatření je osoby ve výkonu trestu odnětí svobody aktivizovat a umožnit jim aktivní splácení svých závazků, aby se jejich celkový dluh nekontrolovaně nenavýšoval a nezpůsobil nepřekonatelnou překážku opětovného začlenění do společnosti.

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- vytvoření studie možných variant alternativního splácení dluhů osob ve VTOS, případně zamezení nekontrolovatelnému nárůstu dluhů,
- provedení analýzy, která posoudí možnost zvýšení odměn za práci vězňených osob a zrušení povinnosti úhrady nákladů za VTOS s tím, že tyto prostředky se použijí na splátky závazků věřitelům,
- v případě kladného dopadu na státní rozpočet zavedení opatření do praxe.

Indikátor plnění:

- existence studie možných řešení růstu dluhů u osob ve VTOS včetně mezinárodního srovnání a příkladů dobrých praxí ze zahraničí
- existence analýzy možného zvýšení odměn vězňených osob
- existence analýzy dopadu zrušení úhrady NVT odsouzeným na státní rozpočet

Gesce: MSp

Spolugesce:

Termín plnění: 01/2018

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude hrazeno ze zdrojů MSp, případně lze využít prostředků ESIF.

Strategický cíl 4.2: Zajištění možnosti efektivně zjistit informace o vlastních dlužích po splatnosti a o probíhajících exekucích na jednom místě

Specifický cíl 4.2.1: Vytvoření studie proveditelnosti, která analyzuje možnost vytvoření jednotného místa, kde by bylo možné zjistit všechny vlastní dluhy po splatnosti

Opatření 4.2.1.1.: Vytvořit studii proveditelnosti včetně mezinárodního srovnání existujících praxí v dalších zemích

Popis opatření:

V ČR neexistuje v současné době žádná možnost, jak by dlužník v případě zájmu o splacení svých závazků zjistil, kde všude je v prodlení se splácením, zejména pak vůči veřejné správě. Neboť pohledávky veřejné správy nejsou nikde centralizovány.

Z praxe dluhového poradenství se tato skutečnost jeví jako zásadní problém, který negativně ovlivňuje možnosti zadlužených osob efektivně a rychle řešit svou nepříznivou finanční situaci, zvyšuje pravděpodobnost rezignace dlužníka na řešení své situace, a v konečném důsledku má negativní vliv na celou společnost.

Cílem tohoto opatření je vytvoření studie proveditelnosti k možnosti zabezpečení jednotného místa, kde si bude moci každý občan ověřit, zda má nějaké nesplacené závazky vůči veřejným institucím. Studie definuje podmínky vytvoření včetně dopadů na státní rozpočet, provozování a legislativního ukotvení navrženého řešení.

Po vytvoření studie proveditelnosti budou její návrhy a doporučení implementovány do praxe.

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- spolupráce jednotlivých resortů při sdílení informací o nesplacených závazcích občanů,
- vytvoření návrhu technického řešení

Indikátor plnění:

- Existence studie proveditelnosti včetně mezinárodního srovnání existujících praxí v dalších zemích
- Existence jednotného místa ke zjištění dluhů po splatnosti vůči veřejným institucím

Gesce: MV

Spolugesce: MSp, MF, MPSV, MZ, MMR, MPO, MZP, ASZ

Termín plnění:

06/2017 - studie proveditelnosti
12/2018 - implementace

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude hrazeno z rozpočtu MV.

Specifický cíl 4.2.2: Vytvoření jednotného komplexního rejstříku všech exekucí a výkonů správních rozhodnutí (správních exekucí)

Opatření 4.2.2.1.: Zavést evidenci exekučních řízení vedených dle správního či daňového řádu

Popis opatření:

Problém nedostupnosti detailních i agregovaných dat v oblasti exekucí je dalším nedostatkem na poli monitoringu předluženosti obyvatelstva. Aktuálně jsou veškeré snahy o získání dat k exekucím odkázány na spolupráci Exekutorské komory ČR, případně na jimi zveřejněná data. Na druhou stranu tyto data mají, i dle vyjádření EK ČR, sníženou vypovídací schopnost a jeví se tak jako účelnější využívat do budoucna spíše Rejstřík zahájených exekucí ve správě Ministerstva spravedlnosti. Ten je aktuálně pro sběr a monitoring detailních dat o zahájených exekucích téměř nepoužíván^[7] zejména proto, že data o zahájených exekucích se do něj zapisují až od roku 2012. Nevýhodou obou rejstříků je pak absence správních a daňových exekucí, které nejsou v současné době nikde centrálně evidovány.

Opatření směřuje k tomu, aby byla zavedena evidence správních a daňových exekucí na jednom místě. Prioritně je třeba pokrýt exekuce vedené ČSSZ, zdravotními pojišťovnami a finančními úřady.

Cílem tohoto opatření je doplnit monitoring exekucí vedených soudními exekutory i o exekuce správní a daňové. To umožní lépe a podrobněji monitorovat a analyzovat fenomén exekučního vymáhání v ČR včetně jeho efektivity.

Indikátor plnění:

- existence studie proveditelnosti
- existence jednotné evidence správních a daňových exekucí pokrývající minimálně exekuce vedené ČSSZ, zdravotními pojišťovnami a finančními úřady
- propojení rejstříku zahájených exekucí s evidencí správních a daňových exekucí

Gesce: MV

Spolugesce: MSp, MPSV, MF, MMR, MPO, MZ

Termín plnění:

06/2017 – studie proveditelnosti
12/2018 - implementace

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude hrazeno z rozpočtu MV.

5. Podpora rodin, sociální služby a sociální práce

Strategický cíl 5.1: Rodiny plní definované základní funkce
Specifický cíl 5.1.1: Snížit materiální a potravinovou deprivaci rodin v sociálně vyloučených lokalitách [8]
Specifický cíl 5.1.2: Snížit potravinovou deprivaci dětí ve školách
<i>Opatření 5.1.1.1.: Zvýšit dostupnost materiální a potravinové pomoci pro děti v sociálně vyloučených lokalitách</i>
<p>Popis opatření: Účelem opatření je zmírnění materiální a potravinové deprivace především na území sociálně vyloučených lokalit.</p> <p>Opatření specifických cílů 5.1.1 a 5.1.2 reagují na materiální a potravinovou deprivaci osob a domácností v sociálně vyloučených lokalitách. Operační program potravinové a materiální pomoci (OP PMP) pro programové období 2014-2020 obsahuje zdroje k řešení materiální a potravinové deprivace, je však v rámci SC I- potravinová deprivace dětí ve vážné sociální nouzi prováděn malým zájmem potenciálních příjemců dotací, který je způsoben administrativními překážkami. V rámci SC II a III snižují zájem a možnosti zapojení partnerských organizací překážky legislativní, protože při současném nastavení a výkladu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách lze jen omezeně využít potenciál OP PMP při distribuci potravinové a zejména materiální pomoci.</p> <p>Do 1. výzvy zaměřené na poskytování bezplatné stravy prostřednictvím zařízení školního stravování pro děti ve věku 3 –15 let, které jsou ohroženy chudobou a sociálním vyloučením se přihlásily pouze kraje Liberecký a Jihomoravský, v nichž je řada sociálně vyloučených lokalit, nepatří však k nejpostiženějším regionům. Do druhé výzvy vyhlášené 5/2016 se přihlásily 4 kraje: Liberecký, Jihomoravský, Hl. m. Praha a Kraj Vysočina. S výjimkou Kraje Hl. m. Praha se opět nejedná o nepostiženější kraje (co do počtu dětí, nacházejících se v okruhu společně posuzovaných osob z hlediska nároku na příspěvek na živobytí - DHN).</p> <p>První distribuce v rámci výzvy z SC II a III OP PMP (potravinová deprivace osob a domácností ve vážné sociální nouzi a materiální deprivace osob a domácností ve vážné sociální nouzi) se uskutečnila 12/2015. Překážku pro realizátory/partnery projektů představuje skutečnost, že bezplatné zajištění potravinové a materiální pomoci nepatří mezi základní činnosti a je nezbytné zcela tyto aktivity nejen provozně a personálně, ale i prostorově od sociálních služeb oddělovat, což je velmi obtížné zejména v případě menších poskytovatelů, kteří se z tohoto důvodu do programu nemohou zapojit. Paušál na administraci a technické zajištění distribuce pomoci je při tom pouze 5% částky určené na materiální a potravinovou pomoc a dále je vyčleněno 5% na zajištění doprovodných</p>

opatření ke snižování sociálního vyloučení podpořených osob. V současné době jsou do potravinové a materiální pomoci chudým osobám a rodinám zapojeni jen 4 poskytovatelé sociálních služeb, zaměření distribuce je odkázáno na jejich provozní možnosti a dostupnost (klíčem není rozložení dle míry postižení regionu) a program tedy nereaguje cíleně na míru sociálního vyloučení.

V rámci druhého připravovaného projektu MPSV bude kromě 4 stávajících organizací do role partnerů zapojeno i 9 potravinových bank a na práci s cílovou skupinou se bude podílet řada dalších spolupracujících subjektů. Obyvatelé sociálně vyloučených lokalit sice nejsou specificky cílovou skupinou výzev, její vymezení (materiálně deprivované rodiny s dětmi, osoby bez domova, osoby ohrožené ztrátou bydlení, neúplné rodiny s nízkou pracovní intenzitou, další osoby ve vážné sociální nouzi) je však v přímé vazbě na sociální vyloučení.

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- Realizovat programy poskytování pomoci z FEAD: obědy do škol a potravinové a materiální balíčky osobám a rodinám na ulici a ve hmotné nouzi.
- Odstranit legislativní překážky v zajišťování potravinové a materiální pomoci prostřednictvím poskytovatelů sociálních služeb v rámci základních činností relevantních druhů sociálních služeb.

Indikátor plnění:

- Existence návrhu legislativní úpravy zařazující poskytování materiální a potravinové pomoci mezi základní činnosti sociálních služeb (návrh změny zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách v §35 a vložení základní činnosti volitelné do vymezení relevantních druhů sociálních služeb)

Gesce: MPSV

Spolugesce:

Termín plnění: 12/2017

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu

Specifický cíl 5.1.3: Snižit počet dětí v institucionální výchově

Opatření 5.1.3.1.: Vytvořit návrh minimální sítě služeb pro rodinu na úrovni obce a jejích specifík v podmínkách sociálně vyloučených lokalit

Popis opatření:

Účelem opatření je posílit roli služeb pro rodiny v primární prevenci, zlepšit podmínky pro síťování a provázání s ostatními službami na podporu rodin s dětmi a zohlednit specifika sociálně vyloučených lokalit v definici minimální sítě služeb pro rodiny s dětmi.

Opatření reaguje na zvýšenou náročnost výkonu sociálně-právní ochrany dětí na území sociálně vyloučených lokalit a služeb pro rodiny s dětmi (rozvětvené rodiny, početné sourozenecké skupiny s nízkými věkovými rozdíly, zvýšený výskyt příbuzenské pěstounské péče, rizikový životní styl, horší zdravotní stav a bytové a hygienické

podmínky), nadužívání institucionální výchovy při řešení situace ohrožených dětí v důsledku nedostatečně rozvinuté sítě preventivně zaměřených terénních a ambulantních služeb, nedostupnost zdravotních a dalších specializovaných odborných služeb pro rodiny s dětmi, nedostatečné provázání služeb zaměřených na podporu rodin s dětmi se službami primární prevence za účelem včasné identifikace ohrožení a včasné intervence.

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- vymežit služby primární prevence (je předmětem současného návrhu Koncepce rodinné politiky MPSV), čímž by byla upevněna pozice služeb primární prevence jako významných aktérů v prevenci ohrožených rodin s dětmi a vytvořeny lepší podmínky pro síťování a provázání s ostatními službami na podporu rodin s dětmi
- vymežit služby pro rodiny s dětmi včetně aktivit přesahujících sociální služby, které vychází z potřeb ohrožených dětí
- vytvořit reálný model minimální sítě služeb pro rodinu na úrovni obce s rozšířenou působností a kraje (výstup projektu Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí)
- specifikovat minimální sítě služeb pro rodinu z hlediska charakteristických podmínek v sociálně vyloučených lokalitách.

Indikátor plnění:

- Existence zveřejněného návrhu minimální sítě služeb pro rodinu na úrovni obce a jejích specifik v podmínkách SVL navazujícího na systémový návrh minimální sítě služeb pro rodinu na úrovni obce s rozšířenou působností a kraje
- Existence návrhu legislativní úpravy služeb primární prevence

Gesce: MPSV

Spolugesce: ASZ

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Prostředky budou čerpány ze systémového projektu MPSV a z rozpočtu Agentury pro sociální začleňování.

Specifický cíl 5.1.4: Podpořit výchovu dětí v přirozeném prostředí

Opatření 5.1.4.1: Podpořit rozvoj systému náhradní rodinné péče

Popis opatření:

Opatření reaguje na potřebu širších možností náhradní rodinné péče (NRP) a zefektivnění jejího zprostředkování ve vztahu k dětem se specifickými potřebami, které mohou vyplývat mimo jiné i ze života v sociokulturně znevýhodňujícím prostředí sociálně vyloučených lokalit nebo z příslušnosti k etnické či národnostní menšině, kvůli níž je dítě ohroženo předsudky a nerovným přístupem. Opatření dále reaguje na zvýšený výskyt příbuzenské pěstounské péče v sociálně vyloučených lokalitách. Tento specifický cíl vyžaduje systémové řešení a bude naplňován prostřednictvím klíčové aktivity projektu MPSV „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí.“

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- nastavit jednotná kritéria procesu odborného posuzování zájemců o výkon pěstounské péče nebo osvojení dítěte, pilotně je ověřit v praxi (výstupy budou využity k metodickému vedení krajů v oblasti odborného posuzování zájemců a jejich předpokladů pro výkon NRP, včetně předpokladů k zajištění péče o děti se specifickými potřebami);
- navrhnout kritéria kvality příprav na přijetí dítěte do pěstounské péče nebo osvojení a dalšího vzdělávání pěstounů (součástí bude rozpracování obsahu příprav pro žadatele o zprostředkování NRP, využít bude program PRIDE, který se zaměřuje i na přípravu žadatelů na přijetí dítěte se speciálními potřebami);
- navrhnout nové postupy v procesu zprostředkování NRP a podpory pěstounských rodin pečujících o děti se specifickými potřebami (vytvoření a pilotní ověření způsobu oslovování potenciálních zájemců o výkon NRP ve vztahu k dětem se specifickými potřebami s cílem vytvořit postupy vedoucí k úspěšnému nalezení rodin nebo jednotlivců pro ty děti, u nichž je z důvodu znevýhodnění a specifických potřeb komplikované zprostředkovat NRP);
- analyzovat příbuzenskou pěstounskou péči zaměřenou na příbuzenské pěstouny, kteří neprošli procesem příprav na přijetí dítěte do rodiny a v praxi často čelí komplikovaným vztahům k rodičům dětí svěřených do pěstounské péče (aktivita povede k identifikaci potřeb a překážek v poskytování příbuzenské pěstounské péče, k návrhu podpůrných služeb a dalšího vzdělávání příbuzenských pěstounů).

Indikátor plnění:

- Existence jednotných kritérií procesu odborného posuzování zájemců o výkon pěstounské péče nebo osvojení dítěte, která jsou pilotně ověřena
- Existence návrhů a testování nových postupů v procesu zprostředkování NRP a podpory pěstounských rodin pečujících o děti se specifickými potřebami
- Existence návrhů podpůrných služeb a dalšího vzdělávání příbuzenských pěstounů na základě jejich potřeb.
- Počet dětí v institucionální výchově
- Počet dětí v pěstounské péči

Gesce: MPSV

Spolugesce:

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Prostředky budou čerpány ze systémového projektu MPSV „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí“.

Specifický cíl 5.1.5. Snížit míru ohrožení dětí, mládeže a rodin

Opatření 5.1.5.1.: Snížit míru ohrožení dětí v sociálně vyloučených lokalitách prostřednictvím efektivního systému předávání informací mezi aktéry na lokální úrovni

Popis opatření:

Obsahem opatření je jednotný výklad práv a povinností k poskytování a sdílení informací subjekty sociálně-právní ochrany dětí a poskytovateli sociálních služeb.

Nejasná a roztržštěná interpretace „ohroženého dítěte“, jeho „nejlepšího zájmu“ a oprávnění/povinnosti sdělit orgánu SPOD i bez souhlasu klientů údaje o rodině, odlišná pojetí rozsahu sdělování údajů podle §100a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (zejm. „zhodnocení průběhu poskytování“ služby) narušuje v praxi motivaci ke spolupráci mezi jednotlivými subjekty, vzájemné porozumění a předvídatelnost, snižuje právní bezpečí poskytovatelů. Chybí sdílené porozumění, které situace je nutné oznamovat, právní nejistoty a odlišné výklady brání jednotnějším přístupům, negativně ovlivňují postoje aktérů ke spolupráci a komplikují včasné a efektivní řešení situace rodiny a ochranu dítěte.

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- zajistit extenzivní výklad práv a povinností při poskytování a sdílení informací subjekty sociálně-právní ochrany dětí s poskytovateli sociálních služeb;
- rozšířit výklad mezi odbornou veřejnost, včetně příslušných kontrolních orgánů;
- realizovat vzdělávací platformy a podporu lokálních projektů nastavení spolupráce v sociálně vyloučených lokalitách.

Indikátor plnění:

- Existence zveřejněného výkladu práv a povinností při poskytování a sdílení informací subjekty sociálně-právní ochrany dětí a poskytovateli sociálních služeb
- Počet obcí, u nichž byla ustavena vzdělávací platforma a podpora lokálních projektů spolupráce v sociálně vyloučených lokalitách

Gesce: MPSV

Spolugesce: ASZ

Termín plnění: 12/2017

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude realizováno ze zdrojů MPSV a ASZ.

Strategický cíl 5.2: Účinné sociální služby a sociální práce

Specifický cíl 5.2.1: Zlepšení dostupnosti sociálních služeb a sociální práce pro obyvatele sociálně vyloučených lokalit

Opatření 5.2.1.1: Zvýšit dostupnost sociální práce ve veřejné správě jako zdroje nízkoprahové a bezprostřední sociální ochrany

Popis opatření:

Účelem tohoto opatření je zlepšit dostupnost sociální práce vyhledáváním a nabízením pomoci obyvatelům sociálně vyloučených lokalit jako standardní součástí agendy sociální práce v přenesené působnosti na obecních úřadech, a to v transparentních podmínkách. Opatření reaguje na ad hoc monitoring a absenci systematické profesionální depistáže za účelem nabízení pomoci. Cílem je zlepšit mapování potřebnosti a dostupnosti služeb.

Monitoring sociálně vyloučených lokalit a vyhledávání osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených nejsou v zákoně o sociálních službách podrobněji specifikovány a pro žádný z druhů sociálních služeb nejsou obligatorní činností. Poskytovatelé jsou k vyhledávání potřebných osob motivováni pouze do naplnění kapacit služby. Obecní úřady nemají povinnost vyhledávat a nabízet pomoc při řešení nepříznivé sociální situace, respektive nemají explicitně uvedenou povinnost depistáže. Některé depistážní postupy jsou spojovány spíše s realizací kontrol za asistence policie s evidencí osob v sociálně vyloučených lokalitách a nesměřují k řešení jejich situace. Bezprostřední kontakt s potřebami obyvatel včetně těch, kteří pomoc sami nevyhledávají, je podmínkou mapování dostupnosti služeb potřebných v území a základním vstupem pro kvalitní plánování.

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- vzděláváním a sdílením zkušeností podpořit realizaci profesionálních a etických depistážních činností v sociálně vyloučených lokalitách

Indikátor plnění:

- Realizace nejméně 6 (2 x každé regionální centrum ASZ) interaktivních seminářů s tématem depistážních činností v SVL ve spolupráci s lokálními partnery
- Existence databáze příkladů dobré praxe zaměřených na realizaci účinné a etické depistáže

Gesce: ASZ

Spolugesce: MPSV

Termín plnění: 12/2018

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude realizováno ze zdrojů ASZ.

Opatření 5.2.1.2: Podpořit rozvoj strategického plánování v oblasti sociálního začleňování v obcích 1. a 2. typu s výskytem sociálně vyloučených lokalit

Popis opatření:

Cílem opatření je zajištění podmínek pro strategické plánování v oblasti sociálního začleňování či jejích dílčích okruhů pro obce 1. a 2. typu. Opatření reaguje na absenci plánování služeb a jiných opatření ve prospěch sociálního začleňování v obcích 1. a 2. typu. Ani dobrovolné plánování ze strany obce a tvorba vlastních širších lokálních strategií nemá dosud odpovídající podporu, která by reflektovala nedostatek specializovaných personálních kapacit v malých obcích.

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- zajistit možnost metodických konzultací pro obce 1. a 2. typu při zajištění podkladových analýz, při tvorbě strategií, zavádění koordinačních struktur a dalších procesech strategického plánování;
- podpořit realizaci platformy pro sdílení zkušeností;

Indikátor plnění:

- Počet obcí 1. a 2. typu s vytvořenou/schválenou strategií sociálního začleňování nebo strategickým plánem řešení vybraných oblastí sociálního začleňování na základě vyžádaného poradenství ASZ
- Počet platformy pro sdílení zkušeností

Gece: ASZ

Spolugece: MMR

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude financováno ze zdrojů Agentury pro sociální začleňování.

Specifický cíl 5.2.2: Provázaná a koordinovaná spolupráce aktérů vykonávajících sociální práci a dalších veřejných služeb

Opatření 5.2.2.1: Podpořit využívání běžných místních zdrojů (služby, akce) klienty sociálních služeb v sociálně vyloučených lokalitách

Popis opatření:

Opatření reaguje na nezamýšlený segregační rozměr některých volnočasových a zájmových příležitostí kumulovaných okolo sociálních služeb a jiných integračních projektů a na odůvodněnost využívání sociálních služeb jako náhrady možností běžného života a běžných zdrojů. Bariéry ve využívání volnočasových a zájmových aktivit mimo sociálně vyloučené lokality, potřeba specifických kulturních, zájmových a volnočasových center na straně jedné, a potřeba rozvíjet spolupráci mezi již existujícími subjekty a inkluzivní zájmové aktivity na straně druhé, nejsou v praxi zcela vyvážené a mají malou

vazbu na komunitní plánování. Obsahem opatření je poskytnout na základě kvalitativních výzkumů v sociálně vyloučených lokalitách informace, které usnadní plánování a zpřístupnění běžných volnočasových a zájmových aktivit klientům sociálních služeb/obyvatelům sociálně vyloučených lokalit, příp. odůvodněně zavádět aktivity specializované.

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- analyzovat využívání běžných místních zdrojů klienty sociálních služeb v sociálně vyloučených lokalitách, včetně bariér ztěžujících přístup k aktivitám mimo sociálně vyloučené lokality;
- vytvořit soubor doporučení - opatření pro veřejnou správu na podporu inkluzivní volnočasové a zájmové činnosti.

Indikátor plnění:

- Výstupy z kvalitativního výzkumu využívání běžných místních zdrojů klienty sociálních služeb v SVL
- Existence sady doporučení k inkluzivní volnočasové a zájmové činnosti pro obce

Gesce: ASZ

Spolugesce:

Termín plnění: 12/2018

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude financováno ze zdrojů Agentury pro sociální začleňování.

Specifický cíl 5.2.3: Aktivizace a zplnomocňování sociálně vyloučených obyvatel k zapojení do řešení problémů spojených se sociálním vyloučením

Opatření 5.2.3.1.: Podpořit participaci lidí se zkušeností se sociálním vyloučením v projektech sociálního začleňování

Popis opatření:

Opatření reaguje na nízké či problematické zapojování osob se zkušeností se sociálním vyloučením při konceptualizaci, realizaci a hodnocení projektů na podporu sociálního začleňování, resp. řešení sociálního vyloučení, včetně vzdělávání profesionálů.

Účelem opatření je posilování kapacit ohrožených skupin v řešení vlastních problémů, zvyšování jejich podílu na rozhodování a přejímání odpovědnosti a budování takových služeb a vazeb mezi službami, které budou odpovídat jejich potřebám. Zplnomocňování a zapojování obyvatel sociálně vyloučených lokalit je vnímáno jako prostředek k dosažení cíle. Východiska a etický rozměr zapojování obyvatel sociálně vyloučených lokalit jsou primárně odvozována od sociální práce, která musí být garantována sociálním pracovníkem s odborností podle §110 zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Pro naplnění tohoto opatření je nezbytné:

- podpořit lokální partnery v sociálně vyloučených lokalitách při zavádění

participativních metod (projektové poradenství, specializované poradenství prostřednictvím lokálních tematických expertů ASZ, vytvářet platformy pro sdílení zkušeností).

- zpracovat metodické návody pro projektové poradenství podporující zavádění participativních metod (odborná a etická kritéria, volba metod, prevence rizik, dopady na rozpočet, na rovnost žen a mužů atd.)
- šířit příklady dobré praxe zapojování obyvatel SVL do koncepčních a rozhodovacích procesů a do realizace aktivit.

Indikátor plnění:

- Předložení nejméně 5 projektových žádostí realizovaných ve spolupráci s cílovou skupinou (nikoli v roli příjemce) či přímo realizovaných cílovou skupinou
- Existence metodických pokynů ASZ týkajících se projektového poradenství na podporu zavádění participativních přístupů
- Existence databáze příkladů dobré praxe

Gesce: ASZ

Spolugesce:

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Projektové a expertní poradenství poskytované lokálním partnerům bude zajišťováno ze zdrojů ASZ; realizace participativních a zplnomocňujících aktivit bude součástí projektů jednotlivých lokálních partnerů financovaných převážně z KPSVL.

Opatření 5.2.3.2: Zavést komunitní sociální práci v sociálně vyloučených lokalitách

Popis opatření:

Opatřením Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na léta 2011 – 2015 byla tvorba metodiky komunitní práce a její pilotní ověření. Ve sledovaném období se ukázalo jako nezbytné nejprve vyjednat a sjednotit vymezení a možná pojetí komunitní práce. Vlastní pilotáž realizována nebyla. Operační program zaměstnanost podporuje mimo jiné i aktivity komunitní sociální práce a realizaci opatření lze tedy do následujícího období přesunout, s využitím metodických východisek vyjednaných pracovní skupinou v předchozích letech. Tato východiska budou dále rozpracována do metodické příručky komunitní sociální práce v sociálně vyloučených lokalitách.

Východiska a etický rozměr zapojování obyvatel sociálně vyloučených lokalit jsou primárně odvozována od sociální práce, která musí být garantována komunitním sociálním pracovníkem s odborností podle §110 zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Účelem opatření je ověřit metodické nastavení komunitní sociální práce v SVL („Komunitní sociální práce jako nástroj sociálního začleňování“) min. na 5 projektech.

Indikátor plnění:

- Počet dílčích řešení/ sociálních programů/výstupů komunitní sociální práce v SVL
- Existence metodické příručky komunitní sociální práce v sociálně vyloučených lokalitách

Gesce: ASZ**Spolugesce:** MPSV**Termín plnění:** 12/2019**Nároky na státní rozpočet:**

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Tvorba metodické příručky bude financována ze zdrojů Agentury pro sociální začleňování;

realizace komunitní práce (pilotáž) budou financovány převážně z KPSVL.

6. VZDĚLÁVÁNÍ

Strategický cíl 6.1: Zvýšení počtu dětí ze sociálně vyloučených lokalit absolvujících formy předškolní přípravy ve společném kvalitním vzdělávání poskytovaném metodicky, finančně a technicky zajištěnými odborníky za aktivní spolupráce všech aktérů

Specifický cíl: 6.1.1: Zvýšení podílu dětí ze sociálně vyloučených lokalit účastnících se předškolního vzdělávání od 3 let věku (případně od 2 let věku)

Opatření 6.1.1.1: Systémově nastavit spolupráci relevantních lokálních aktérů v oblastech s vyšší koncentrací sociálně vyloučených osob s cílem podpořit rodiny ze sociálně vyloučených lokalit k tomu, aby jejich děti pravidelně docházely do MŠ či jiného předškolního zařízení

Popis opatření:

K zajištění pravidelné účasti dětí ze sociálně vyloučených lokalit v předškolním vzdělávání je nutná spolupráce se všemi aktéry vzdělávacího procesu i s rodinami, zvláště pak s rodiči dětí, MŠ, zřizovateli MŠ, OSPODy, sociálními pracovníky obecních úřadů, poskytovateli sociálních služeb. Za tímto účelem by v oblastech s výskytem sociálně vyloučených lokalit měly vznikat lokální platformy, v jejichž rámci budou jednotliví aktéři kooperovat při motivaci rodin ze sociálně vyloučených lokalit k pravidelné docházce dětí do MŠ či jiného předškolního vzdělávacího zařízení a řešení problémů v oblasti vzdělávání dětí ze sociálně vyloučených lokalit.

V rámci činnosti popsaných platform bude podporována docházka dětí ze sociálně vyloučených lokalit do MŠ, ale i vznik a rozvoj méně formálních předškolních zařízení (např. dětské skupiny, terénní školky apod.)

Dále bude v rámci partnerských platform posilována spolupráce (především přenos informací o dětech se SVP) mezi předškolními zařízeními a ZŠ při přechodu dětí do ZŠ. Tato spolupráce bude institucionalizována přesným definováním forem a postupů spolupráce v kurikulu předškolního vzdělávání jednotlivých MŠ.

Toto opatření bude pilotně ověřeno v rámci individuálního systémového projektu ASZ *Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami*

Indikátor plnění:

- Existence platform pro místní spolupráci v regionech se SVL, kde působí ASZ
- Existence mechanismů spolupráce předškolních zařízení a ZŠ v kurikulu předškolního vzdělávání.
- Počet dětí se specifickými vzdělávacími potřebami, a to konkrétně se sociálním znevýhodněním, které absolvují 3 roky předškolní přípravy
- Novelizace vyhlášky č. 364/2005 Sb., o dokumentaci škol a školských zařízení, ve

znění pozdějších předpisů, ve smyslu zavedení povinnosti mateřských škol předávat údaje ze svých matrik v individuální podobě za jednotlivé děti.

Gesce: ASZ

Spolugesce: MŠMT,
MPSV

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Ustavení a koordinace platformem bude financována ze zdrojů ASZ.

Opatření 6.1.1.2: Pilotně ověřit efektivitu systému diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb a poskytování podpůrných opatření dětem ze sociálně vyloučených lokalit v předškolním věku

Popis opatření:

Náplní tohoto opatření je ve vybraných obcích spolupracujících s ASZ pilotně sledovat zavádění nového způsobu diagnostiky dětí a poskytování podpůrných opatření a jejich dopad na situaci dětí pocházejících ze sociálně vyloučených lokalit.

Smyslem opatření je vyhodnotit fungování nového systému diagnostiky a podpory dětí se speciálními vzdělávacími potřebami souvisejícími se sociálním znevýhodněním, které pocházejí ze sociálně vyloučených lokalit, založeného na novelách školského zákona a návazných předpisů. Na základě analýzy sledovaných postupů poradenských a vzdělávacích zařízení ve vybraných obcích pak vytvořit soubor doporučení vhodných k přijetí v systémové rovině.

Indikátor plnění:

- Existence analýzy diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb a poskytování podpůrných opatření ve vybraných obcích.
- Implementace doporučení z analýzy do metodických materiálů MŠMT a vzdělávacího systému
- Existence Rámcového programu školských poradenských služeb
- Dokončení legislativních změn pro nastavení systémové podpory
- Zavedení systému diagnostiky
- Dopracování Katalogu podpůrných opatření

Gesce:
MŠMT

Spolugesce: ASZ, NÚV

Termín plnění: 12/2019

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude hrazeno z ESIF. Odhadované finanční nároky na projekt, který pilotně ověří efektivitu zavádění nového způsobu diagnostiky, poskytování podpůrných opatření a jejich dopad na situaci dětí ze

SVL na všech stupních vzdělávání jsou max. 10 mil. Kč.
Náklady mohou být pokryty z OP Výzkum, vývoj a vzdělávání (PO 3, IP 3) s kofinancováním ze státního rozpočtu.

Opatření 6.1.1.3: Zavést systém úhrady stravného pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí v MŠ a jiných předškolních zařízeních

Popis opatření:

Smyslem opatření je snížit bariéru pro vstup do institucionálního předškolního vzdělávání pro děti z rodin ze sociálně vyloučených lokalit. Úhrada stravného v MŠ či jiném předškolním vzdělávacím zařízení je identifikovanou překážkou pro docházku těchto dětí.

V současné době lze stravné pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí hradit z Operačního programu potravinové a materiální pomoci v ČR. V rámci tohoto opatření bude během následujících čtyř let vytvořen systém hrazení stravného dětem, jejichž zákonní zástupci pobírají dávky pomoci v hmotné nouzi, přičemž zdroj financování tohoto opatření bude systémový, nikoli závislý na zdrojích strukturálních fondů (viz opatření 5.1.1.1).

Indikátor plnění:

- Existence systému bezplatného stravování dětí, jejichž zákonní zástupci jsou příjemci dávek hmotné nouze a nástroje jeho financování.
- Počet dětí ze SVL, které absolvují 3 roky předškolní přípravy.

Gece: MPSV

Spolugesce: MŠMT

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření aktuálně nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Pilotně možné ověřit z prostředků ESIF, poté bude rozhodnuto o zajištění financování ze státního rozpočtu.

Opatření 6.1.1.4: Zavést jednotný identifikátor dítěte/žáka/studenta

Popis opatření:

Zavedení jednotného identifikátoru dítěte/žáka/studenta umožní sledovat vzdělávací dráhu dítěte/žáka/studenta, lépe zanalyzovat možné příčiny úspěchu či neúspěchu a soustředit se na včasnou intervenci u dětí/žáků/studentů s potřebou podpůrných opatření. Prostřednictvím jednotného identifikátoru by také bylo možné lépe sledovat nerovnosti ve vzdělávacích drahách jednotlivých skupin dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při zavádění jednotného identifikátoru dítěte/žáka/studenta bude nutné zanalyzovat

možnosti služeb základních registrů veřejné správy a případné zásahy do činnosti jiných ústředních správních orgánů, které by zřízení identifikátoru způsobilo. Zavedení jednotného identifikátoru rovněž předpokládá legislativní změny.

Indikátor plnění:

- Existence jednotného identifikátoru dítěte/ žáka/studenta.
- Předložení novely zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a zákona č. 111/1998 Sb., zákon o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), a dále prováděcích předpisů Vládě ČR

Gesce:
MŠMT

Spolugesce: MV, ČSÚ

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Zavedení opatření lze financovat v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání (Prioritní osa 3, IP 3 Socio-ekonomická integrace marginalizovaných skupin jako jsou Romové, SC 1 Sociální integrace dětí a žáků včetně začleňování romských dětí do vzdělávání).

Strategický cíl 6.2: Zvýšení počtu dětí a žáků ze sociálně vyloučených lokalit absolvujících základní školní docházku ve společném vzdělávání poskytovaném metodicky, finančně a technicky zajištěnými odborníky školského systému

Specifický cíl 6.2.1: Zvýšení podílu žáků z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit inkluzivně vzdělávaných v základních školách hlavního vzdělávacího proudu

Opatření 6.2.1.1: Systémově nastavit spolupráci relevantních lokálních aktérů v oblastech s vyšší koncentrací sociálně vyloučených osob s cílem podpořit žáky ze sociálně vyloučených lokalit k dokončení úplné školní docházky v ZŠ hlavního vzdělávacího proudu

Popis opatření:

K tomu, aby se žáci pocházející ze sociálně vyloučených lokalit účastnili společného vzdělávání na ZŠ hlavního vzdělávacího proudu a nevzdělávali se v méně či více segregovaných třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona je nezbytná koordinovaná spolupráce všech aktérů vzdělávacího procesu (ZŠ, poradenská pracoviště, OSPOD, sociální pracovníci obecních úřadů, poskytovatelé sociálních služeb, poskytovatelé volnočasových aktivit, samospráva v obci apod.) a rodin žáků s důrazem na terénní sociální práci. Za tímto účelem by v oblastech s výskytem sociálně vyloučených lokalit měly vznikat lokální platformy, v jejichž rámci budou jednotliví aktéři kooperovat při podpoře žáků ze sociálně vyloučených lokalit k dokončení úplné školní docházky v ZŠ hlavního vzdělávacího proudu.

Dále bude v rámci partnerských platform posilována spolupráce (především přenos informací o dětech se SVP) mezi ZŠ a SŠ při přechodu dětí na SŠ. Tato spolupráce bude

institucionalizována přesným definováním forem a postupů spolupráce ve strategických dokumentech jednotlivých ZŠ.

Toto opatření bude pilotně ověřeno v rámci individuálního systémového projektu ASZ Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami

Indikátor plnění:

- Existence platform pro místní spolupráci v regionech se SVL, kde působí ASZ
- Existence mechanismů spolupráce ZŠ a SŠ v kurikulu základního vzdělávání
- Podíl žáků škol z území s výskytem SVL, kteří se nevzdělávají ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona

Gesce: ASZ

Spolugesce: MŠMT, MPSV

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Ustavení a koordinace platform bude financována ze zdrojů ASZ

Opatření 6.2.1.2: Podpořit přípravu pedagogických pracovníků zaměřenou na práci s žáky ze sociálně vyloučených lokalit

Popis opatření:

Cílem tohoto opatření je lépe připravit budoucí pedagogické pracovníky na specifika práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pocházejícími ze sociálně vyloučených lokalit či jiného socioekonomicky odlišného prostředí.

V rámci tohoto opatření budou do studijních programů vybraných vysokých škol připravujících budoucí pedagogické pracovníky zařazeny (nepovinné) předměty týkající se sociální exkluze.

Dále bude zaveden akreditovaný kurs DVPP vzdělávající v oblasti práce s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami pocházejícími ze sociálně vyloučených lokalit či jiného socioekonomicky odlišného prostředí.

Indikátor plnění:

- Existence standardu učitele (dle APIV bodu 3.3).
- Existence předmětu zaměřeného na specifika sociální exkluze na vybraných VŠ připravujících budoucí pedagogické pracovníky.
- Existence akreditovaného kursu DVPP v oblasti práce s dětmi se se speciálními vzdělávacími potřebami pocházejícími ze sociálně vyloučených lokalit či jiného socioekonomicky odlišného prostředí.
- Podíl žáků škol z území s výskytem SVL, kteří se nevzdělávají ve třídách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona

Gesce: MŠMT

Spolugesce: NAÚ

Termín plnění: 12/2018

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Opatření může být hrazeno z prostředků OP Výzkum, vývoj a vzdělávání v programovém období 2014-2020: Zařazení tématu sociální exkluze do studijních programů vybraných vysokých škol (PO 2, IP 1 Zlepšování kvality a účinnosti a přístupu k terciárnímu a rovnocennému vzdělávání, zejména v případě znevýhodněných skupin, aby se zvýšila účast a úroveň dosaženého vzdělání, SC 1 Zvýšení kvality vzdělávání na vysokých školách a jeho relevance pro potřeby trhu práce).

Zavedení akreditovaného kurzu DVPP v oblasti práce s dětmi se SVP pocházejícími ze sociálně vyloučených lokalit či jiného socioekonomicky odlišného prostředí lze v současné době zajistit v rámci IPs, které realizuje Národní institut dalšího vzdělávání.

Specifický cíl 6.2.2: Snížení počtu předčasných odchodů žáků ze základního vzdělávání v územích výskytem sociálně vyloučených lokalit**Opatření 6.2.2.1: Zavést jednotný identifikátor dítěte/žáka/studenta****Popis opatření:**

Zavedení jednotného identifikátoru dítěte/žáka/studenta umožní sledovat vzdělávací dráhu dítěte/žáka/studenta, lépe zanalyzovat možné příčiny úspěchu či neúspěchu a soustředit se na včasnou intervenci u dětí/žáků/studentů s potřebou podpůrných opatření. Prostřednictvím jednotného identifikátoru by také bylo možné lépe sledovat nerovnosti ve vzdělávacích drahách jednotlivých skupin dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při zavádění jednotného identifikátoru dítěte/žáka/studenta bude nutné zanalyzovat možnosti služeb základních registrů veřejné správy a případné zásahy do činnosti jiných ústředních správních orgánů, které by zřízení identifikátoru způsobilo. Zavedení jednotného identifikátoru rovněž předpokládá legislativní změny.

Indikátor plnění:

- Existence jednotného identifikátoru dítěte/ žáka/studenta.
- Předložení novely zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a zákona č. 111/1998 Sb., zákon o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), a dále prováděcích předpisů Vládě ČR

Gesce: MŠMT**Spolugesce:** MV, ČSÚ**Termín plnění:** 12/2020**Nároky na státní rozpočet:**

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Zavedení opatření lze financovat v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání (Prioritní osa 3, IP 3 Socio-ekonomická integrace marginalizovaných skupin jako jsou Romové, SC 1 Sociální integrace dětí a žáků včetně začleňování romských dětí do vzdělávání).

Opatření 6.2.2.2: Analyzovat příčiny předčasných odchodů žáků pocházejících ze sociálně vyloučených lokalit ze základního vzdělávání a navrhnout vhodné nástroje včasné intervence

Popis opatření:

Smyslem tohoto opatření je důslednou analýzou všech okolností předčasných odchodů žáků ze základního vzdělávání/odchodů z hlavního vzdělávacího proudu dospět k vytvoření sady efektivních nástrojů a opatření včasné intervence zabraňující tomuto jevu.

Opatření bude naplněno analýzou předčasných odchodů (včetně případných rozdílů předčasných odchodů žáků a žákyň) ve vybraných ZŠ v obcích spolupracujících s ASZ. Na základě této analýzy bude vytvořen soubor vhodných nástrojů včasné intervence, případně metodický materiál.

V další fázi opatření bude připraveno zavedení doporučených nástrojů a metod včasné intervence do vzdělávacího systému.

Indikátor plnění:

- Existence analýzy předčasných odchodů ze základního vzdělávání/hlavního vzdělávacího proudu na vybraných ZŠ
- Vytvoření analytického či metodického materiálu o včasné intervenci proti odchodům ze základního vzdělávání
- Implementace výstupů analýzy do vzdělávacího systému

Gesce: MŠMT, ASZ

Spolugesce: NÚV

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.
Opatření bude hrazeno z prostředků ASZ a MŠMT.

Specifický cíl 6.2.3: Zjišťování a hodnocení podmínek a průběhu poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních

Opatření 6.2.3.1: Pilotně ověřit efektivitu systému diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb a poskytování podpůrných opatření žákům ze sociálně vyloučených lokalit na základních školách

Popis opatření:

Obsahem tohoto opatření je ve vybraných obcích spolupracujících s ASZ pilotně sledovat zavádění nového způsobu diagnostiky žáků a poskytování podpůrných opatření a jejich dopad na situaci žáků pocházejících ze sociálně vyloučených lokalit.

Smyslem opatření je vyhodnotit fungování nového systému diagnostiky a podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami pocházejících ze sociálně vyloučených lokalit

založeného na novelách školského zákona a návazných předpisů. Na základě analýzy sledovaných postupů poradenských a vzdělávacích zařízení ve vybraných obcích pak vytvořit soubor doporučení vhodných k přijetí v systémové rovině.

Indikátor plnění:

- Existence analýzy diagnostiky a poskytování podpůrných opatření ve vybraných obcích
- Implementace doporučení z analýzy do metodických materiálů MŠMT a vzdělávacího systému
- Existence Rámcového programu školských poradenských služeb
- Dokončení legislativních změn pro nastavení systémové podpory
- Zavedení systému diagnostiky
- Dopracování Katalogu podpůrných opatření

Gesce: MŠMT

Spolugesce: ASZ, NÚV,
MPSV

Termín plnění: 12/2019

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Odhadované finanční nároky na projekt, který pilotně ověří efektivitu zavádění nového způsobu diagnostiky, poskytování podpůrných opatření a jejich dopad na situaci dětí ze SVL na všech stupních vzdělávání jsou max. 10 mil. Kč.

Náklady mohou být pokryty z OP Výzkum, vývoj a vzdělávání (PO 3, IP 3) s kofinancováním ze státního rozpočtu.

Specifický cíl 6.2.4: Zlepšení školní úspěšnosti žáků z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit na základních školách

Opatření 6.2.4.1: V územích se sociálně vyloučenými lokalitami zavést školní poradenská pracoviště do základních škol v rozsahu závislejícím na potřebách podpůrných opatření žáků školy

Popis opatření:

Cílem tohoto opatření je zavést při každé základní i střední škole v územích se sociálně vyloučenými lokalitami školní poradenské pracoviště (speciální pedagog, psycholog, sociální pedagog, výchovný poradce, metodik prevence apod.), jehož kapacity by byly odvozeny od potřeb podpůrných opatření žáků školy.

Opatření reaguje na současný nedostatečný stav, kdy přímo ve školách chybí odborníci, kteří by mohli v prostředí školy poskytovat potřebnou komplexní individuální poradenskou a pedagogickou podporu žákům se SVP, jejich rodičům i pedagogům. Samostatná poradenská zařízení pak nestačí uspokojovat poptávku po službách, které přitom z velké většiny lze realizovat mnohem efektivněji právě ve škole.

Indikátor plnění:

<ul style="list-style-type: none"> Existence personálního a finančního zajištění poskytování podpůrných opatření 		
Gesce: MŠMT	Spolugesce: MPSV	Termín plnění: 12/ 2020
<p>Nároky na státní rozpočet: Opatření aktuálně nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Možné podpořit z ESIF.</p>		

<p>Specifický cíl 6.2.5: Zvýšení počtu žáků z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit přímo pokračujících po základní škole ve vzdělávání na středních školách</p>		
<p>Opatření 6.2.5.1: Posílit systém kariérního poradenství na základních školách</p>		
<p>Popis opatření: Cílem tohoto opatření je zvýšit motivaci žáků ze sociálně vyloučených lokalit ke studiu na středních školách.</p> <p>V rámci tohoto opatření by měl být na základě poznatků z praxe a již existujících analýz vzdělávacích bariér žáků ze sociálně vyloučených lokalit vytvořen komplexní systém kariérního poradenství na ZŠ v oblastech s výskytem sociálně vyloučených lokalit. Kariérní poradenství bude zahrnovat systematickou práci s žáky i jejich rodinami, spolupráci ZŠ se SŠ a KoP ÚP ČR, síťování lokálních zaměstnavatelů, exkurze či praxe u potenciálních zaměstnavatelů, seznamování s možnostmi finanční podpory žáků a jejich rodin v souvislosti se studiem.</p>		
<p>Indikátor plnění:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zavedení komplexního systému kariérního poradenství na ZŠ (ukotveného v metodických dokumentech škol) - bude ověřeno v oblastech, kde působí ASZ Podíl žáků z území s výskytem SVL, kteří byli po skončení základní školy přijati na střední školu. Počet absolventů ZŠ v evidenci ÚP ČR 		
Gesce: MŠMT, NÚV	Spolugesce: ASZ, MPSV	Termín plnění: 12/2020
<p>Nároky na státní rozpočet: Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude hrazeno z ESIF.</p>		

Strategický cíl 6.3: Zvýšení počtu žáků z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit absolvujících široké spektrum středoškolského vzdělávání

Specifický cíl 6.3.1: Příprava středních škol na podporu žáků z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit pro úspěšné absolvování širokého spektra vzdělávacích oborů na středních školách

Opatření 6.3.1.1: Analyzovat příčiny předčasných odchodů žáků ze sociálně vyloučených lokalit ze středních škol a navrhnout vhodné nástroje včasné intervence

Popis opatření:

Smyslem tohoto opatření je důslednou analýzou všech okolností předčasných odchodů žáků ze středních škol dospět k vytvoření sady efektivních nástrojů a opatření včasné intervence zabraňující tomuto jevu.

Opatření bude naplněno analýzou předčasných odchodů (včetně případných rozdílů předčasných odchodů žáků a žákyň) ve vybraných SŠ v obcích spolupracujících s ASZ. Na základě této analýzy bude vytvořen soubor vhodných nástrojů včasné intervence, případně metodický materiál.

V další fázi opatření bude připraveno zavedení doporučených nástrojů a metod včasné intervence do vzdělávacího systému.

Indikátor plnění:

- Existence analýzy předčasných odchodů ze vzdělávání na vybraných středních školách
- Podíl žáků z území s výskytem SVL absolvujících střední školy
- Vytvoření analytického či metodického materiálu o včasné intervenci proti odchodům ze středního vzdělávání.
- Implementace výstupů analýzy do vzdělávacího systému.

Geisce: MŠMT, ASZ

Spolugeisce: NÚV

Termín plnění: 12/ 2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude hrazeno z rozpočtové kapitoly MŠMT a z ESIF (individuální projekt ASZ).

Opatření 6.3.1.2: Systémově nastavit spolupráci relevantních lokálních aktérů v oblastech s vyšší koncentrací sociálně vyloučených osob s cílem podpořit žáky ze sociálně vyloučených lokalit k dokončení střední školy

Popis opatření:

K tomu, aby se žáci pocházející ze sociálně vyloučených lokalit účastnili společného

vzdělávání na středních školách je nezbytná koordinovaná spolupráce všech aktérů vzdělávacího procesu (ZŠ, SŠ, poradenská pracoviště, OSPOD, sociální pracovníci obecních úřadů, poskytovatelé sociálních služeb, poskytovatelé volnočasových aktivit, samospráva v obci apod.) a rodin žáků s důrazem na terénní sociální práci. Za tímto účelem by v oblastech s výskytem sociálně vyloučených lokalit měly vznikat lokální platformy, v jejichž rámci budou jednotliví aktéři kooperovat při podpoře žáků ze sociálně vyloučených lokalit k absolvování střední školy.

Dále bude v rámci partnerských platform posilována spolupráce (především přenos informací o dětech se SVP) mezi základními a středními školami při přechodu dětí na střední školu. Tato spolupráce bude institucionalizována ukotvením forem spolupráce ve strategických dokumentech jednotlivých základních škol a středních škol.

Toto opatření bude pilotně ověřeno v rámci individuálního systémového projektu ASZ *Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami*

Indikátor plnění:

- Existence platform pro místní spolupráci v regionech se SVL, kde působí ASZ
- Existence mechanismů spolupráce základních a středních škol uvedeny ve strategických materiálech škol
- Podíl žáků z území s výskytem SVL absolvujících střední školy

Gesce: ASZ	Spolugesce: MŠMT, MPSV	Termín plnění: 12/2020
-------------------	-------------------------------	-------------------------------

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Ustavení a koordinace platform bude podpořena z prostředků ASZ.

Opatření 6.3.1.3: Podpořit přípravu pedagogických pracovníků zaměřenou na práci s žáky ze sociálně vyloučených lokalit

Popis opatření:

Cílem tohoto opatření je lépe připravit budoucí pedagogické pracovníky na specifika práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pocházejícími ze sociálně vyloučených lokalit či jiného socioekonomicky odlišného prostředí.

V rámci tohoto opatření budou do studijních programů vybraných vysokých škol připravujících budoucí pedagogické pracovníky zařazeny (nepovinné) předměty týkající se sociální exkluze.

Dále bude zaveden akreditovaný kurs DVPP vzdělávající v oblasti práce s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami pocházejícími ze sociálně vyloučených lokalit či jiného socioekonomicky odlišného prostředí.

Indikátor plnění:

- Existence standardu učitele (dle APIV bodu 3.3).
- Existence předmětu zaměřeného na specifika sociální exkluze na vybraných VŠ připravujících budoucí pedagogické pracovníky.
- Existence akreditovaného kurzu DVPP v oblasti práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pocházejícími ze sociálně vyloučených lokalit či jiného socioekonomicky odlišného prostředí.
- Podíl žáků z území s výskytem SVL absolvujících střední školy

Gesce: MŠMT**Spolugesce:** NAÚ**Termín plnění:** 12/2018**Nároky na státní rozpočet:**

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Opatření může být hrazeno z prostředků OP Výzkum, vývoj a vzdělávání v programovém období 2014-2020: Zařazení tématu sociální exkluze do studijních programů vybraných vysokých škol (PO 2, IP 1 Zlepšování kvality a účinnosti a přístupu k terciárnímu a rovnocennému vzdělávání, zejména v případě znevýhodněných skupin, aby se zvýšila účast a úroveň dosaženého vzdělání, SC 1 Zvýšení kvality vzdělávání na vysokých školách a jeho relevance pro potřeby trhu práce).

Zavedení akreditovaného kurzu DVPP v oblasti práce s dětmi se SVP pocházejícími ze sociálně vyloučených lokalit či jiného socioekonomicky odlišného prostředí lze v současné době zajistit v rámci IPs, které realizuje Národní institut dalšího vzdělávání.

Opatření 6.3.1.4: Pilotně ověřit efektivitu systému diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb a poskytování podpurných opatření žákům ze sociálně vyloučených lokalit na středních školách**Popis opatření:**

Obsahem tohoto opatření je ve vybraných obcích spolupracujících s ASZ pilotně sledovat zavádění nového způsobu diagnostiky žáků a poskytování podpurných opatření a jejich dopad na situaci dětí pocházejících ze sociálně vyloučených lokalit.

Smyslem opatření je vyhodnotit fungování nového systému diagnostiky a podpory žáků se speciálními potřebami pocházejících ze sociálně vyloučených lokalit založeného na novelách školského zákona a návazných předpisů. Na základě analýzy sledovaných postupů poradenských a vzdělávacích zařízení ve vybraných obcích pak vytvořit soubor doporučení vhodných k přijetí v systémové rovině.

Indikátor plnění:

- Existence analýzy diagnostiky a poskytování podpurných opatření ve vybraných obcích
- Implementace doporučení z analýzy do metodických materiálů MŠMT a

vzdělávacího systému Existence Rámcového programu školských poradenských služeb <ul style="list-style-type: none"> • Dokončení legislativních změn pro nastavení systémové podpory • Zavedení systému diagnostiky • Dopracování Katalogu podpůrných opatření 		
Gesce: MŠMT	Spolugesce: ASZ, NÚV, MPSV	Termín plnění: 12/2019
Nároky na státní rozpočet: Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Náklady mohou být pokryty z OP Výzkum, vývoj a vzdělávání (PO 3, IP 3). Odhadované finanční nároky na projekt, který pilotně ověří efektivitu zavádění nového způsobu diagnostiky, poskytování podpůrných opatření a jejich dopad na situaci dětí ze SVL na všech stupních vzdělávání jsou max. 10 mil. Kč		

<i>Opatření 6.3.1.5: Zajistit financování dopravy do školy, školních obědů, případně ubytování pro žáky ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí</i>		
Popis opatření: Cílem tohoto opatření je eliminovat bariéru pro studium střední školy pro žáky ze sociálně vyloučených lokalit, kterou představují vysoké finanční náklady spojené se studiem střední školy. V rámci tohoto opatření bude vytvořen systém financování dopravy do školy, stravného ve škole, v případě potřeby i ubytování v blízkosti školy pro žáky, jejichž zákonní zástupci jsou příjemci dávky pomoci v hmotné nouzi.		
Indikátor plnění: <ul style="list-style-type: none"> • Existence systému financování dopravy, stravného a ubytování pro socioekonomicky znevýhodněné žáky • Podíl žáků z území s výskytem SVL absolvujících střední školy 		
Gesce: MPSV, MMR	Spolugesce: kraje, MŠMT	Termín plnění 12/2020
Nároky na státní rozpočet: Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Zavedení systému možné financovat z ESIF.		

Opatření 6.3.1.6: Motivovat a podpořit středoškolské žáky z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit k dokončení středního vzdělání

Popis opatření:

Opatření zahrnuje nastavení a realizaci spolupráce multioborových týmů odborníků např. sociálních pracovníků, OSPOD, kurátorů, ředitelů škol, výchovných poradců a dalších pedagogických pracovníků SŠ a sektoru zaměstnavatelů. Tuto spolupráci bude koordinovat střední škola. Způsob a formy spolupráce budou uvedeny v metodických materiálech školy. Spolupráce se zaměstnavateli bude navázána na dlouhodobé záměry a potřeby trhu práce, odborné výcviky budou probíhat v reálném prostředí místních firem. Bude vytvořen systém motivace zaměstnavatelů k uzavírání smluv s žáky.

Pro zvýšení počtu absolventů středních škol pocházejících ze sociálně vyloučených lokalit je zásadní posílení role motivačních prvků, které zahrnuje rovněž úpravu podmínek stávajícího programu Podpory integrace romských žáků SŠ a zvýšení finanční podpory.

Indikátor plnění:

- Podíl žáků z území s výskytem SVL absolvujících střední školy

Gesce: MŠMT

Spolugesce: ČŠI, NÚV, MPSV, ASZ

Termín
12/2020

plnění:

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Možno hradit z ESIF (OPVVV a OPZ včetně individuálních projektů ASZ)

Specifický cíl 6.3.2: Zvýšení počtu studentů terciárního vzdělávání z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit

Opatření 6.3.2.1: Zavést jednotný identifikátor dítěte/žáka/studenta

Popis opatření:

Počet absolventů středních škol ze sociálně vyloučených lokalit přecházejících ze středních škol do terciárního vzdělávání je podle dosavadních zjištění takřka nulový, přičemž nejsou dostatečně analyzovány a prokázány příčiny tohoto stavu. Zavedení jednotného identifikátoru umožní sledovat okolnosti vzdělávací dráhy dítěte/žáka/studenta, analyzovat je a v multioborové spolupráci navrhnout možnosti zlepšení neuspokojivého stavu.

Zavedení jednotného identifikátoru dítěte/žáka/studenta umožní sledovat vzdělávací dráhu dítěte/žáka/studenta, lépe zanalyzovat možné příčiny úspěchu či neúspěchu a soustředit se na včasnou intervenci u dětí/žáků/studentů s potřebou podpůrných opatření. Prostřednictvím jednotného identifikátoru by také bylo možné lépe sledovat

nerovnosti ve vzdělávacích drahách jednotlivých skupin dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při zavádění jednotného identifikátoru dítěte/žáka/studenta bude nutné zanalyzovat možnosti služeb základních registrů veřejné správy a případné zásahy do činnosti jiných ústředních správních orgánů, které by zřízení identifikátoru způsobilo. Zavedení jednotného identifikátoru rovněž předpokládá legislativní změny.

Indikátor plnění:

- Existence jednotného identifikátoru dítěte/žáka/studenta
- Předložení novely zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a zákona č. 111/1998 Sb., zákon o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), a prováděcích předpisů Vládě ČR
- Počet absolventů středních škol ze SVL přecházejících ze středních škol do terciárního vzdělávání

Gesce: MŠMT

Spolugesce: MV, ČSÚ

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Zavedení opatření lze financovat v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání (Prioritní osa 3, IP 3 Socio-ekonomická integrace marginalizovaných skupin jako jsou Romové, SC 1 Sociální integrace dětí a žáků včetně začleňování romských dětí do vzdělávání).

Strategický cíl 6.4: Zvýšení počtu absolventů terciárního vzdělávání pocházejících ze sociálně vyloučených lokalit

Specifický cíl 6.4.1: Zvýšení počtu absolventů terciárního vzdělávání pocházejících z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit

Opatření 6.4.1.1: Zajistit finanční podporu studentů ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí při studiu na vysokých školách

Popis opatření:

Cílem tohoto opatření je zvýšit počet studentů vysokých škol a vyšších odborných škol pocházejících ze sociálně vyloučených lokalit.

V rámci tohoto opatření bude vytvořen systém podpůrného financování studentů, jejichž rodiče či jiní bývalí zákonní zástupci, s nimiž sdílejí domácnost, případně sami potenciální studenti jsou příjemci dávky pomoci v hmotné nouzi. Finanční podpora těmto studentům zmírní bariéru pro studium na vysokých školách a vyšších odborných školách.

Systému podpůrného financování bude zajištěna dostatečná publicita tak, aby byl cílovou skupinou využíván.

Indikátor plnění:

- Existence systému podpůrného financování studentů, jejichž zákonní zástupci jsou příjemci dávky pomoci v hmotné nouzi
- Počet žáků středních škol ze SVL (členěný dle pohlaví) přecházejících do terciárního vzdělávání.

Gesce: MŠMT, MPSV

Spolugesce:

Termín plnění: 12/ 2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Zavedení systému a jeho pilotní ověření možné hradit z ESIF.

Strategický cíl 6.5: Zvýšení počtu dospělých pocházejících ze sociálně vyloučených lokalit, kteří získají novou kvalifikaci, případně si stávající kvalifikaci zvýší, rozšíří, prohloubí nebo obnoví

Specifický cíl 6.5.1: Zvýšení počtu dospělých pocházejících ze sociálně vyloučených lokalit, kteří získají novou kvalifikaci, případně si stávající kvalifikaci zvýší, rozšíří, prohloubí nebo obnoví.

Tento specifický cíl je naplňován průřezovým opatřením 7.3.1.7 kapitoly Zaměstnanost: "Zajistit dostupnost rekvalifikačních kurzů i pro osoby bez dokončeného základního vzdělání"

Indikátor plnění:

- Počet dospělých ze sociálně vyloučených lokalit, kteří získají novou kvalifikaci nebo si stávající doplní či prohloubí.
- Počet dlouhodobě nezaměstnaných v ČR podle regionů.

Gesce: MPSV

Spolugesce: GŘ ÚP ČR,
MŠMT

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Bude hrazeno z ESIF (OPZ) a dále z kapitoly aktivní politiky zaměstnanosti.

Opatření 6.5.1.2: Umožnit osobám s nedokončeným základním/středním vzděláním vzdělání dokončit

Popis opatření:

V rámci tohoto opatření bude zaveden systém druhé vzdělávací šance, v němž si osoby bez základního či středního vzdělání budou moci vzdělání dokončit. Součástí systému druhé vzdělávací šance bude cílená podpora podle věkových skupin v kombinaci s finanční kompenzací životních nákladů.

Indikátor plnění:

- Existence systému druhé vzdělávací šance
- Počet osob, které ukončily ZŠ/SŠ v rámci systému druhé vzdělávací šance.

Gesce: MŠMT

Spolugesce: MPSV

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Zavedení systému a jeho pilotní ověření může být financováno v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání (Prioritní osa 3, IP 3 Socio-ekonomická integrace marginalizovaných skupin jako jsou Romové, SC 1 Sociální integrace dětí a žáků včetně začleňování romských dětí do vzdělávání).

7. Zaměstnanost

Strategický cíl 7.1: Zvýšení zaměstnanosti osob ze sociálně vyloučených lokalit

Specifický cíl:

7.1.1: Zvýšení míry zaměstnanosti osob ve věku 20 – 64 let ze SVL o 25%

7.1.2: Zvýšení míry zaměstnanosti starších osob ve věku 55 – 64 let v SVL o 10%

7.1.3: Snížení míry nezaměstnanosti mladých osob ve věku 15 – 24 let v SVL o 25%

Opatření 7.1.1.1. Podpořit obce a neziskové organizace při aktivizaci pracovního uplatnění a vytváření pracovních příležitostí pro osoby ohrožené sociálním vyloučením

Popis opatření:

Obce jsou motivované řešit situaci svých občanů vlastními silami. V současné době nejčastěji využívají veřejně prospěšné práce (VPP). Ty však mají být využívány především jako forma tréninkového zaměstnání, ve kterém se lidé učí pracovním návykům, ověřují si, jak velkou pracovní zátěž jsou schopni zvládnout. Mají být především přípravou na volný pracovní trh. VPP nejsou plnohodnotným zaměstnáním, ve kterém by lidé měli setrávat delší dobu, než je nutné. Nemělo by docházet k tomu, že člověk, který se na VPP osvědčí, je přednostně umisťován opakovaně na stejnou pracovní pozici bez jakéhokoliv progresu, bez další podpory ke vstupu na primární trh práce. Jedinec, který si během výkonu VPP osvojí pracovní návyky, stabilizuje svou životní situaci, má být uvolněn pro své další uplatnění již na primárním trhu práce nebo postoupit na společensky účelné pracovní místo (prostupné zaměstnávání). Na uvolněné tréninkové pracovní místo (VPP) má být umístěn další jedinec, kterému bude poskytována podpora k integraci na primární trh práce.

Obce si uvědomují potřebnost uvolňování pracovních pozic pro osoby vzdálenější od primárního trhu práce, avšak náročnost práce s nimi způsobuje, že raději na VPP přijímají pouze ty, které práce budou vykonávat bez potřeby větší pomoci a kontroly. Ze zkušenosti z lokalit, ve kterých ASZ působila či působí, můžeme říci, že obce jsou motivované přijímat na VPP i osoby, které jsou od primárního trhu práce více vzdálené a potřebují intenzivnější podporu. Problémem ovšem je, že nemají finanční zdroje, které by kompenzovaly vyšší zátěž při práci s touto cílovou skupinou.

Z těchto důvodů v rámci tohoto opatření navrhujeme zavést možnost nákupu služeb pro obce na integraci cílových skupin na primární trh práce. Těmito službami je míněno zavedení intenzivního pracovního poradenství cílovým skupinám tak, aby si osoby z cílových skupin osvojovali potřebné pracovní návyky a byly připravovány na vstup na primární trh práce. Totéž by bylo umožněno i neziskovým organizacím, které zaměstnávají znevýhodněné osoby v režimu VPP a SÚPM. Zavedení možnosti nákupu poradenských služeb bude v rámci tohoto opatření ověřeno pilotním projektem.

Nestátní neziskové organizace do tohoto opatření navrhujeme také zařadit proto, že jsou vhodným zaměstnavatelem sociálně znevýhodněných osob a navíc mají zkušenosti se sociální prací se znevýhodněnými osobami. Zvládají přizpůsobit pracovní náplň a podmínky

stavu znevýhodněné osoby a věnovat se její postupné integraci na primární trh práce. Na plném začlenění do společnosti s klientem pracují komplexně. Oblast zaměstnávání znevýhodněných osob v neziskových organizacích má značný potenciál. Součástí tohoto opatření je rovněž zvýšení informovanosti neziskových organizací o možnostech využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti.

Navrhujeme vytvořit metodiku pro obce a organizace vykonávající sociální práci k identifikaci vhodných pracovních pozic pro osoby ohrožené na trhu práce a to jak pracovních pozic na VPP, SÚPM, tak i nízkokvalifikovaných pracovních míst na primárním trhu práce tam, kde jsou tyto pracovní pozice financované z veřejných prostředků (obecní firmy, příspěvkové organizace).

Metodika bude zohledňovat genderově specifické potřeby žen a mužů.

Indikátor plnění:

- Realizace pilotního projektu, ve kterém bude probíhat intenzivní poradenství směřující k integraci znevýhodněných osob, včetně využití nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (VPP nebo SÚPM). Takto podpořit min. 500 osob. Za úspěšnou pilotáž budeme považovat, pokud min. 250 takto podpořených osob nalezne do 6 měsíců od skončení podporování v rámci pilotního projektu zaměstnání na otevřeném trhu práce.
- Existence metodiky pro obce a organizace vykonávající sociální práci k využívání možností obce při vytváření pracovních míst pro znevýhodněné osoby na trhu práce včetně využívání příspěvkových organizací, obecních firem. Metodika bude obsahovat návody na vytipování vhodných pracovních míst pro osoby ohrožené sociálním vyloučením. Zavádění dostupného zaměstnávání v obcích.
- Realizace alespoň 10 seminářů ročně pro obce a NNO se zaměřením na zaměstnávání osob ohrožených sociálním vyloučením.

Gesce: MPSV

Spolugesce: ASZ

Termín plnění:

7/2017: Metodika pro obce a NNO : (ASZ společně s MPSV)
 2017: Semináře pro obce a NNO: 2 semináře,
 2018: 10 seminářů ročně (ASZ společně s MPSV)
 12/2017: zahájení realizace pilotního projektu
 12/2020: poskytování intenzivního poradenství k integraci znevýhodněných osob (bude se jednat o osoby velmi vzdálené od běžného trhu práce, nikoliv všechny osoby, které jsou podpořeny prostřednictvím VPP nebo SÚPM), které využívají nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (VPP nebo SÚPM) v případě kladného vyhodnocení pilotního ověření.

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Opatření bude hrazeno z prostředků ESIF (OPZ). Pilotní projekt bude realizován prostřednictvím systémového projektu MPSV nebo otevřené výzvy pro nestátní neziskové organizace nebo regionálních individuálních projektů (RIP).

Strategický cíl 7.2: Zvýšení zaměstnanosti osob ve zvýšené míře ohrožených sociálním vyloučením**Specifické cíle:**

7.2.1: Zvýšení míry zaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací (stupeň ISCED 0 – 2) v ČR o 10%

7.2.2: Mladí lidé do 25 let budou mít zajištěno do 4 měsíců od doby, kdy budou zařazeni do evidence ÚP jako uchazeči o zaměstnání, další vzdělávání nebo aktivizační opatření (Záruky pro mladé)

Opatření 7.2.1.1: Podpořit rozvoj sociálního podnikání**Popis opatření:**

Sociální podnikání je v celé Evropě velmi dynamicky rozvíjejícím se odvětvím. Sociální podnikání je vnímáno jako jeden z důležitých nástrojů v boji proti nezaměstnanosti, chudobě a sociálnímu vyloučení. Je to specifický druh podnikání (nikoliv sociální služba), který má významný potenciál poskytovat pracovní příležitosti těm lidem, kteří se na primární trh práce dostávají obtížně. Přináší prospěch místní komunitě, společnosti i ekonomice státu a představuje nástroj pro trvale udržitelný rozvoj společnosti.

Pro další rozvoj sociálního podnikání je důležitá synergie jednotlivých resortů. K tomu pomůže zastřešující právní úprava – zákon o sociálním podnikání, který otevře prostor pro koordinovanou podporu sociálního podnikání z jednotlivých resortů. Podporovat sociální podnikatele jakožto poskytovatele pracovních příležitostí pro znevýhodněné osoby je však nutné již nyní.

Zaměstnávání znevýhodněných osob však s sebou přináší zvýšené náklady. Sociální podnikatelé musejí věnovat čas a finanční prostředky na pomoc znevýhodněným osobám osvojovat si potřebné pracovní kompetence, na podporu jejich integrace do společnosti. Také musejí počítat s nižší pracovní výkonností. Tyto zvýšené náklady velmi ohrožují konkurenceschopnost sociálních podniků.

Z výše uvedených důvodů navrhujeme pro integrační typ sociálních podniků zavedení možnosti financování služeb na integraci cílových skupin na primární trh práce. (Jedná se o zavedení intenzivního pracovního poradenství cílovým skupinám tak, aby si osoby z cílových skupin osvojovaly pracovní návyky a byly připravovány na vstup na primární trh práce.)

Dalším nástrojem k podpoře rozvoje sociálního podnikání je usnadnění přístupu k veřejným zakázkám. Vycházíme z evropské Směrnice o zadávání veřejných zakázek 2014/24/EU, která umožňuje vyhrazovat zakázky také integračním sociálním podnikům, tedy sociálním podnikům, které zaměstnávají určité procento osob znevýhodněných na trhu práce. Článek

20, odst. 1: "Členské státy mohou vyhradit právo na účast v zadávacím řízení chráněným dílnám a hospodářským subjektům, jejichž hlavním cílem je sociální a profesní začlenění osob s postižením nebo osob znevýhodněných, nebo mohou vyhradit plnění veřejných zakázek v rámci programů chráněného zaměstnání, pokud alespoň 30% zaměstnanců těchto dílen, hospodářských subjektů nebo programů jsou osoby s postižením nebo osoby znevýhodněné."

V rámci tohoto opatření bude vytvořena pracovní skupina, která se bude zabývat analýzou možností vyhlášení vyhrazených veřejných zakázek pro integrační sociální podniky zaměstnávající alespoň 30 % sociálně nebo zdravotně znevýhodněných zaměstnanců. Po nabytí účinnosti zákona o sociálním podnikání pracovní skupina vypracuje návrh na změnu zákonné normy o vyhrazených veřejných zakázkách, popř. doporučí zachování její současné podoby.

Dalším vhodným nástrojem zaměstnávání znevýhodněných osob a jejich integrace na primární trh práce je umožnit smluvní spolupráci sociálních podniků s ÚP ČR. ÚP ČR může jako zadavatel v rámci služby obecného hospodářského zájmu smluvně zavázat až na 3 roky sociální podnik k zajištění pracovní příležitosti v sociálním podniku pro znevýhodněnou osobu, zajištění odborné činnosti vedoucí k integraci na primární trh práce, zajištění zaměstnanecké rekvalifikace a zprostředkování na volný trh práce. V rámci tohoto opatření bude realizován pilotní program smluvní spolupráce úřadu práce se sociálními podniky. Pilotní program bude realizován po nabytí účinnosti zákona o sociálním podnikání.

Indikátor plnění:

- předložení zákona o sociálním podnikání Vládě ČR
- realizace pilotního programu, během kterého bude umožněn nákup služeb na podporu integrace znevýhodněných osob (pracovního poradenství)
- existence pracovní skupiny k vytvoření analýzy povolení vyhrazených veřejných zakázek pro integrační sociální podniky a vypracování návrhu ke změně na změnu paragrafu o vyhrazených veřejných zakázkách popř. doporučí zachování současné podoby paragrafu
- realizace pilotního programu pro smluvní spolupráci úřadu práce a sociálních podniků pro integraci na primární trh práce

<p>Gesce: MPSV</p>	<p>Spolugesce: ASZ, MMR</p>	<p>Termín plnění: 12/2017 – přijetí zákona o sociálním podnikání, 12/2017 – financování služeb na podporu integrace znevýhodněných osob (pracovních poradců) 1/2018 – umožnění uzavírání smluv úřadů práce se sociálními podniky, 12/2017 - vytvoření pracovní skupiny a doporučení</p>
-------------------------------	--	--

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.
Pilotní ověření financování služeb na podporu integrace znevýhodněných osob (pracovních poradců) a umožnění uzavírání smluv úřadů práce se sociálními podniky je možné zajistit

prostřednictvím projektů z OP Z. Návazná podpora sociálního podnikání bude vyžadovat náklady na smluvní závazání sociálních podniků a ÚP ČR.

Větší část nákladů pokryjí prostředky určené na aktivní politiku zaměstnanosti – SÚPM využívaná pro pracovní příležitost v sociálním podniku, totéž platí pro zaměstnaneckou rekvalifikaci.

Strategický cíl 7.3: Snížení dlouhodobé nezaměstnanosti

Specifické cíle:

7.3.1: Snížení podílu osob nezaměstnaných déle než 5 měsíců na celkové nezaměstnanosti v ČR o 10%

7.3.2: Snížení podílu osob dlouhodobě nezaměstnaných (více než 12 měsíců) na celkové nezaměstnanosti o 5 %

7.3.3: Zvýšení počtu osob, které přešly z nezaměstnanosti (delší než 5 měsíců) na trh práce a udrželi se v něm déle než 6 měsíců o 25%

Opatření 7.3.1.1: Podpořit zavádění společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek

Popis opatření:

Cílem opatření je podpora podnikatelských aktivit v sociálně vyloučených lokalitách prostřednictvím společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek. Ke společensky odpovědnému zadávání veřejných zakázek se hlásí stále více veřejných zadavatelů. Kromě měst a obcí se jedná např. i o Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo zemědělství. Pro zjednodušení zadávání společensky odpovědným způsobem navrhujeme následující kroky:

Nový zákon o zadávání veřejných zakázek vymezuje kritéria kvality (§ 116). Mezi kritérii kvality jsou také sociální, environmentální nebo inovační aspekty (§ 116, 2 c). Navrhujeme do metodiky MMR výslovně uvést, že mezi sociální kritéria patří zaměstnávání osob se ztíženým přístupem na trh práce.

Zadavatelé, kteří se hlásí ke společensky odpovědnému zadávání veřejných zakázek, od nich v některých případech ustupují z důvodu nemožnosti teritoriálního vymezení zaměstnání dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů. Navrhujeme vypracovat analýzu možnosti povolení požadavku na zaměstnání lokálních dlouhodobě nezaměstnaných osob (lokální vymezení dle krajů). Pokud výsledkem analýzy bude, že teritoriální vymezení dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání je možné, bude tato možnost doplněna do metodiky MMR.

Pro zjednodušení využívání institutu zvláštní podmínky na plnění veřejných zakázek (např. podmínka zaměstnávání dlouhodobě nezaměstnaných nebo osob uvedených v § 33 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti apod.) je důležité vzdělávání státní správy a místní samosprávy ve vztahu k možnosti využívání zadávání společensky odpovědných veřejných zakázek. Navrhujeme pravidelně pořádat semináře ke společensky odpovědnému zadávání veřejných zakázek.

Důležité je také vzdělávání podnikatelů ze sociálně vyloučených lokalit o tom, jak zpracovávat nabídky a jak budovat svou kapacitu, aby byli schopni se účastnit výběrových řízení ať už jako dodavatelé nebo subdodavatelé. Navrhujeme tedy pravidelně pořádat semináře i pro tyto osoby.

Navrhujeme také šířit příklady dobré praxe spolupráce obcí s úřady práce a zaměstnavateli.

Nový zákon o zadávání veřejných zakázek umožňuje vyloučení účastníka zadávacího řízení pro nezpůsobilost a dále uvádí možné důvody pro vyloučení. Navrhujeme do metodiky MMR zapracovat možnost vyloučení ze zadávacího řízení z důvodu, že dodavateli bylo v posledních 3 letech prokázáno nelegální zaměstnávání.

Indikátor plnění:

- zahrnutí zaměstnávání osob se ztíženým přístupem na trh práce do sociálních kritérií v metodice MMR (provede MMR)
- existence analýzy možnosti povolení požadavku na zaměstnání lokálních dlouhodobě nezaměstnaných osob (provede ASZ)
- počet seminářů – pro státní správu a místní samosprávu (minimálně 10 ročně, realizuje MMR)
- počet seminářů - vzdělávání podnikatelů ze sociálně vyloučených lokalit (minimálně 10 ročně, realizuje ASZ)
- počet seminářů k šíření příkladů dobré praxe spolupráce obcí s úřady práce a zaměstnavateli (minimálně 10 ročně, realizuje ASZ)
- úprava metodiky MMR, se zohledněním případné možnosti vyloučení ze zadávacího řízení toho dodavatele, kterému bylo v posledních 3 letech prokázáno nelegální zaměstnávání

Gesce: MMR

Spolugesce: MPSV, ASZ

Termín plnění:

12/2017: Zpracování zde uvedeného do metodiky MMR
12/2018: Zpracovaná analýza možnosti teritoriálního vymezení
Od 2017 průběžně: realizace seminářů

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude hrazeno z rozpočtové kapitoly MMR a z ESIF (OPZ).

Opatření 7.3.1.2: Diferencovaně podporovat uchazeče o zaměstnání podle vzdálenosti od primárního trhu práce a zavést případové sociální pracovníky (case managery)

Popis opatření:

Diferencovaná podpora vychází z předpokladu, že nejefektivnější systém klientské práce je takový, kdy uchazeči o zaměstnání dostávají takovou míru podpory (poradenství a možnost využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti), kterou potřebují. Cílem diferencované podpory je zajištění proklientského přístupu ÚP ČR. Zavedení diferencovaného poradenství

přispěje mimo jiné ke sjednocení přístupu k uchazečům o zaměstnání z jednotlivých cílových skupin.

Toto opatření usiluje o plošné zavedení diferencované podpory uchazečů o zaměstnání s pomocí tzv. případových sociálních pracovníků či case managerů. Tento případový specializovaný vyškolený pracovník ÚP ČR (jedná se o vybrané zaměstnance referátů nepojistných sociálních dávek Úřadu práce České republiky) zajišťuje dlouhodobou individuální komplexní podporu uchazeči o zaměstnání, aby si i uchazeči o zaměstnání nejvíce vzdálení od primárního trhu práce mohli najít adekvátní zaměstnání. Jeho prvořadým úkolem je především síťovat důležité aktéry, kteří mohou pomoci uchazeči k plné integraci do společnosti. V praxi několika pilotních projektů již byla efektivita těchto případových sociálních pracovníků ověřena.

Východiskem pro zavedení podpory případových sociálních pracovníků či case managerů uchazečům o zaměstnání, kteří jsou nejvíce vzdálení od primárního trhu práce, bude certifikovaná Metodika poradenského procesu realizovaného s uchazeči o zaměstnání na Úřadu práce České republiky, kterou zpracoval Národní vzdělávací fond a MPSV.

Podle této Metodiky mají být uchazeči o zaměstnání rozdělení do 3 skupin:

V první budou umístěni ti, kteří nepotřebují osobního poradce. To jsou lidé, u kterých je velmi pravděpodobné, že si naleznou zaměstnání sami bez pomoci ÚP ČR.

V druhé ti, kteří potřebují krátkodobou intenzivní podporu.

Ve třetí skupině budou uchazeči o zaměstnání, kteří potřebují individuální poradenství, komplexní přístup. Pro ty bude využíván systém případové sociální práce, kterým se bude věnovat případový sociální pracovník.

Indikátor plnění:

- Počet uchazečů o zaměstnání, kterým byla poskytnuta podpora případovým sociálním pracovníkem.
- Počet kontaktních pracovišť krajských poboček ÚP ČR, které mají případového pracovníka.
- Existence metodiky systému případové práce s uchazeči o zaměstnání ve třetí skupině.

Gesce: MPSV

Spolugesce: GŘ ÚP ČR

Termín plnění: 12/2018

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu. Pilotní ověření je možné financovat z ESIF.

Opatření 7.3.1.4: Propojit a síťovat služby zaměstnanosti

Popis opatření:

Posilování spolupráce mezi veřejnými službami zaměstnanosti a občanským sektorem,

kterým rozumíme poskytovatele sociálních služeb a sociální práce či sociální podniky - a to prostřednictvím smluv, nikoliv prostřednictvím veřejných zakázek - je nezbytné k tomu, aby docházelo ke sladění mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce, zvyšování kompetencí uchazečů o zaměstnání a odstraňování jejich bariér ke vstupu na primární trh práce.

Spolupráce veřejných služeb a občanského sektoru na lokální úrovni, které nazýváme síťováním služeb zaměstnanosti, by měla být podpořena činností kvalifikovaného pracovníka Úřadu práce České republiky - případového sociálního pracovníka. Úkolem případového sociálního pracovníka je nejen nalezení pracovního uplatnění uchazeči na primárním pracovním trhu, ale také sledování toho, zda si získané pracovní místo udrží.

Podle Metodiky poradenského procesu je uchazeč o zaměstnání ze třetí skupiny podle diferencované podpory sledován ještě 6 měsíců po nástupu na primární trh práce a může využívat poradenské služby ještě 2 měsíce po nástupu do zaměstnání (zejména v souvislosti se zvládáním pracovních úkolů, problematiky změn výše sociálních dávek, exekučních srážek ze mzdy apod.)

Toto opatření cílí rovněž na umožnění poskytování poradenských služeb i jiným subjektům než je ÚP ČR na základě smlouvy s ÚP ČR v rámci služeb obecného hospodářského zájmu. ÚP ČR by si na základě takových smluv nakupoval poradenské služby od kvalifikovaných subjektů občanského sektoru.

Indikátor plnění:

- Počet realizovaných projektů financovaných z OP Z zaměřených na propojení a síťování služeb zaměstnanosti.
- Počet KoP ÚP ČR, které využívají případového sociálního pracovníka
- Počet kontraktů mezi KoP ÚP ČR a jiným subjektem na poskytování poradenských služeb

Gesce: MPSV

Spolugesce: GŘ ÚP ČR

Termín plnění: 12/2018

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Pilotní ověření je možné financovat z OP Z. V případě kladného vyhodnocení toto opatření nebude vyžadovat další finanční prostředky ze státního rozpočtu, postačí přesun části prostředků mezi jednotlivými kapitolami APZ – přesun do kapitoly pracovního poradenství.

Opatření 7.3.1.5: Umožnit plynulé navazování a souběh jednotlivých nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti

Popis opatření:

U osob vzdálenějších od primárního trhu práce se dlouhodobě osvědčuje dostupné zaměstnávání, které spočívá v efektivní kombinaci využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, které na sebe navazují (motivační aktivity, krátkodobá pracovní příležitost, VPP, SÚPM, rekvalifikace, zaměstnání na primárním trhu práce, popř. ještě v sociálním

podniku).

Povinné opětovné evidování na ÚP ČR při přechodech mezi jednotlivými nástroji je pro znevýhodněné osoby velmi demotivující. Navrhujeme, aby u osob velmi vzdálených od primárního trhu práce, byl postup mezi jednotlivými nástroji APZ co nejrychlejší. To znamená, že např. o postupu z VPP na SÚPM bude rozhodnuto již během jednoho měsíce. Znevýhodněná osoba tedy může být při prostupu z VPP na SÚPM v evidenci ÚP ČR jen jeden měsíc.

Toto opatření cílí na to, aby v odůvodněných případech byla umožněna plynulá (co nejrychlejší) návaznost jednotlivých nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (např. při přechodu z VPP na SÚPM) a souběh jednotlivých nástrojů (příspěvek na zapracování a SÚPM). Během prostupu mezi jednotlivými nástroji bude mít znevýhodněná osoba možnost stále využívat poradenství (ÚP ČR nebo jiného subjektu) a bude stále zařazena do systému případové sociální práce. Opatření cílí na prostupné zaměstnávání, nikoliv na opakování stejných nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti.

Pro zvýšení efektivity nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti je důležité, aby cílem pro všechny pracovníky ÚP ČR a dalších subjektů zapojených do případové sociální práce bylo umístění osoby na primární trh práce, nikoliv pouze na VPP nebo SÚPM.

Indikátor plnění:

- existence systému plynulého (co nejkratšího - s dobou v evidenci uchazeče o zaměstnání 1 měsíc) navazování a souběhu jednotlivých nástrojů APZ

Gesce: MPSV

Spolugesce: GŘ ÚP ČR

Termín plnění:

12/2017: zajištění umožnění plynulého navazování a souběhu jednotlivých nástrojů APZ.

Nároky na státní rozpočet:

Toto opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude financováno ze zdrojů MPSV a GŘ ÚP ČR.

Opatření 7.3.1.6: Zvyšovat efektivitu vynakládání prostředků aktivní politiky zaměstnanosti

Popis opatření:

Náplní tohoto opatření je vytvoření mechanismů sledování efektivity vynakládání prostředků na nástroje aktivní politiky zaměstnanosti poskytované samostatně (NIP) ve srovnání s komplexními přístupy, které jsou obsaženy v regionálních individuálních projektech (RIP). Tedy srovnat efektivitu NIP a RIP. Nezbytným předpokladem k takovému monitoringu je zajištění sdílení relevantních dat úřadů práce, MPSV a dalších aktérů. Na základě získaných údajů bude ověřeno, které nástroje jsou efektivní více a které méně. Toto testování bude probíhat do konce roku 2018.

Po vyhodnocení efektivity budou v dalších letech upřednostňovány nástroje, které se ukázaly být úspěšnější (např. zaměstnanost osob, které byly zařazeny do systému prostupného zaměstnávání x zaměstnanost osob, kterým byl poskytnut jeden nástroj aktivní politiky zaměstnanosti. Sledovat se bude zejména efektivita umístování uchazečů o zaměstnání na primární trh práce při zohlednění srovnatelnosti cílových skupin a lokalit.

Indikátor plnění

- existence systému sledování efektivity vynakládání prostředků na aktivní politiku zaměstnanosti
- existence analýzy efektivity vynakládání prostředků na aktivní politiku zaměstnanosti
- vynakládání finančních prostředků dle vyhodnocení efektivity

Gesce: MPSV

Spolugesce: GŘ ÚP ČR

Termín plnění:

12/2018: vyhodnocení efektivity vynakládání prostředků na APZ (zejména u cílových skupin zařazených do systému prostupného zaměstnávání nebo projektů zaměřených na komplexní podporu vč. poradenství a samostatných nástrojů APZ).

12/2019: upravení poměru vynakládaných finančních prostředků dle výsledků analýzy efektivity vynakládání prostředků aktivní politiky zaměstnanosti.

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude financováno z ESIF.

Opatření 7.3.1.7: Zajistit dostupnost rekvalifikačních kurzů i pro osoby bez dokončeného základního vzdělání

Popis opatření:

Pro osoby s nedokončeným základním vzděláním je absolvování rekvalifikačního kurzu často jedinou možností k získání zaměstnání. Výběr rekvalifikačního zařízení a rekvalifikačního kurzu v rámci zvolené rekvalifikace je pro osoby s nedokončeným základním vzděláním často velmi obtížné, a to i přes poskytované poradenství ÚP ČR.

Pro tuto skupinu osob je proto třeba zajišťovat především rekvalifikační kurzy realizované na základě veřejných zakázek

(§ 109 zákona č. 435/2004 Sb., zákona o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů), soutěžit rekvalifikační kurzy, které jsou vhodné z hlediska vstupních požadavků i pro osoby se

základy vzdělání a zaměřené na osoby ze sociálně vyloučených lokalit.

Indikátor plnění:

- počet typů rekvalifikačních kurzů podle § 109, které mohou absolvovat i osoby bez dokončeného základního vzdělání
- počet osob bez dokončeného základního vzdělání, které absolvují rekvalifikační kurz. (členěný dle pohlaví)

Gesce: MPSV

Spolugesce: GŘ ÚP
ČR, MŠMT

Termín plnění: průběžně ve stanoveném období 2016 - 2020

Nároky na státní rozpočet:

Opatření neklade zvýšené nároky na státní rozpočet, bude financováno ze zdrojů MPSV a GŘ ÚP ČR.

Opatření 7.3.1.8: Podpořit podnikatele v zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce

Popis opatření:

Znevýhodněné osoby jen těžce obstarávají v konkurenci osob bez znevýhodnění na primárním trhu práce. Možným nástrojem k motivaci zaměstnavatelů je aktivní spolupráce s nimi prostřednictvím síťování klíčových aktérů v regionu (zaměstnavatelé, poskytovatelé sociální práce, odpovědný pracovník ÚP ČR a další). Odborně připravení pracovníci prostřednictvím síťování mohou napomáhat k sladování nabídky a poptávky po pracovní síle. Důležité v této spolupráci je aktivní role pracovníků ÚP ČR, kteří mají zaměstnavatele seznamovat s možnostmi využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a zároveň je podporovat v jejich rozhodnutí přijímat znevýhodněné pracovníky.

Pro zaměstnávání osob nejvíce vzdálených od primárního trhu práce je vhodné nabídnout zaměstnavatelům širší podporu – např. umožnit využít SÚPM až na dva roky bez požadavku na udržitelnost resp. uzavření pracovní smlouvy na dobu neurčitou. Zaměstnání znevýhodněných osob přináší zaměstnavatelům zvýšené vedlejší náklady (spolupráce s exekutory při exekučních srážkách ze mzdy, potřeba pružnějších termínů výplat mezd – např. každý týden, delší potřeba zaškolení, přihlídnutí ke specifickým potřebám některých cílových skupin). Zaměstnavatelům je potřebné tyto vedlejší náklady kompenzovat.

Z výše uvedených důvodů je náplní tohoto opatření zavedení pro zaměstnavatele tzv. adaptačního balíčku pro znevýhodněné osoby. V rámci tohoto balíčku bude mimo jiné možné nakoupit služby poradenství a zaškolení pro vybrané cílové skupiny (dlouhodobě nezaměstnaní) či získat jiné podpůrné výhody. Poradenství a zaškolení pro vybrané cílové skupiny (dlouhodobě nezaměstnaní), kteří byli přijati do zaměstnání, je důležité pro adaptaci na pracovní trh. Tito lidé po přijetí do zaměstnání často nepřekážejí zkušební dobu a vracejí se zpět do evidence uchazečů o zaměstnání ÚP ČR. Často nemají potřebné kompetence, pracovní návyky, neumějí komunikovat s nadřízenými. Mají potíže s exekucemi. To jsou významné bariéry pro udržení se na trhu práce. Adaptační balíčky jim pomohou zvládnout

přechod z dlouhodobé nezaměstnanosti do pracovního procesu a udržet se na pracovním trhu.

Indikátor plnění:

- počet fungujících sítí zaměstnanosti, kterých se účastní místní zaměstnavatelé
- umožnění poskytování SÚPM až na dva roky bez požadavku na udržitelnost pracovního místa, resp. na uzavření pracovní smlouvy na dobu neurčitou
- pilotní ověření tzv. adaptačních balíčků prostřednictvím projektu z OP Zaměstnanost

Gesce: MPSV

Spolugesce: ASZ

Termín plnění: 12/ 2017

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu.

Pro pilotní ověření adaptačních balíčků je možné využít finanční prostředky z ESIF. V případě kladného vyhodnocení je dále možné financování adaptačních balíčků zajistit prostřednictvím přesunu prostředků určených na úhradu mzdových nákladů cílových skupin do prostředků určených na poradenství. V současné době značně převyšují náklady na mzdové výdaje cílových skupin oproti financování poradenství pro cílové skupiny (zhruba v poměru 2/3 mzdy, 1/3 poradenství). Poradenské služby přitom cílové skupiny potřebují k tomu, aby si zvyšovaly šance na zajištění stabilního zaměstnání na primárním trhu práce.

Strategický cíl 7.5: Snížení rizik spojených se sekundárním trhem práce

Specifický cíl 7.5.1: Vytvoření podmínek pro to, aby legální práce i za minimální mzdu byla výhodnější než setrvání na sociálních dávkách

Opatření 7.5.1.1: Zvýhodňovat legální práci oproti práci nelegální

Popis opatření:

Osobám, které mohou dosáhnout pouze na zaměstnání za nízkou mzdu, se mnohdy nevyplatí přijmout legální zaměstnání na primárním trhu práce (viz např. studie *Kdy se práce vyplatí*, kterou nechala zpracovat Agentura pro sociální začleňování). V některých případech se tak rozhodují kvůli hrozícím exekučním srážkám ze mzdy. Toto jednání vede tyto osoby do dluhové pasti a zároveň přináší značné ztráty veřejných prostředků.

Pro odstranění bariéry hrozby exekučních srážek ze mzdy je potřebná komplexní úprava dluhové problematiky, která je popsána v jiné části tohoto Akčního plánu.

Z pohledu služeb zaměstnanosti je nutné zaměřit se zejména na následující body:

- institucionalizace dluhového a dávkového poradenství jako součásti aktivizace uchazeče o zaměstnání (toto opatření je možné provázat s případovou sociální prací, a to tak, že případový sociální pracovník bude mít za úkol zprostředkovat dluhové poradenství pro zadlužené osoby, samostatně bude poskytovat pouze dávkové poradenství a základní

poradenství v oblasti dluhové problematiky).

- snížení administrativní zátěže zaměstnavatele spojenou s exekucí zaměstnance (možnost spolupráce s občanským sektorem).

- sledovat výhody nelegální práce a implementovat je do legálního systému – např. okamžité výplaty peněz, krátkodobé pracovní příležitosti – vypracovat metodiku.

- vzdělávat osoby z cílových skupin o výhodách legální práce – poradenství ze strany ÚP ČR nebo občanského sektoru.

Indikátor plnění:

- existence institucionalizace dluhového a dávkového poradenství při ÚP ČR
- existence studie o výhodách nelegální práce, které je možné aplikovat v legálním zaměstnání – analýza motivace k nelegální práci osob z cílových skupin a zaměstnavatelů

Gesce: MSPV

Spolugesce: ASZ

Termín plnění: 12/2017

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, pilotní zavedení je možné hradit z ESIF, případně z rozpočtové kapitoly MPSV.

Strategický cíl 7.6: Odstraňování bariér dostupnosti pracovních příležitostí pro osoby ze SVL

Specifický cíl 7.6.1: Podpora sladění rodinného a pracovního života

Opatření 7.6.1.1: Odstranit bariéry pro přijetí zaměstnání

Popis opatření:

Pro usnadnění sladění rodinného a pracovního života navrhujeme zajistit dostupnost poradenské práce s celou rodinou. Jedná se o zajištění poradenské a asistenční práce v oblasti péče o rodinu v situaci nástupu do zaměstnání pro sociálně znevýhodněné osoby (poradenství v oblasti nakládání s rodinným rozpočtem, zajištění hlídání dětí, nácvik vaření atp.)

Dále navrhujeme vypracovat analýzu možností podpory flexibilních forem zaměstnávání a příručku příkladů dobré praxe flexibilního zaměstnávání.

Indikátor plnění:

- zajištění dostatečných kapacit poradenských a asistenčních služeb pro rodiny s dětmi pro osoby v SVL
- existence analýzy možností podpory flexibilních forem zaměstnávání
- existence příručky dobré praxe flexibilních forem zaměstnávání

Gesce: MPSV

Spolugesce: ASZ

Termín plnění: 12/2018

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, je možné hradit ho z ESIF.

Strategický cíl 7.7: Zvýšení zaměstnanosti obyvatel sociálně vyloučených lokalit

Specifický cíl 7.7.1: Snížení míry nezaměstnanosti mladých osob ve věku 15 – 24 let v SVL o 25 %

Opatření 7.7.1.1: Podpořit mladé osoby při přechodu ze školy do zaměstnání v motivaci k pracovnímu uplatnění prostřednictvím kariérového poradenství**Popis opatření:**

Pro mladé osoby v sociálně vyloučených lokalitách je velmi důležité zajistit dostupnost kariérového poradenství za účelem získání a udržení motivace k pracovnímu uplatnění dříve, než odejdou ze vzdělávacího systému. V případě předčasného odchodu ze vzdělávacího systému a následné evidenci na ÚP ČR velmi rychle dochází k adaptaci na rizikový životní styl. Mladí lidé brzy přestávají být motivováni k hledání zaměstnání a ztrácejí i motivaci k případnému návratu do vzdělávacího systému.

Důležité je cíleně působit na tyto mladé osoby již na základních školách od věku 13 let prostřednictvím kariérového vzdělávání. S rozšířením věkové hranice podpory mladých osob až do věku 24 let zabezpečit dostupnost kariérového poradenství v rámci nastavené vzájemné spolupráce mezi resortem školství a resortem práce a sociálních věcí prostřednictvím vhodných skupinových aktivit, kdy je vhodné využívat skupinovou dynamiku a vliv motivovaných vrstevníků. Opatření tedy navrhuje vytvoření specializovaných skupinových aktivit zaměřených na poradenství pro volbu povolání a motivaci k pracovnímu uplatnění. V této souvislosti dále navrhuje provedení analýzy počtu kariérových poradců ÚP ČR v sociálně vyloučených lokalitách a v závislosti na potřebě zabezpečení navrhovaných aktivit zvýšení počtu kariérových poradců v oblastech s jejich nedostatkem.

Dále navrhuje zavedení systému exkurzí a krátkodobých praxí u zaměstnavatelů pro mladé osoby v SVL.

Indikátor plnění:

- počet realizovaných aktivit kariérového poradenství za účelem volby povolání, získání a udržení motivace k pracovnímu uplatnění prostřednictvím Úřadu práce ČR
- počet realizovaných aktivit kariérového poradenství v procesu počátečního vzdělávání

Gesce: MPSV,
MŠMT

Spolugesce: ÚP ČR

Termín plnění: Průběžně

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, pilotní zavedení je možné hradit z ESIF, případně z rozpočtové kapitoly MPSV a MŠMT.

8. ZDRAVÍ

Strategický cíl 8.1: Podpora behaviorálních změn za účelem zlepšení zdraví obyvatel v sociálně vyloučených lokalitách		
Specifický cíl 8.1.1: Zvýšit gramotnost v oblasti zdravého životního stylu v sociálně vyloučených lokalitách		
<i>Opatření 8.1.1.1: Provést analýzu zdravotní gramotnosti v sociálně vyloučených lokalitách a zavést programy jejího zvyšování</i>		
<p>Popis opatření:</p> <p>Data z mezinárodních výzkumů WHO ukazují, že lidé žijící na nebo pod hranicí chudoby, lidé trpící nebo ohrožení sociálním vyloučením mohou být znevýhodnění v dosažení rovných příležitostí ve vzdělávání, včetně vzdělávání v oblasti péče o zdraví a prevence nemoci. Podle vypracované metodiky zdravotní gramotnosti WHO, kterou v ČR rozpracoval Ústav pro zdravotní gramotnost, se vzdělání v péči o zdraví a prevence nemoci sleduje ve třech úrovních:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vzdělání o systému zdravotní péče• Vzdělání v oblasti prevence nemocí• Vzdělání v oblasti tvorby zdravého života <p>V rámci tohoto opatření bude vypracována analýza úrovně zdravotní gramotnosti v sociálně vyloučených lokalitách v daných třech oblastech, na kterou naváže spolupráce se Státním zdravotním ústavem na vytvoření programů veřejného zdraví, které zacílí na oblasti s nejnižší zdravotní gramotností. Analýza gramotnosti se zaměří také na genderové rozdíly mezi muži a ženami co se týče jejich potřeb v oblasti zdraví a úrovně vzdělání v daných oblastech.</p>		
<p>Indikátor plnění:</p> <p>Existence analytické studie kompetencí zdravotní gramotnosti v sociálně vyloučených lokalitách:</p> <ul style="list-style-type: none">• Fáze I: vznik výzkumného nástroje a pilotní ověření jeho kulturní relevance a efektivity ve vybraných sociálně vyloučených lokalitách• Fáze II: provedení vlastní dopadové analýzy v reprezentativních vzorcích sociálně vyloučených lokalit v každém regionálním centru ASZ včetně zohlednění genderového aspektu• Fáze III: příprava a implementace programů zvyšování kompetencí zdravotní gramotnosti v sociálně vyloučených lokalitách, které rovněž zohlední genderově specifické potřeby žen a mužů		
Gesce: ASZ	Spolugesce: MZ (SZÚ)	Termín plnění: 3/2017 (Fáze I) 12/2017 (Fáze II) 12/2020 (Fáze III)

Nároky na státní rozpočet:

Opatření nevyžaduje zvýšené plnění ze státního rozpočtu, bude hrazeno z rozpočtu ASZ a MZ.

Strategický cíl 8.2: Zlepšit životní prostředí v sociálně vyloučených lokalitách a regionech s vyšší koncentrací sociálně vyloučených lokalit**Specifický cíl 8.2.2: Zajistit zdravé podmínky bydlení v sociálně vyloučených lokalitách*****Opatření 8.2.2.1: Monitorovat a evaluovat efektivitu postupu při nápravě zdravotně závadných podmínek bydlení v sociálně vyloučených lokalitách*****Popis opatření:**

Výzkumy v sociálně vyloučených lokalitách a analýzy za účelem plošného mapování podmínek bydlení dokumentují častý výskyt zdraví ohrožujícího stavu obytných budov. Nejčastější nedostatky zahrnují porušenou statiku a střešní části domů, chybějící a neutěsněná okna, neodvětrané prostory, chybějící vnitřní i venkovní dveře, nefungující topení a toalety, nedostupnost teplé vody a chybějící napojení na kanalizaci.

Stavební úřady (SÚ) jsou neefektivní v nařizování oprav a odstraňování zdraví ohrožujících podmínek. Nejčastější příčinou je fakt, že obytné objekty splňovaly požadavky SÚ při kolaudaci (nikoliv v současnosti), což je legislativně dostačující. Co se týče zásahu KHS, po kterém nájemníci a jim asistující organizace často volají, závady jsou mnohdy vyhodnocovány jako stavební nebo jako důsledek užívání a tudíž jako problémy mimo kompetenci KHS. Výsledkem jsou přetrvávající patologické podmínky k bydlení. Rodiny s dětmi včetně novorozenců žijí v místnostech s mokřými stěnami, výskytem parazitů/cizopasníků a škůdců (nejčastěji švábů, štěnic, svrabu, blech, a všech typů hlodavců způsobujících přenos chorob jako bacilární úplavice, žloutenka typu A a plísňová onemocnění). V bytech opadáva vnitřní malba, často jsou bez teplé vody, funkčního WC/koupelny a v teplotách pohybujících se v zimě pod hranicí 10°C (Vzájemné soužití ops, 2011). V roce 2014 bylo 47 500 z osob žijících v těchto podmínkách příjemci státního příspěvku na bydlení vypláceného jako nepojistné dávky ÚP ČR (GAC, 2015). Finance ze státního rozpočtu tak plynou na nevyhovující podmínky k bydlení, které ohrožují zdraví. Vláda na tento stav reagovala přijetím Usnesení vlády č. 669/2016 o řešení problémů souvisejících s bydlením sociálně vyloučených obyvatel, dle kterého budou ÚP (MPSV), HZS ČR (MV), SÚ (MMR) a KHS (MZ) spolupracovat na odstraňování nevyhovujících podmínek k bydlení.

V rámci tohoto opatření bude ASZ monitorovat a vyhodnocovat efektivitu spolupráce výše jmenovaných rezortů při plnění úkolů vyplývajících z Usnesení vlády č. 669/2016.

Indikátor plnění:

- Existence zprávy o plnění a efektivitě mezirezortní spolupráce ÚP (MPSV), HZS ČR (MV), SÚ (MMR) a KHS (MZ) při řešení problémů souvisejících s nevyhovujícími a zdraví

ohrožujícími podmínkami bydlení v sociálně vyloučených lokalitách		
Gesce: ASZ	Spolugesce:	Termín plnění: 12/2018 a 12/2020
Nároky na státní rozpočet: Opatření neklade zvýšené nároky na státní rozpočet, bude hrazeno ze zdrojů ASZ.		

Strategický cíl 8.3: Zajistit dostupnost zdravotní péče v sociálně vyloučených lokalitách		
Specifický cíl 8.3.1: Podpořit využívání primární zdravotní péče obyvateli sociálně vyloučených lokalit		
Opatření 8.3.1.1: Zajistit působení zdravotně sociálního pomocníka v sociálně vyloučených lokalitách v rámci terénních programů sociálních služeb		
<p>Popis opatření: Výsledky využívání zdravotně sociálních pomocníků (ZSP) v terénu v pilotním projektu <i>Sastipen ČR – Zdravotně sociální pomocníci v sociálně vyloučených lokalitách</i> a následná praxe dokladují, že se jedná o pozici vyplňující naléhavou potřebu v oblasti zprostředkování kontaktu mezi osobami žijícími v sociálním vyloučení na straně jedné a zdravotnickými službami na straně druhé. Zdravotně sociální pomoc výrazně přispívá ke zlepšení využívání služeb primární a specializované zdravotní péče.</p> <p>V rámci tohoto opatření budou rozšířeny základní činnosti volitelných sociálních služeb (§ 35 zákona č. 108/2006) o „zprostředkování služeb zdravotní péče“. Tím se zajistí možnost volitelně zajišťovat tuto činnost v rámci služby terénní programy.</p>		
Indikátor plnění:		
<ul style="list-style-type: none"> • Předložení změny § 35 zákona č. 108/2006 o sociálních službách Vládě ČR 		
Gesce: MPSV	Spolugesce:	Termín plnění: 12/2017
Nároky na státní rozpočet: Opatření neklade zvýšené nároky na státní rozpočet.		

Opatření 8.3.1.2: Zavést do praxe pozici asistentů podpory zdraví (APZd) zajišťující zdravotně kulturní mediaci v sociálně vyloučených lokalitách		
<p>Popis opatření: Výsledky českých a mezinárodních pilotních projektů (např. <i>Sastipen</i> v ČR; využívání pozice <i>Asistentů osvěty zdraví</i> na Slovensku a <i>Roma Health Mediators</i> v západních zemích EU) a následná praxe dokladují, že pozice APZd stojící na nízkoprahové</p>		

kvalifikaci a vysokoprahové kulturní kompetenci zlepšuje prevenci, dostupnost a využívání zdravotních služeb sociálně vyloučenými osobami. Efektivita práce asistentů podpory zdraví zajišťujících zdravotně kulturní mediaci vychází z dlouhodobé osobní zkušenosti a znalosti lokálních sociálních vztahů a ekonomických strategií místních rodin. Jak analýzy dokládají, přemostováním majoritního systému zdravotní péče a sociokulturního prostředí a hodnot sociálně vyloučených lidí dochází k výraznému zlepšení využívání prevence a snížení zneužívání zdravotního systému.

Toto opatření zahrnuje následující fáze při zavádění pozice APZd:

Fáze I: V rámci ESIF (OP Z) – výzvy vyhlášené pro KPSVL – bude umožněno podání žádosti nestátní neziskové organizace o podporu pilotního projektu ověřujícího zavedení pozice APZd (MPSV)

Fáze II: Vyhodnocení pilotu a vytvoření analýzy potřebnosti (ASZ)

Fáze III. Vytvoření návrhu modelu na odbornou přípravu potřebného počtu APZd (MZ, ASZ)

Fáze IV: Vytvoření návrhu systémového zajištění pozice APZd dle analýzy potřebnosti a vytvoření návrhu finančního zajištění pozice APZd (MZ)

Indikátor plnění:

- Fáze I: Existence výzvy pro pilotní zavedení pozice APZd
- Fáze II: Existence zhodnocení efektivity pilotu a analýzy potřebnosti APZd na území ČR
- Fáze III: Existence návrhu modelu na vzdělávání a implementaci pozice APZd na území ČR dle potřebnosti
- Fáze IV: Existence návrhu systémového zajištění pozice APZd na území ČR

Gesce: ASZ

Spolugesce: MZ, MPSV

Termín plnění: 12/2018

Nároky na státní rozpočet:

Opatření bude financováno z ESIF (Fáze I a II), z rozpočtu ASZ (Fáze II a III) a v souladu s vytvořeným návrhem systémového ukotvení pozice APZd (Fáze IV)

Opatření 8.3.1.3: Zajistit/rozšířit pozici zdravotně sociálního pracovníka ve zdravotnických zařízeních spádových pro sociálně vyloučené lokality pro práci s pacienty z těchto lokalit

Popis opatření:

Výzkumy z oblasti sociálních věd a praxe z terénní práce ukazují, že podmínkou zlepšení zdraví lidí ohrožených sociálním vyloučením je zavádění integrovaných programů, které umožňují mezirezortní spolupráci zdravotnických systémů, sociálních služeb a obcí. Národní strategie Ministerstva zdravotnictví Zdraví 2020 tuto potřebu identifikuje ve SC 2, Prioritní oblasti 3, jako nutnost posílení nových forem spolupráce mezi odborníky veřejného zdravotnictví a sociální sféry. Jedním z již existujících nástrojů těchto forem je

zdravotně-sociální pracovník, který dle Vyhlášky o činnostech zdravotních pracovníků a jiných odborných pracovníků č. 55/2011 vedle sociálně-právního poradenství a integrace pacientů s narušenými sociálními vztahy provádí sociální prevenci, tedy klíčové činnosti pro sociální začleňování osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením. Praxe ve zdravotnických zařízeních spádových pro sociálně vyloučené lokality (např. nemocnice v Ostravě, Karviné, Brně, Liberci atd.) však ukazuje na nedostatečné, resp. nulové pokrytí zdravotně-sociálními pracovníky.

Toto opatření reaguje na uvedená zjištění vypracováním analýzy potřebnosti a proveditelnosti zavedení/rozšíření pozice zdravotně sociálních pracovníků zaměřujících se na pacienty ze sociálně vyloučených lokalit v nemocnicích a dalších zdravotnických zařízeních. Na základě analýzy dojde za účasti ministerstva zdravotnictví k jednání s vedením nemocnic a dalších zdravotnických zařízení spádových pro sociálně vyloučené lokality s cílem zavedení/rozšíření počtu zdravotně sociálních pracovníků pro práci s pacienty ze sociálně vyloučených lokalit. V případě zdravotnických zařízení v přímé řídicí působnosti ministerstva zdravotnictví bude navrženo zvýšení počtu či velikosti úvazků těchto zdravotně sociálních pracovníků, a to s ohledem na ekonomické možnosti jednotlivých přímo řízených organizací a na druh a objem poskytované zdravotní péče, obor a spektrum prováděných výkonů a činností.

Indikátor plnění:

- Existence analýzy potřebnosti a proveditelnosti zavedení/posílení pozice zdravotně sociálního pracovníka ve zdravotnických zařízeních spádových pro sociálně vyloučené lokality pro práci s pacienty z těchto lokalit (ASZ)
- Návrh navýšení počtu či velikosti úvazků zdravotně sociálních pracovníků ve zdravotnických zařízeních v přímé řídicí působnosti MZ v návaznosti na analýzu potřebnosti a proveditelnosti (MZ)
- Prezentace výsledků analýzy vedení zdravotnických zařízení spádových pro sociálně vyloučené lokality (MZ a ASZ)

Gesce: ASZ, MZ

Spolugesce:

Termín plnění: 12/2020

Nároky na státní rozpočet: Opatření neklade zvýšené nároky na státní rozpočet, bude hrazeno z rozpočtových kapitol ASZ a MZ.

Opatření 8.3.1.4: Zahrnout vzdělávací modul pro zlepšení interkulturní a intersociální komunikace ve zdravotní péči (se zaměřením na osoby ze sociálně vyloučených lokalit a další zranitelné skupiny obyvatel) do studijních programů všeobecného a zubního lékařství

Popis opatření:

Evropská Porada WHO o právech pacientů schválila v Amsterdamu 1994 dokument „Principy práv pacientů v Evropě“, který je souborem zásad na podporu a uplatňování práv pacientů členských zemí EU a ukládá nutnost respektovat kulturní jedinečnost

pacienta v souvislosti s poskytováním zdravotní péče. Vzhledem k členství ČR v EU, narůstající diverzifikaci obyvatel v důsledku migrace a procesu kulturní emancipace Romů a dalších tradičních minorit v ČR, je důležité, aby český zdravotnický systém reflektoval všeobecný rámec Principů práv pacientů v Evropě a prohluboval připravenost na diverzifikaci pacientů a to nejen v oblasti politické a legislativní, ale také vzdělávací a v oblasti přímé péče o pacienty různých etnik, kultur a sociálních prostředí.

V rámci opatření bude v první fázi s podporou Agentury pro sociální začleňování vytvořeno odborné doporučení MŠMT k zavedení výukového modulu zaměřeného na interkulturní zdravotní péči/kulturně senzitivní zdravotní péči do studijních programů v oblasti všeobecného a zubního lékařství, a to v rozsahu kurzu multikulturního ošetřovatelství pro zdravotní sestry stanoveném Metodickým pokynem k vyhlášce č. 39/2005 Sb. Toto penzum je srovnatelné s průměrným rozsahem tohoto vzdělávání v zemích EU. Součástí doporučení bude personální zajištění modulu odpovídající jeho specializaci a další charakteristiky. V druhé fázi opatření bude toto doporučení předloženo k přijetí MZ a promítnuto v právních předpisech upravujících požadavky na studijní programy lékařství (vyhláška č. 187/2009 Sb., či související metodické pokyny). Takto formalizovaný požadavek bude následně uplatňován v akreditačních řízeních podle zákona o vysokých školách, a to zejména v rámci stanoviska příslušného uznávacího orgánu (MZ) o připravenosti k výkonu regulovaného povolání dle § 78 a násl. zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách.

Indikátor plnění:

- Vytvoření odborného doporučení MŠMT k zavedení výukového modulu zaměřeného na interkulturní zdravotní péči/kulturně senzitivní zdravotní péči do studijních programů v oblasti všeobecného a zubního lékařství. (MŠMT, ASZ)
- Úprava požadavků na studijní programy v oblasti všeobecného a zubního lékařství v právních předpisech (vyhláška č. 187/2009 Sb., či související metodické pokyny). (MZ, NAÚ)
- Zahrnutí modulu interkulturní/kulturně senzitivní zdravotní péče do studijních programů v oblasti všeobecného a zubního lékařství. (MZ, vysoké školy)

Gesce: ASZ, MŠMT, MZ

Spolugesce:

Termín plnění: 12/2018

Nároky na státní rozpočet:

Opatření neklade nárok na státní rozpočet, bude hrazeno z rozpočtové kapitoly MŠMT (zavedení uvedeného modulu do studijních programů v oblasti všeobecného a zubního lékařství) a ASZ.

Strategický cíl 8.4: Zajistit relevantní informace pro tvorbu lokálních a regionálních strategií zlepšování zdraví obyvatel sociálně vyloučených lokalit

Specifický cíl 8.4.1: Vytvořit systém průběžného sběru dat o zdraví obyvatel v sociálně vyloučených lokalitách

Opatření 8.4.1.1: Zavést monitoring zdraví v sociálně vyloučených lokalitách ve spolupráci s ÚZIS ČR

Popis opatření:

Vzhledem k dynamickým proměnám a nárůstu počtu sociálně vyloučených lokalit v ČR nejsou v současné době k dispozici data, která by mohla být použita pro vypracování charakteristiky zdravotního stavu a jeho trendů obyvatel v sociálně vyloučených lokalitách, na jejichž základě by bylo možné vytvářet a aktualizovat zdravotní politiky v regionech.

Cílem opatření je rozvinutí odborné spolupráce ASZ s Ústavem zdravotnických informací a statistiky v ČR (ÚZIS ČR) za využití nově rekonstruovaného Národního zdravotnického informačního systému (NZIS) a vypracování systému monitoringu zdraví v sociálně vyloučených lokalitách prostřednictvím analýzy dostupných dat (např. porody, infekční, kardiovaskulární a onkologické choroby, úrazy, chronická onemocnění seniorů, duševní poruchy, poškození zdraví z vnějších příčin či otrav, apod.), a to na úrovni krajů a okresů. Podmínkou je demograficky a geograficky definovaná oblast zájmu, která musí být dostatečné velikosti, aby indikátory zdravotního stavu měly populační vypovídající hodnotu a zároveň zajistily anonymitu osob. První (vstupní) analýza proběhne od doby schválení Akčního plánu SBSV 2016-2020 do roku 2018 a pro účely srovnání od roku 2018 do roku 2020 (výstupní analýza). Vstupní analýza shrne i metodické možnosti NZIS, které jsou odvislé od úspěšné implementace novelizovaného zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách).

Indikátor plnění:

- Existence modelu monitoringu změn zdravotního stavu v sociálně vyloučených lokalitách na základě dat ÚZIS ČR.
- Existence vstupní a výstupní analýzy dostupných a relevantních dat o zdravotním stavu obyvatel na úrovni krajů a okresů spádových pro sociálně vyloučené obyvatele ČR.

Gesce: ASZ

Spolugesce: MZ (ÚZIS ČR)

Termín plnění: 12/2018 pro vstupní analýzu a 12/2020 pro výstupní analýzu

Nároky na státní rozpočet:

Opatření neklade nároky na státní rozpočet, bude hrazeno z prostředků ASZ a MZ, respektive z ESIF.

- [1] viz: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/strategie-boje-proti-socialnimu-vyloucení>
- [2] srov. GAC, s.r.o.: Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR, Praha 2015. http://www.gac.cz/userfiles/File/nase_prace_vystupy/Analyza_socialne_vyloucenych_lokalit_GAC.pdf
- [3] Gender mainstreaming je (re)organizace, zdokonalování, rozvoj a vyhodnocování koncepčních procesů tím, že při nich všechny zúčastněné subjekty budou na všech úrovních a ve všech stádiích využívat perspektivu rovnosti žen a mužů
- [4] Kalkulace nákladů vychází z realizovaných obdobných projektů neziskových organizací.
- [5] Tato částka je zúčtovatelná s koncem nájemní smlouvy, a následně může být buď domácností využita pro úhradu kauce v dalším ubytování, nebo jí bude započítána jako příjem v případě vrácení kauce po ukončení nájmu bytu. Dlouhodobě se předpokládá vyrovnaná nebo mírně pozitivní bilance státního rozpočtu díky úspoře nákladů na opakované využívání pobytových sociálních služeb, úhrady nákladů na bydlení v drahých bytech tzv. obchodníků s chudobou atd.
- [6] Například obesílání stejných institucí (banky, zaměstnavatele, státní úřady a instituce aj.) se stejnými požadavky.
- [7] Rejstřík zahájených exekucí (ISAS) totiž neobsahuje exekuce zahájené před 1.1.2013
- [8] Pojem materiální deprivace chápeme jako neschopnost jednotlivců či domácností dovolit si ty druhy statků (spotřební zboží, služby, činnosti), které jsou v daném okamžiku pro společnost typické, a to bez ohledu na preference jejich uživatelů. Zdroj: <https://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=7326>
- [9] Usnesení č. 2/2016 Rady vlády pro záležitosti romské menšiny ze dne 23. března 2016 k bodu č. 4. Vláda České republiky [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-05-13]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/zalezitosti-romske-komunity/dokumenty/Zapis-romska-Rada_23-3-2016-final.pdf
- [10] Usnesení č. 2/2016 Rady vlády pro záležitosti romské menšiny ze dne 23. března 2016 k bodu č. 4. Vláda České republiky [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-05-13]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/zalezitosti-romske-komunity/dokumenty/Zapis-romska-Rada_23-3-2016-final.pdf